

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 30 17 03 002 9

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL
261
ALN34
1887

Nācī, Mu'allim
Mütercem

❖ مترجمك برنجي جزئيڪ مندرجاتي ❖

❖ عربي دن ❖

	ڪوفيٽه
امام عليٰ نڪ بر مناجاتي	۵
امام مشار اليهڪ حسن مجتبايه بر نصيحتي	۸
امام زين العابدينڪ بر مناجاتي	۱۰
ملاحظه	۱۰
ابن الفارضڪ برو جدي	۱۳
ملاحظه	۱۵
حسن خلق - امام غزالي	۲۶
حڪيميات - فيضي هندي	۳۳
مباهات عاشقانه - ابن الفارض	۴۲
فخر رازينڪ بر مسيحي ايله مباخذته سي	۴۷
آفات مناظره - امام غزالي	۵۳
لاحقه	۶۵

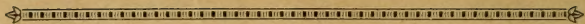
❖ فارسي دن ❖

قطعه - ابن يمين	۶۸
ملاحظه	۷۰

حضرت فاتحه مکتوب — مولانا جامی	۷۶
برجوانامه — مشار الیه	۷۹
فغاننامہ — میرزا صادق	۸۳
ملاحظہ	۸۷
برقاج قطعہ — ابن یمن	۹۰
برقاج قطعہ — شیخ کمال خجندی	۹۵
مناجات — سلیم اول	۱۰۱
نعت — مشار الیه	۱۰۳
مباهات قہرمانانہ — مشار الیه	۱۰۵

✽ فرانسزجہدن ✽

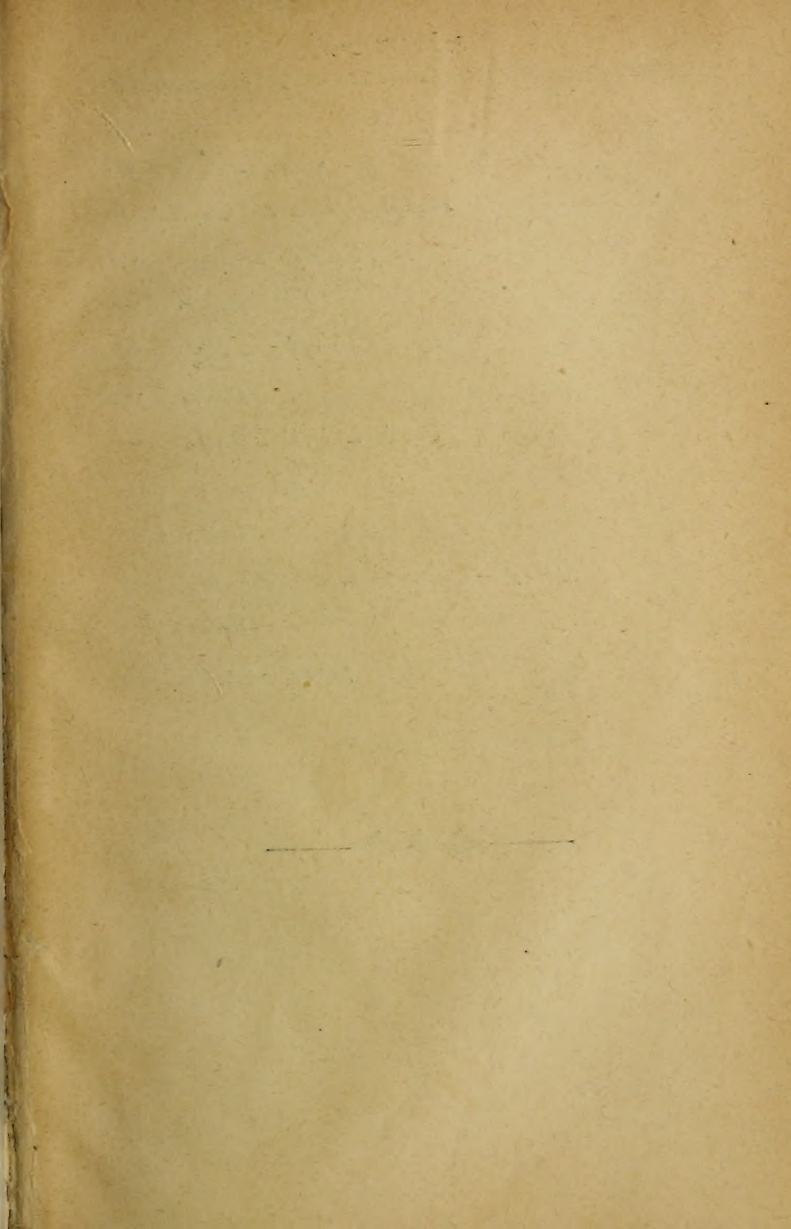
بغداد مکتوبی	۱۰۸
برقیرزہ اضطراب سودا — ژیلبر	۱۱۱
شبم — پرودوم	۱۱۳
فغاننامہ — برتو	۱۱۴
ملاحظہ	۱۱۵
عاشق مایوس — ژیلبر	۱۱۸
مفکرہ — پرودوم	۱۲۰
چچکلرم — بہرانزہ	۱۲۴
بورا — سن لادبہر	۱۲۵
زوالی قبر — صومہ	۱۲۸

صکیفه

قارینه — پرودوم	۱۳۰
اللهدن امید — آفرهد دوموسه	۱۳۱
جویبار — مادام ده زولیه ر	۱۳۳
ملاحظه	۱۳۵
چچک — میلوآ	۱۳۸
ملاحظه	۱۳۶
حقیقت — افسانه — فلوریان	۱۴۲
وحد — شیلار	۱۴۵
مناجات — لامارتین	۱۴۶
بر محسندنک کتابه سنک مزاری — قورندهی	۱۵۲
ملاحظه	۱۵۳
روابط — پرودوم	۱۵۹

معلم ناجی

Nāci, Mu'allim

﴿ مترجم ﴾

Mütercem

ناشری

کتابچی آراکل

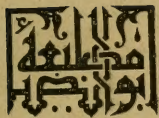
معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک رخصتیلہ

قسطنظینہ

۱۳۰۴

مطبعة ابوالضیا

PL
261
A₁N³⁴
1887

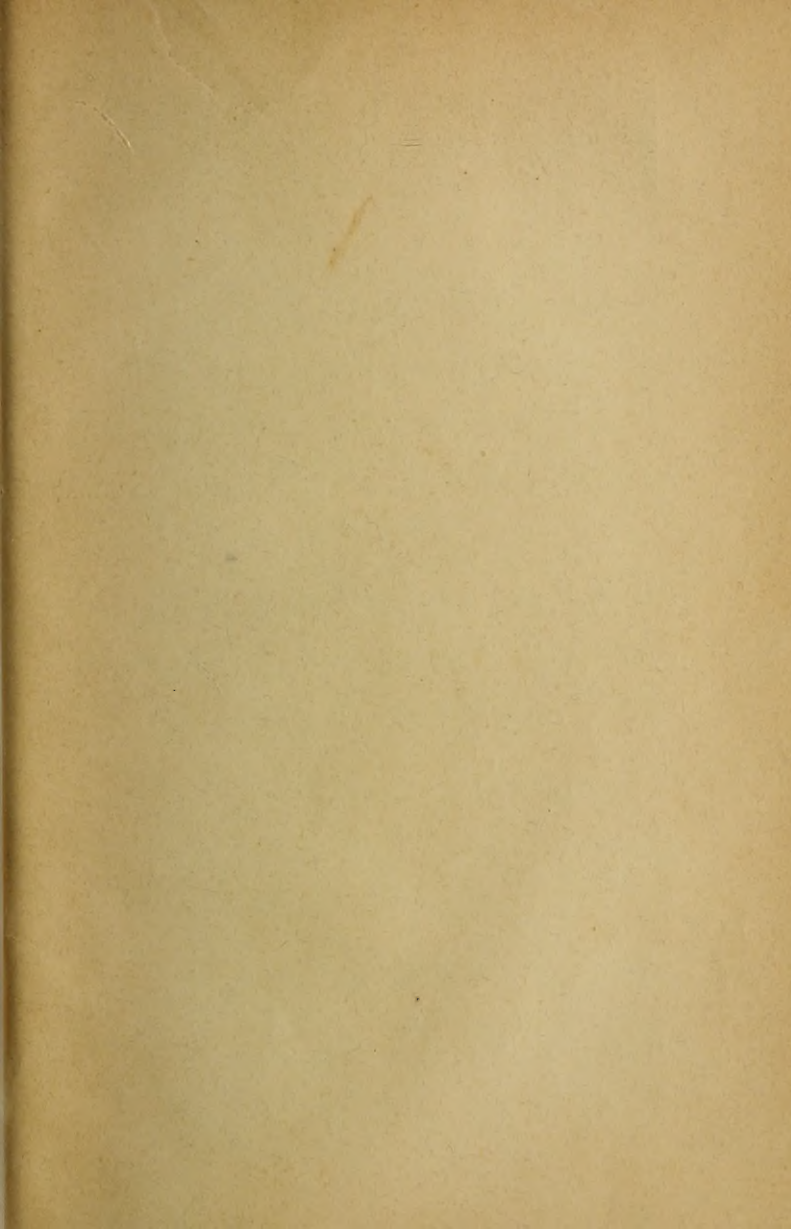

عربیدن، فارسیدن، فرانسزجه دن ترجمه ایله متفرقاً
نشر ایتدیکم ادبی پارچه لرك (مترجم) نامی تحتنده مجتمعاً
عالم مطبوعاته چیتیمسنی ایستدم . بو آرزومك حصولنه ناشر
مشوق کتابچی آراکل افندی واسطه اولدی . کندیسینه
باخاصه تشکر ایدرم .

بو پارچه لردن بعضلرینک زیرینه یازلمش اولان ملا -
حضات - فائده دن خالی اولدیغی ایچون - طی ایدلما مشدر .
مترجمه ایلریده برجزه علاوه اولنه جقدر .

معلم ناجی

❖ امام علیٰنک بر مناجاتی ❖

- ۰۰۰ -

ای صاحب جود! حامدکم . ای یکانه معبود! ساجدکم .
متعالی‌سین . عبادکدن ایستدیککی مظهر احسان
بنی پایان ایدرسین ، دیله دیککی دوچار خسران وحرمان
ایلسین .

خالقم ! التجا کاهم آنجق سنسین . عسیر حالندهده ،
ایسر حالندهده سکا مراجعت ایدرم ، سکا یالواریرم .
الهی ! کناهم اگرچه بیوکر ، فقط سنک عفوک
آندن دها بیوک دکلیدر ؟

بنی دوچار زیان ایده جک ویا درکاهکدن طرد ایلیه جک
اولسهک آرتق کیمدن امیدوار اوله بیایرم ؟ کیم شفیع اولوز ؟
برزماندن بری نغمک آرزو ایتدیککی شیلری استحصالدن
خالق قالمدم ، فقط ایسته شمدی مرارت آزما ی ندامت اولدم .
یارب ! حقیقت حاملی کوریورسین ، درجه فقرمی
بیایورسین ، مناجات نهانی ایشیدیورسین ، بنی سندن قطع

رجا ايدنلره الحاق ايله . رحمتك طمعم برکالدر . کولکدن
ذوق محبتکي اگسک ائمه .

حضور عظمتکده خاضع بری چارهیم ، بنی عذابکدن
آزاد ائتمیسین ؟

عالم ناسوتدن متجرد اولدیغ زمان بنی سوزمده ثابت
بولندر .

بکا عذاب ائتمک ایسترسهک ایت . بیک ییل معذبک
اولسهم ، جهنم نشین بولنسهم یینه سندن حیل امیدم
منقطع اولمز .

مال و بنوندن فائده امید اولنهمیه جعی کونده ذوق
آشنای عفوک اولمق ایسترم .

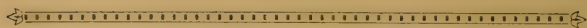
رهبرم سن اولورسهک هیچ بروقتده کمره اولمز . سن
بکا یول کوسترمزسهک الی الابد ضالالتدن قورتیهمم .

عفوک ارباب حسناته مخصوص اولمق لازم کلیرسه
اصحاب سیئاتک غفاری کیم اوله جقدر ؟

اتقیای امتدن اوله مدم ، مننیم . آنک ایچوندرکه
دامن عفویکه جمله دن زیاده خاشعانه صار یلیورم .

تکرار ایدرم : کناهم عظیمدر ، لکن سنک عفوک البته
آندن اعظمدر .

لطف شاملکی یاد ایلدکجه سوزش قلم تسلییه تحول

ایدیور . ذنوب گذشته می در خاطر ایتدجکه کوزم سرشک
افشان پشیمانی اولیور .

شانکه یاقیشان، بنم کبی برمقر خطیاتی مظهر غفران
ایلك دکلیدر؟

علی بی باب معالی ماب فضلکدن بشقه بریره مراجعت
ایده میه جک برطیعتده یاراتدک، حلقه زن ذرا احسانکدر،
هرنه اومارسه آنجق سندن اومار .

اک بیوک قورقوم شو در : بنی قپوکن طرد واذلال
ایده جک اولورسهک نه یاپارم؟ ...

ای عوالم آفرین ! بیلورسین، کور بیورسین که گروه
غافلون او یویورلر . محبتکده صوک درجه یه قدر ثبات ایده .
جکینه قسم ایتمش اولان بندۀ خاصک ایسه ایسته شو
قارا کلق کیچده حضور عزتکدن دور طوتیه میه جق قدر
پاکدلانه ندالره، دعالره مشغول بولنیور .

هرکس طمعدار نوالکدر، هرکس جنت جاودانکه
گیرمک آرزوسنده در .

سینات سابقه م بنی تشیعدن خالی قالمدینی حالد
امیدم کوکلی آرزومند سلامت ایدیور .

ای مرسل الرسل ! رسول هاشمی حق ایچون، سنی

دائماً تقدیس ایدن ابرار امت حرمتنه بنی محمدی اوله رق
حشر ایله .

شفاغخواه رسولم، بنی آندن ده محروم ایله ...

امام مشارالیه ک حسن مجتبا یه بر نصیحتی

نورعین علی ! انسان بو ابتلاخانہ بی ثباتده مصادف
شدائد اولمقدن مصون بولنه مز ، هر زمان مصائب سنج
امتحان اولور .

مردان خدا بلایه صبر ایله مقابله ایدر لر . اوغلام
دکلیسین؟ سن ده آنلردن سین .

قارشیکه حقیقه جق ، مصادمک اوله جق آفات سنی بنم
کبی جوشن پوش صبر و ثبات بولسون . اولوالعزمه پیرو
اول حسنم !

صبر جمیل دلیل حسن عاقبتدره . صابر اولور سه ک نتیجه
حلاک مسرتبخش بالک اولور .

غضب جالب تعبدر ، غضوب اولمه . حلمک ممدوح
اوله جینی یرده حایم اول . حلم حکیمانه انسانی خیره سوق
ایدر بر صدیق شفیقدر .

داخل دائره خلتك اولانلرله ايتديكك عهده قلاباً
ولساناً رعایت، مقتضاسنجه حرکته ذقت ایت .

مسلك ارباب وفا بودر . صفای مشرب ذوقنی بویولده
دوام ایله آکلایه بیایرسین .

منعم حقیقینک نائل اولدیغک هر نعمته شکر ایت .
خداوند مجید نعمت شاکرینی تزئید ایلر . دها برچوق نعم
آلهیه دن بهره ور اولوق ایسترسهک آنلردن اول .

انسان کندینی درجات فضائل بشریه دن هانکیسنه
اصعاد ایدوبیایرسه آنک قیمت حقیقیه سی ایشته او قدردر .
مادام که بویله در ، مراتب انسانیه نک اک عالیسنه صعود
ایتمکه چالش ، شهباز علو همتمک ایستدیکم کبی بالا پرواز
اولسون .

رزق حلال طالبی اول که جناب روزی رسان رزقکی
توسیع واتضعیف ایلسون .

دنیا ده هیچ برشی ایچون آب رویکی دوکمه . حیات
احرار آنکله قائمدر . ادانیدن عطایا قبولی ایسه خاطریکه
بیله کلمسون .

دوستلر کدن بری ، حقکده بر اثر انسانیت کوستردیکی
حالده - جزای احسان ینه احسان اولوق لازم کاه جکندن -
سنده آنی بر لطف ایله ممنون ایتمکه سعی ایله .

پدر و مادر حقوقی محافظه ایت . اهل اتقادن اولان
همسایه که ، اقربا که معاون بولن ...

امام زین العابدینک بر مناجاتی

ای شب تاریک ابتلاده نیاز نهان ایله استمداد ایدن
بی چاره‌یه اجابت‌له چاره‌ساز اولان ! ای هر درلو آفتی ،
مرض و مضرتی لطف ایله رفع ایدن ! بیت مکرمک
اطرافنی آلمش اولان گروه آلهیون او یودیبار ، او یاندیلر .
ای حیاتی آغاز و انجامدن ، صفاتی نقصان و تمامدن منز
بولنان ! سن او یومدک .

یارب ! ایسته حزن و وقتله ، اضطراب و حیرتله سکا
یاوار یورم . شو محترم حرم ، شو بیت مکرم حتی ایچون
گریه مستندانه‌مه رحم ایله .

احباب عصیان ، سندن استدعای احسان ایتمسونلرده
کیمن ایتمسونلر ؟ ...

ملاحظه

وقعه کربلاده خنجر غدر یزیدیان ایله عازم جهان

جان اولان فرزندان علی میاننده بولندیغی خالدہ رتبہ شہادتہ نائلیتی تأخیر اولنان یالکز امام مشار الیهدر .

حسب و نسبجه مسلم اخلا و اعدا اولان شرف اعلاسیاہ برابر فضائل انسانیہ بی جامع بر صاحب کمال محمدی خصال اولدیغندن پدر مظلومی حضرت امام حسین افندمزك شہادتندن صکرہ اسلام جدی اربانک کوکلاری برقات دها محبت زین العابدین ایله مزین اولمش ایدی .

آل بیتک دست تجیل امته مودوع اولان بو یادگار بی مدانیسی ، جناب شاه شهیدانک یر یوزنده کزر ثانیسی ایدی .

خواصک مقدس قبله امیدی ، عوامک یکانه مدار توحیدی ایدی .

خلفای امویهدن عبدالملکک زمان سلطنتنده کعبه بی زیارته کیتمش اولان اوغلی [هشام] اثنای طوافده حجر اسودی استلام ایتک ایستدیکی خالدہ ازدحام زواردن یاقلاشه مدی . خالقک کندیسنی طانیهرق یول آچلرینه انتظار ایچون بر طرفه چکلمکه مجبور اولدی .

او اثناده حضرت زین العابدین البسه ساده ایله کلزک طوافه باشلایوب حجره توجه بیورنجه وجه دالستان حسینیسنده کی نورنجات و مهابت زواری عرض اعظیله

دعوت ابتدیکندن هر کس ادیبانه چکلدی . جناب امام
دخواهی وجه ایله ایفای آیین استلام ایلدی .

اوتهدن بو حالی کورن هشامه بعض شامیان « سن
خلیفه زاده اولدیغک حالده استلامه یول بوله مدک . شو
ذات ایستدیکی کبی زیارته موفق اولدی . خلق آکا
یک زیاده تعظیم ایدیور ، عجبا کیدر ؟ » دیملریله هشام
شامیلرک حضرت امامه انجذابنی منع ایچون کتم حقیقت
ایددرک « طانیورم ! » جوابیله کچشدردی ، فقط بوتدیر
حسودانه ایله نائل مرام اوله مدی .

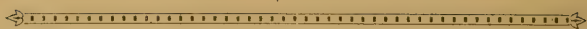
وقعه نیک اثنای جریاننده بالتصادف اوراده بولنان
شاعر مشهور فرزدق هشامه قارشی : « بوذات عالی افضل
ناس اولان خاتم انبیانک حفید رشیددر ، ظاهر وباطنی
مظهر برمتقیء کاملدر ، سیدالعربدر ، سنک « بوکیدر ؟ »
دیه متجاهلانه سؤال ایدیشکدن آکا هیچ بر ضرر ترتب
ایتمز . حسدکدن ناشی طانیق ایستدییک اووجود مسعودی
بتون عرب وعجم یک کوزل طانیر . » مآئنده اولان :

هذا ابن خیر عبادالله کلهم

هذا التقی النقی الطاهر العلم

ولیس قولک من هذا بضائرہ

العرب تعرف من انکرت والحجم

بیتلرینی انشاد ایله اعلان حقیقت خدمتنده بولنیویردی .
 بونک اوزرینه هشام شمشیر زبانیله مجروح القلب
 اولدینی شاعر حق شناسی بغیر حق حبس ایتشدرد .
 فرزدق شهرت فسقی شهرت شعرینه رقابت ایده جک
 درجدهده لایالی برشاعر، حتی کندیسینک [لیلۃ الحامیة] سی
 بین العرب مثل سائر اولدینی خالد هسام کبی قهر آزما
 بر مقتدره قارشی طوغری نی سولمکندن احتراز ایتامش
 اولسی شاعرانه قهرمانلقلردن عد اولنور .

شاعر لر مبالا تنمز، مساکمنز کورنسه لرده بویله حاللری

سولزمی ؟

فرزدقک شیعیانکله اتهام اولنمسنه سببده غالباً بو
 وقعه در . اکر شیعیانک آل بیتک حقیقی اعتراف کبی بیوک
 بر فضیلت ایسه هر شاعر منصف شیعیدر .

ابن الفارضک بر وجدی

شدت محبت بنی سکا حیران ایتشدرد . هنوز دلشنه
 محبت و حیرتم . ایسترم که محبتم ، حیرتم کیتدکجه مشتمد
 و مزداد اولسون .

گو کملک حالته عطف لحاظه مرحمت ایله . عشقک
آنی دائم الاشتعال آتشد ایچنده براقشدر .

مطلب اغلای دل تماشای جمال مقدسکدر ،

گورنمز میسین ؟

استدعای تجلیدن بر لحظه خالی قالدیغم یوقدر . سنی
دلخواهم اوزره کورمک شو قندهیم .

عاشق نواز اول ، تنزل کوستر ، لطف ایت ، کوزون ،

[لن ترانی] دیمه !

کوکل ! کرفتار عشق فتان اولدیغک زمان هر حالده
ملازم صبر وثبات اوله جغکی وعد ایتماشمی ایدک ؟ الحذر !
بو ابتلادن شکایت ایتدینککی کورمیهیم !

عشق حیات جاودانیدر . شهید عشق اول . سنک

ایچون شرف و شان بو یولده فدای جان ایدوب کیتکدر .

بندن اول کلوب کچن ، بندن صکره کله جک اولان ،

زمانده بولنان معاشر عشاقه سویلیک : کلسونلر ، حقیقت

عشقی بندن اوکرنسونلر ، طریق عشقده بکا اقتفا ایتسونلر ،

بنی دیکله سونلر ، خالق ایله سویلشه جکلری سوزلر صرف

بنم احوال عاشقانه مدن عبارت اولسون ، آوازه عشقم

آفاقی طوتسون !

دلدار ایله هم خلوت انس اولدم . آرمزده نسیم
 سحریدن ارق والطف برسر روحانی واز ایدی .
 حسرتدیده سی اولدیغم نگاهمی - که بی کنام برعاشق
 ایکن معروف جهان ایدن آنک انعطافیدر - نیکاهمه هم
 آغوش اولنجه جمال وجلالی آره سنده متخیر و مدهوش قالدیم .
 بو استغراقی آنجق لسان حال بر درجه یه قدر تعریف
 ایده بیلیردی .

سودیکمک یوزینه برباق ! کائناده نه قدر لطافت ،
 نه قدر ملاحظت وار ایسه جمله سنی آنده مجتمع و متجلی کوررسین .
 بتون کوزللكلر بریره کلوبده بر محبوب مکمل تشکیل
 ایلسه او دخی جانانی کورنجه بی اختیار تهلیل و تکبیره
 ابتدار ایدر !

ملاحظه

[مؤثر پرده پوش کبریا ، آثار خیرتده]

« اعلائی معارف نهدر؟ » سؤالنه بر عارفک ویره جکی
 جوابی شو ایکی کلمه تشکیل ایدر :

— معرفة الله !

« منتهای معرفة الله نهدر؟ » سؤالنده شو بر کلمه جواب
 کافی عد اولنور :

— حیرت !

ہر برکلمہ سی بر معرف حـق اولان حکمتنامہ کائناتی
مطالعہ ایدن مدقـلردن اک ایلری کیدنلر دخی نہایت
اعتراف — ماعرفناک — ایله اظہار حیرت اینشلردر .
حقایق مکنوناتی بیلکه امکان بوله میان انسانک حقیقت
مکنونی بیلسی نصل ممکن اولسون؟

کندی ماہیتی لایقیہ بیلہ مین عقل محدود تعیین
حدودندن ناچار قطع امید ایلدیکی کائناتی اداره ایدن
حکیم خردبخشی حقیہ بیلکدن نصل عاجز قالمسون ؟

ازدیاد معرفت ازدیاد حیرتی مستلزم اولیور ، تدقیق
آثار نظرلرده مؤثرک محیط عوالم اولان عظمتی آرتیردجه
آرتیریور ، اک زیاده حیرت اک عالی نظر برعارفی استیلا
ایلیور ، معرفت حیرت کسلیور ، عارف حیران قالیور .

بو حیرت خدا جویانہده کی روحانی حلاوت دائرہ
تعریفہ صیغمتدن منزهدر . حیرت معرفتہ ، حلاوت حیرتہ
کورہ اولور .

اعظم خدا شناسان اولان رسول یکانہ قریشی ،
ربندن کندندہ کی [تحیر فی ذات اللہ] ک تزیدینی ایستیور .
ابن الفارض — کہ اثر نبوی یہ اقتفاده سابقونہ یتشمس

عرفای امتک افاضاندر - طالب ازدیاد حیرت اولسه
غریبمیدر؟

§

هردرلو آثار غریبیهی آثار شرقیهیه ترجیح ایله در-
یتفروشلمغه اوزنیر برخیلی شیق بکلرمنز بولندیغی معلومدر .
بونلر غرب آثار ادبیهسنی دخی علی الاطلاق شرق آثار
ادبیهسنه ترجیح ایدرلر . برعربك، برعجمك، برتركك ثمره
فکری اولان بر اثر ادبی اورویا ادباسندن برینك اثرینه
مرجح ویا معادل اولمق بونلرجه دائره احتمالك خارجنده
در . مثلاً ویقتور هوغونك سوویلدیکی ایکی بیتی تنظیر
ایدهجك ویا آندن دها رنگین سوز سوویلهجك برشاعرمنز
بولغسنی تصور ایتسهلر بیله بولنهجغنی تصدیق ایدهمنزلر .
آجینهجق حاللردندرکه بکلرمنزك بوفکری شرقوغربك
آثار ادبیهسنی تتبع و مقایسهدن حصوله کلمش برتمیز صحیحه
مستند دکل، « بزده هیچ برشی ایلریله مامشدر . » ادعا-
سندده بولنانلرمزه طفلانه اتباعدن نشأت ایشل بر حکم
تقلیددن عبارتدر .

چکنارده بونلردن بریسیله کورشدك . ادبیاتدن بحث
آچلدی . آثار غریبیهدن ترجمه ایتدیگمز پارچهلری پك
زیاده بکنمکده اولدیغنی سوویلدکدن صکره « بزدهده بو یله

عالی شیلر یازار ادیبار یتشسه ! « یولو بر آرزوی وطن
پرورانه اظهار ایلدی .

کندیسنک بو آرزوسنه اشتراک ایله برابر المزده کی اسلام
آثار قلمیه سی نظر دقتدن کچیر یله جک اولسه ایچنده خیلی
عالی سوزلر بولنه بیله جکنی ، بونلری کوروب آ کلایانلر من
غریبون آثارینی مطالعه ایله ده اشتغال ایلدکاری حالد
فکرلرینه برقات دها وسعت وقوت کلمک طبیعی اولدیغنی بیان
ایتدی کمز صرده ده ترجمه اولنان پارچه لرینی اک زیاده تقدیر
ایتمکده اولدیغنی [پرودوم] ک شو فقره سنی کندیسنه
عرض ایلدک :

« انسانلرک ، حقیقتی آ کلایه مدقلری خدا حقنده
سویلدکاری سوزلری ایشتمدکجه جناب حقیقی بیاشمزک
درجه سنی دوشونیورم . باقیورم ، هپ بر نقطه معرفده
طورینیورز ، هیچ ایلریلیه میورز . »

بک افندی فرانسز شاعرینک بوسوزینی ده پک بکندی .
« برده شوکا باقکز ! « دبه رک فقره آتیه بی کوستردک :

« الهی ! نه بیوکسین ! سنک حقه ده توصیفاتمز
نهایت بولیور . عمر من آخر اولیور . حال بوکه هنوز اول
اوصافکده بولنیورز . هیچ ایلریلیه مدک . »
برمآله اولان ایکی فقره نک برینی بکنوب دیکرینی

بکھامک برشیئہ - جہت تعین ایتدن - ہم کوزلدر، ہم چرکیندر، دیمک کبی پک آچیق برتناقض اولہ جنی ایچون بکمزک بوفقرہ بی دہ تحسین ایلدیکنہ حکم ایدیورس-کزییا ! اوت ! بونی دہ بکندی، فقط قائلی کیم اولدیغنی صوردی . « شرق ادباسندن بریدر . » دیک . اینامق ایستمدی . « ظن ایتم . ها ! اولہ بیایر . بونلردن بریسی براوزوپا ایدینک فکرندن اقتباس اینہ بویله برشی یازہ بیایر . بوکا دیہ جکم یوق . » طرزندہ بیان مطالعہ دن صکرہ متفکرانہ سکوت ایتدی .

او، « بودہ بفرانسز شاعرینک سوزی اولمیدر . پرودومک دیدیکنہ پک بکزه یور . بفرانسزک دکل ایسہ ینہ مطلقا اوروپا ادباسندن برینکدر . اویلہ یا ! بویله یارلاق سوزلری آنجق اوروپالیلر سویلیہ بیایرلر . بزده بونلری المزدن کلدیکی قدر آنلردن قاپارز . صکرہ خرده فروشاغہ چیقارز . » کبی ملاحظہ لردہ بولنہ طورسون، بز اوکمزده کی کاغدلردن برینی دها آلہرق آثار شرقیہ دن اولمق اوزرہ شوپارچہ بی دہ بک افندی بہ ارانہ ایلدک :

« ہرہانکی طرفہ قولاق ویریورسہم حیرتہ دلالت ایدر برسؤال آوازی ایشیدیورم . هرکس حدنجہ

حیرت زده در . بکا ، طریق عشقده دوچار حیرت اولمامش
بر آدم کوستره بیایر میسین ؟ »

اوته کی فقره لردن دها شاعرانه اولدیغی ایچون دکل ،
مألجه آنلرله همان دوشا دوش کلدیکی ایچون بکمز بونی ده
بکتمکه مجبور اولدیسده آتار شرقیه دن اولدیغی تصدیقه
تردد کوستردی .

آنک اوزرینه بزده تحمل توکنیر کی اولدی ده کند -
سینه دیدک که :

« شرق آنارندن اولدیغی انکار ایده میه جککمز شو
بیتلرله آشنالغکز وارمیدر ؟ :

از هر طرفی که کوش کردم
آواز سـؤال حیرت آمد
یک دل بنما که درره او
برچهره نه حال حیرت آمد»

برآز بوز یه رق « خیر! » جوانی ویردی . آثار غریبه
مرجمی بک افدینک هنوز حافظ دیوانی اوقومامش
اولدیغی آکلاشلدی .

سینه دیدک که :

« شوییتی اولسون . طانیمز میسکز ؟ :

محاس تمام کشت و با آخر رسید عمر
 ماهمچنان در اول وصف تو مانده ایم «

بکمزک دها کلهستان ده کور مامش اولدیغی میدانه
 چیقدی ، چونکه بوسه و المزه ساده برسکوت ایله مقابله
 ایلدی . زوالی بودغه دها زیاده بوزلدی .

بو یله بر بک افدینک کوستردیکمز فقره لردن هانکیسی
 بیت سعیدینک ، هانکیسی حافظک بیتلرینک ترجمه سی
 اولدیغنی فرق ایده مامسی مستبعد اولمادیغندن بونلری تعیین
 ایلدکن صکره پرودومک فقره معروضه سی سعیدینک بیتندن
 آله کبی برشی اولدیغنی ده سوشلکه جسارت ایتدک .

بک افدی بردن بره « پرودومک او فقره سی سعیدینک
 بیتندن آله اولدیغنی نه دن معلوم ؟ افندم ! نه بیایرسکز ،
 بلکه بالعکس سعیدی آندن اقتباس ایتمشدر ! » دیمسونمی ؟
 بزه حیرت کلدی ، زیرا بک سعیدی بی بیلدیکی کبی
 آثارینی بکنمکده اولدیغنی پرودومی ده هیچ طانمیدیغنی
 آکلادق . کوله رک دیدک که :

« نه سویلیورسکز ؟ موسیو ژون ترک ! سعیدی آلتی
 یوز بوقدر سنه لک بر آدمدر . پرودوم ایسه معاصر لرمزدندر ،
 معاصر لرمزدن ! آکلایورمیسکز ؟ آلتی عصر اول کلش
 کچمش اولان سعیدی عصر حاضرک پرودومندن نصل

اقتباس ایتمش اوله بیلیر؟ داعیسکیز؟ کاشکی وهم ایتدیکیز
 گبی متقدمینک متأخریندن اقتباس معرفت ایتسی ممکن
 اولسه ده دنیانک بزدن صکره حاصل ایده چکی ترقیاتدن همان
 شمعی اقتباس واستفاده به باشلاسهق! نه اعلی شی!

« انسان بیلدیکی شیئی ده بیلور ظن ایده چک خلقتده
 بر مخلوقدر. بر شیئی اولا کندی بیلوب بیلدیکنی
 آ کلاملیدرده آنی هرکسه بیلدرمکه صکره قالمیلدر.
 نه سعدی یی، نه ده پرودومی بیلین بر آدم هانکیسنک
 هانکیسنندن اقتباس ایتمش اولدیغنی نصل بیاه چک؟
 نه شرقی، نه ده غربی آ کلامیان بر بک آثار شرقیه وغربیه دن
 هانکیسنک راجح اولدیغنه نه ایله حکم ایده چک؟
 آ کلاشیاییورکه مثلا حافظک بر سوزینی ترجمه ایدوب ده
 آلفرد دو موسه به اسناد ایدرک سزه کوسترسهک تحسین
 خوان اوله جقسکیز. وولته رک بر اثرینی ابن سینانک اولوق
 اوزره عرض ابلسهک بکنیمه چکسکیز. ترجیح تمیز ایستر.
 بر آدمک بیلدیکی بر شیئی ینه بیلدیکی دیگر بر شیئه ترجیح
 نه حقی اوله بیلیر؟ »

« سز اثره باقیورسکیز، نامه باقیورسکیز. بو حالده
 سزه سوز بکندرمک قولای اولور. ادبای شرقیونک همان
 کافه آثاری شرف تقدیرکزی قازانه جغنده شبهه ایتیکیز،

چونکہ بونلری سزه قارشى اوروپا ادباسنه اسناد ایدیو یرمک
گوج برشى دکلدز . «

ایضا حاتمز بودرجه نی بونلجه یانمزده بر ایکی ده مستمع
متبسم بولندیغی جهتله غایت صیقلش اولان کنج بک افندی
آرتق طوره میهرق مجلسه وداع ایلدی .

بو بکک شمعی استانبولده امشالی پکده چوق بولنه -
میہ جغنی فکر و بضاعه جه کندیسنه بکزر کنجلره تصادف
ایده مامکه باشلامش اولمه مزدن استدلال ایتمکده و بوندردن
پک ممنون اولمقدہ یز .

§

طورسیناده محبوب حقیقیدن [انی] دیه استدعای
رؤیت ایدن حضرت کلیم الله [لن ترانی] جوابنک استماعندن
صکره واقع اولان و قرآنمک برقاچ سورہ سننده پک
شعشعه لی صورتلره تعریف بیوریلان تجلی الہی کلیمی
برزمان مدهوش و خاموش ایلدیکی حالدہ شعراى شرقہ
خیلی پارلاق سوزلر سویلتمشدز .

هرسکلی عارف حکمت بک افندیکنک :

بر تجلی ایله کیم زیر نقاب طره دن

جلوه حسنک کلیم الہی مہوت ایلسون

بیٹیہ علی توفیق پاشا زاده جلال بک افندیکنک :

ذوق دل انی انا اللهك دخی فوقنده در

بویله بر مجنون عشقه لن ترانی نیاسون

بیتی بویولده سویلیان ابیاتک اک کوزلارندن عد اولنور .

کچلرده ترجمان حقیقت غزته سیله نشر اولنوب سخنوران

زمان طرفندن سویلیان بر چوق نظیره لر و بر تخمیس ایله

قدری اعلا ایدیان [غرق نور] غزل مسعودانه سنده کی :

شوق رؤیتدن نصل برق جهان اولمز کلیم

سینه پر آتش نظر کاهنده سینا غرق نور

بیتی ده آنلردن صایله بیلیر .

چورسی بطور همت ارنی مکوو بکنذر

که نیرزد این تمنا بجواب لن ترانی [۱]

بیتی - که شعرای عجمدن رضی الدینه اسناد اولنور - صوک

درجده بر همت عالیه توصیه ایتمکده در .

ابن الفارضک شو بیتی ده پک عاشقانه در :

ولو ان ما بی بالجبال وکان طو

رسینا بها قبل التجلی لدکت [۲]

§

[۱] طور سینای همته چیقدیغک زمان کلیم کبی « ارنی » دیمه ،

کچ ! زیرا ایده حکک بوتما آلدجغک « لن ترانی » جوابته دکن .

[۲] بنده کی هیجان عشق طور سیناده اولیدی وقوع

تخلیدن اول یرندن اوینار ، پارچه لانیر ، طاغیلردی .

بر چهره ده بتون کوزلککړک اجتماع و تجایسی تصویرى آز
 سويلنمش برشى دکدر . از جمله کمال بك افنديك وطن
 تياروسنده معشوقى اسلام بك حقهنده ذکيه به سويلتديکى
 « سانکه عمر مده کوردیکم ايشتتديکم اوقودينم دوشونديکم
 نه قدر کوزل شى وار ايسه هپسى بريره طوپلانمش ده
 برانسان چهره سى اولمش قارشيمه کلمش ايدى . » سوزى
 هرکسک از برنده اولان آناردندر .

وحدت وجود فکرهارفانه سنى اظهارده محي الدين عربى
 ايله همزبان اولان شمس الدين مغربى دخی بومالى شويله
 نظم ايتشدرد :

چون نظر بر رخ زیبای تومی اندازم

حسن مجموع جهان در نظرم می آید [۱]

§

يدنجى عصر هجرى رجالتدن واکا بر اهل تصوفدن
 بولنان حضرت شيخ عمر بن الفارض ام دنيا نك بيوتديکى
 اولادك اك عزيزلرندن ودر يقيم ، نبى كريم افندمى بر زمان
 امر يرمى اولان جناب حليمه نك منسوبه اولديغى بنى سعد
 قبيله سى منسوبلرندندر .

[۱] سنک کوزل یوزیکه عطف نظر ایتدیجه دنیا ده ندقدر

کوزلکک وارايسه طوپلانیوردده کوزمک اوکنه کلپور .

سوزشلی اشعار بلیغانه سنه ارباب دلی وجده کتیره جک
بر آهنگ لطیف ویرمش اولان عشاق عربک ممتازلرندن
ایدی . تأثیر افاده جه بزده مشارالیه بر نظیر آرانه جق اولور
ایسه فضولی خاطرلره کله بیلیر .

امام غزالی

حسن خاق

حسن خاقه دائر شمعی به قدر پک چوق کیمسه لر سوز
سویلمش لر ایسه ده بونار حسن خالقک حقیقتی دکل، یالکز
بعض ثمراتی کوستره بیلمش لر در .

بر شیئک حقیقتی بیاندیکی حالدّه آثاری ده بیلمک آسان
اوله جغندن حسن خالق حقیقتی در میان اولنسان اقوال
مختلفه بی نقل ایتمکدن حقیقت حسن خاقی بیان ایلمک
البته اعلا در . بناء علیه دیرزکه :

خاق [۱] ایله خاق [۲] اکثریا بر لیکده استعمال

[۱] خالق ضمیه .

[۲] خالق فتحیه .

اولان کلماتنددر. مثلاً « فلان آدم خالقاً وخلقاً کوزلدر. »
 دینیر. « باطناً وظاهراً کوزلدر. » معناسی قصد ایدیلیر.
 « خالق » ایله صورت باطنه ، « خلق » ایله ده صورت
 ظاهره اراده اولنور .

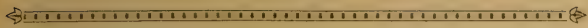
انسان مدرک بالبصر اولان جسده مدرک بالبصیره
 اولان روحدن مرکبدر. جسده ده، روحد ده چرکین ویا
 کوزل اولق اوزره کندیلرینه مخصوص بر هیئت و اردر .

بصیرتمند اولان روح ، ذی بصر اولان جسده
 هر حالده اشرف اولغله قرآن حکیم جسدی خا که ، روحی
 ایسه صانع الافلا که منسوب اولق اوزره کوستره رک
 روحدک علوقدرینه اشارت ایدر .

« خلق » روحد بر هیئت راسخه در . بو هیئتدن
 عقلاً و شرعاً کوزل عد اولنه جق افعال صدور ایلدیکی
 صورتده آکا « خلق حسن » دینلدیکی کبی افعال قبیحه
 صادر اولدیغی حالده دخی « خلق سیء » دینیلیر .

بوراده درت شی ملاحظه اولنور که شونلردر :

- ۱ — کوزل ویا چرکین برایشی ایشله مک .
- ۲ — کوزل ویا چرکین برایشی ایشله مک مقتدر اولق .
- ۳ — کوزل ویا چرکین افعال هانکیلیردر بیلک .

۴ — روحك جميل وقبيحدين بريسنه مدار ميلي

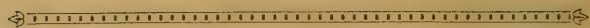
اولان هيئتي .

خلق، كوزل ويا چركين براي شي ايشله مكدن عبارت
دكدر، زيرا آدم واردر كه خصلت سخا ايله متصف اولد.
يني حالده ثروتيجه اقتدار سزلقدن، يا خود بشقه برمانعدن
طولايي اظهار آثار وجود ايدمهز . كذلك آدم واردر كه
خصلت بخيل ايله متصف اولد يني حالده ربا طريقيله،
يا خود بشقه برسيله بذل نقد و مال ايدر .

خلق، كوزل ويا چركين براي شي ايشله مكدن مقتدر
اولمقدن ده عبارت دكدر، زيرا بواقتدار امسك و اعطايه
نسبتله مساويدر . بر آدم فطرتاً بخيل اولسه ده، سخني
بولنسه ده امسك و اعطايه مقتدر اوله بيلير . امسكه
اقتداري اولان بخيل عد اولنمه جني كبي اعطايه اقتداري
اولان ده سخني عد اولنمهز .

خلق، كوزل وچركين افعال هانكيلي اولديغي
بيلمكدن ده عبارت دكدر، زيرا بيلك ديديكمز شي كوزله -
ده، چركينه ده وجه واحد اوزره تعلق ايدر .

خلق، يوقاريله كوسترديكمز درت شينك دردنجيسي
اولوب « روحك جميل وقبيحدين بريسنه مدار ميلي اولان
هيئتي . » ديه تعريف ايلد يكمز معنادن عبارتدر . الحاصل

خاق، انسانك صورت باطنه سی اولان صورت روحدن
بشقه برشی دکدر .

یا لکز کوزلری کوزل اولوبده بورنی، آغزی، یا کاکلری
چرکین بولنان بر آدم حسن صورت ظاهره یه مالک صاییه .
میوب بو حسنه مالک اولمق ایچون اعضای مذ کوره نك
جمه سی کوزل بولمق لازم کله جکی کبی باطنده دخی درت
شی واردرکه صورت باطنه نك حصول کمال حسنی ایچونده
آنرک جمه سی کوزل اولمق لازم کلیر .

حسن خلقک حصول کالی باطنده کی بو ارکان اربعه -
نك تناسب واعتدال حالده بولمسنه متوقفدر .
ارکان مذ کوره دیدیکمز حالده بولمخدجه انسان ایچون
کمال حسن خلق ایله اتصاف مستحیل اولور .
اودرت شی شونلردر :

۱ — قوه علم .

۲ — قوه غضب .

۳ — قوه شهوت .

۴ — بواوچ قوت آرسنده قوه عدل .

قوه علمک صلاحی اقوالده صدق و کذب، اعتقاد اتده
حق و باطلی، افعالده جمیل و قبیحی صحیحاً فرق ایده جک
برخالده بولمسیله اولور .

قوة علم بوحالده بولنجيه آندن ثمره حکمت حصوله کبير . حکمت ايسه « هر کيه حکمت احسان اولغش ايسه شبيه يوقدرکه خير کثيره نائل ايدمشدر . » مألنده اولان آيت جليله دن دخي استنباط اولنديني اوزره اخلاق حسنه . نك اساسيدر .

قوة غضبك اصلاحی سكون وحرکتده قوه علمدن حاصل اولان حکمتک تحيد ايلديکی دائره دن خارجه چيقماسنه توقف ايدر .

قوة شهوتک صلاحی ده ينه حکمتک ، يعنى عقل وشرعک تحت حکمنده بولغسنه وابسته در .

قوة عدل ، عقل وشرعک زير اداره سنده اوله رق غضب و شهوتک ضبطی خدمتنده بولنور .

عقل برناصحه بکزر . قوه عدل آنک مالک اولديني قدرتدر .

قوة عدل اجرا مأمورى مشابه سنده درکه عقلک هر ديدیکی يرينه کتيرر .

غضب ، کلب شکاری کيدرکه راحت طور مق ، صيد آرقه سندن قوشمق خصوصلرنده مقتضای شهوته تابع اوليوب اراده عقلمه مطيع بولغق ايچون تاديب ايلتر .

شهوت ايسه اوزرينه بينيله رک او آردندن قوشدير يلان

آتی آ کدیررکه نه پک سرکش ، نه ده پک یاواش اولیبوب
اعتدال اوزره حرکت ایتسی ایچون تربیهیه محتاج بولنور .
ایشته خصال مذکوره هر کیمده بووجه ایله تناسب
واعتدال اوزره بولنورسه او آدم مطلقا حسن الخلق اولور .
اما یالکتر بعض خصالی اعتدال اوزره بولنمان کیمسه فقط
او خصلتنه نسبتله حسن الخلق عد اولنوب علی الاطلاق
حسن خلقه مالک صایله مز .

قوة غضبك حال اعدالنه « شجاعت » ، قوة شهوتك
حال اعتدالنهده « عفت » دیرلر .

قوة غضب حال اعتدالی تجاوز ایتدیکی تقدیرده
« تهور » نامنی آلدینی کبی کسب ضعف ایلدیکی صورتده
دخی « جبن » نامنی آلیر .

قوة شهوته دخی تزایدی حالنده « شره » ، تناقصی
حالنده ایسه « جمود » تعبیر اولنور .

مدوح اولان - یوقاریده اشارت اولندیغی اوزره -
ایکیسنکده اعتدالیدر .

قوة عدله کلنجه : آنده زیاده و نقصان تعبیرلریله ایکی
طرف تصور اولنه مز . آنک یالکتر برضدی واردر . اوده
« جور » در . عدل اورته دن قالفنجه یرینه جور قائم اولور .

کله لم حکمته :

بونک حال افراطنه - اغراض فاسده نك ترويجنده
استعمال اولند دینگی حالدہ - « جر بزہ » ، حال تقریطنه
دخی « بله » دینیر . اصل حکمت ایکیسی اورته سی
اولان حالدر .

ویردیکمز شو ایضاحاتدن آکلاشلش اولمیدر که امهات
اخلاق حسنه حکمتدن ، شجاعتمدن ، عفتدن ، عدلدن
عبارت اولمق اوزره درتدر .

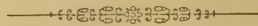
حکمت ، بر حالدر که روح آنکله کافه افعال اختیار یه ده
صوابی خطادن تمیز ایدر .

شجاعت ، قوه غضبک سکون و حرکتده اراده عقلاه
منقاد بولنمسیدر .

عفت ، قوه شهوتک تأدیب عقل ایله مؤدب اولمسیدر .
عدل ، بر قوتدر که روح آنکله غضب و شهوتی مقتضای
حکمت اوزره حرکتده مجبور ایلر .

ایشته بالجمله اخلاق حسنه بواصول اربعه نك تناسب
واعتمادندن حصوله کلیر ، زیرا حکمتدن جودت ذهن ،
حسن تدبیر ، اصابت ظن - شجاعتمدن کرم ، وقار ، ثبات -
عفتدن سخا ، حیا ، قناعت کبی حالات ممدوحه تولد ایدر .

عدل ایسہ بونلری اعتدال اوزره طوتان قوۂ جلیاہ
اولدیغندن جمله سنک نکمہبان شرفیدر .
امہات اخلاق حسنه ایشته بودرت فضیلتدن عبارت
اولسیاہ سائر کوزل خویله ہپ بونلرک فروعیدر .
بوفضائل اربعدہ کمال اعتدال درجۂ علیاسنہ وصول
شرف اعظمی آنجق مکارم اخلاقی اتمام ایچون مبعوث اولان
پیغمبر اکبر ، افضل بشر اقدمن حضرتارینہ میسر اولمشدر .
سائر انسانلر بوبادہ درجات متفاوتہ یہ منقسم بونلورلر .
بر انسان بیان ایتدی کمز وجه ایلہ اعتدال اخلاق
خصوصندہ نہ درجہ مقارن ذات رسالتیناہی اولورسہ
اوقدر نائل قرب الہی . اولمش اولور .

فیضی ہندی

حکیمیات

« وللمحصل دوام الدرس والسهر والكد الكامل والمعلم
الراحم والروع السالم وكرالمعلوم مرارا وحصول الطروس
واملاء المستوع والكلام مع المکرر والورع والاهداء للمعلم
والطوع وسرور الروح وصالح العہد وطول العصر . »

« تحصیل علم ایده جبك آدم درسه دوام ایتلی ، ممد صفای ذهن اولان کچه لری اویقو ایله دکل ، مطالعه کتاب ایله کچیرملی ، بویولده صوڪ درجه یه قدر اختیار مشقت ایده بیلمیدر . »

« بر استاد رحیمه ، بر قلب سلیمه مالک اولمی ، او کرندیکی شیئی ذهننده تقریر ایچون تکریر ایتلمیدر . »

« محتاج اولدینی کتابلری ایدینمکله برابر خارجدن ایشتدیکی فوائد علمیه بی دفتر استفاده سنه قید ایتلی ، تعلیمی صد دنده بولندیکی بحثی تکرار ایدن رفیقیه دائماسوی بولشمیلیدر . »

« مدار اکرمیت اولاق تقوی ایله اتصاف ، معلمه نمونه تعظیم اوله جق شیر اتحاف ایتلمیدر . »

« درسه انجذاب قلب ایله ، شوق متعذر السلب ایله چالشمیلیدر . »

« بویله بر طالبك استکمال فضائل ایده بیلمسی ایچون مدید و مساعد زمانده لازمدر . »

§

« اولاد آدم هم کرماء للعلم والا العلمهم اصعد رأساً . »

« انسان شرف علم ایله ممتازدر ، یوقسه قوجه ددوه آندن چوق سرافرازدر . »

§

« وكل احد لاعلم له معلول الروح ومكلموم الروح . »
 « بهره مند علم اوليان آدمك جاني بيمار ، قلبی جریحه
 دار بولنور . »

§

« العلماء مع العمل لهم كلام كالمسك معطر الارواح
 ومروح الصدور و علماء السوء لهم كلام كالعود الدعر مكدر
 الحواس وممل الاسماع . »
 « مقتضای علمی اجرا ایدن علمانك سوزلری مشك
 اذفره بکزر ، مشام جانی تعطیر ایدر ، قلبه انشراح ویرر .
 علمی یالکز لساننده اولان ارباب ریانك سوزلری ایسه
 چوروك عود آغاجی کییدر ، کدورت افکن قلب اولور ،
 دیکلینه ملال کتیرر . »

§

« العدل مدار الملك و اساس صلاح العالم . »
 « عدالت مدار دوام سلطنتدر ، انتظام احوال علمك
 واسطه یكانه سیدر . »

§

« الحلم مصلح الامور ومورد السرور . »
 « حلم حکیمانه اصلاح امور ایدر ، موجب سرور اولور . »

§

« الحاسد هلوع لاهكوع له . »

« حاسد بر مضطر بذرکه آرامی یوقدر . »

§

« الحسد رس صراط الاسلام ، لاهل الحسد دوام

الکمد . »

« حسد ، طریق اسلامده ایجنه دوشنلری هلاک ایدر

برقویودر . ارباب حسدك غم واضطرابی دائمدر . »

§

« الطماع لساع لكاع . »

« طمعکار بی عار، انسانی عقرب کبی صوقار بد کرداردر . »

§

« الضامع ملوك المطموع . »

« طامع طمع ایتدیکی شینک اسیری اولوز . »

§

« اهل الوداد لهم سكر مدام لاكأس له . »

« ارباب محبت بر بادۀ بی جام ایله مست بی آرام اولوزلر . »

§

« راح اهل الولاہ دماء الدموع . »

« عاشقك آب آتشینی سرشك خونینیدر . »

§

« ارسال الرسل والطلوس مراسم اهل الوداد . »

« یکدیگرہ استفسار خاطر ایچون آدم کوندرمک، مکتوب

یازمق اهل محبتک عادت ممدوحہ سیدر . »

§

« رواح الملاح رماح، احاح الملاح روح الارواح . »

« ہجران دلبران قلوب عاشقانده اوگلمز یاردلر آچار

سناندر . حین تلاقیدہ کی جفا لری، استغنا لری ایسہ صفا

بخش جاندر . »

§

« الا روع مهالك الاورع . »

« بردابر مستقی رهن اهل تقوی اولہ بیایر . »

§

کچن کون ترجمان حقیقت مطبعہ سندن بکا تبلیغ

اولنسان امضالی برورقہده [استیضاحات ادبیہ]

سرلوحہ سہیلہ ایراد ایدیلوب جوابلری ایستیان فقر آدن
مہجہ کوردکار مک بری شو مآلدہ ایدی :

« کچنلردہ شیخ وصفی افندینک برنجی مکتوبنہ یازمش
اولدیغکز جوابدہ شرق ادباسندن سوز آچدیغکز صرہدہ
فیضی ہندی ایچون [ادیب خوارقما] تعیرینی قوللانمش
ایدیکز . مشار الہک ادیب اولدیغندہ شہہ ایدلمز ایسہدہ
خوارقما لغندہ برآز تردد اولنہ بیلیر . فیضینک ہانکی اثر
بی نظیرینہ ، یاخود ہانکی آثار فوق العادہ سہنہ خارقہ ویا
خوارق دیہلم کہ کندیسنی خارقہ نما ، خوارقما کی صفات
میزہ ایلہ توصیف صحیح اولسون ؟ »
« واقعا فیضینک :

ما اکر مکتوب ننویسیم عیب ما مکن
درمیان راز مشتاقان قلم نا محرمست

بیتی کندیسینک برشاعر شیرین زبان اولدیغنہ دلالت ایدر ،
لکن سفینۃ الشعراء مذکور اولدینی اوزرہ فیضی طرفندن
سویلمش اولان :

دست و پا چند زنی عرض شہیدان بردی
یک زمان صبر کن ای کشتہ کہ قابل برود
بیٹہ قارشی لسان عرفی شیرازیدن صدور ایدن :

باکم ازگشته شدن نیست ازان می ترسم
که هنوزم رمقی ماند وقاتل برود

بیتی دخی اثبات ایده بیلیر که اقتدار ادبیجه عرفی فیضی یه
فائق و بناء علیه ادیب خوار قنما توصیفنه آندن دهالایقدر.»
« شیخه یازدینگز جواب مذکورده عرفیدن دخی بحث
ایدلمش اولدینی حالدیه بوتوصیفی آندن درینغ ایده رک ادباً
مادوننده بولنان فیضی یه احسان ایلش اولمکزک وجهی نه در؟»
نوهوسان ادبک استفاده سنی موجب اوله جغنی ظن
ایتدیکم جهتله فقره مذکوریه بوجه آتی جواب ویریورم:

§

فیضی هندینک ماهیتی اویله ایکی بیتندن بالاستدلال
تعینده قالمشوق - اعظمه حمل اوانسون - مسعود خرابایتینک
درجه شاعریتنی معهود میخانه غزلنده کی :

اول قدر چاقدم که ترسازاد کانک عشقنه
برقه دوندم نشر انوار ایلدم میخانه ده

بیت مشهوریه آکلاشادی عد ایتمک قدر ناقص بر فکرده
بولنقدر .

برآدمک مجموع آثاری کوز اوکنه کتیریه رک برر برر
سوزیلوب حاوی اولدقاری افکار ، اثبات ایتدکاری اقتدار

آکلاشمايدرکه هيئت مجموعہ سنہ نظرأ او آدمك نه قوتده
بر صاحب فکړ اولديغنی تعينه جسارت اولنه بياسون .

حضرت فيضينك آثارى شعر دن عبارت دکلدر . الك
بيوك شاعر لرى دمبسته حيرت ايدہ جك نثر لرى ده واردر .
ايشته بالاده عرض ايلديكم جمل حكيمه استيضاحات
اديبه صاحبك بلکه عمر نده نامنى ايشتماش اولديغنی
[موارد الكلم] كتابندن آلتشدرکه اسمى كې سراسر
حروف غير منقوطة ايله يازلمش و نقل ايتديكم جمله لردن
آكلاشيله جنى اوزره برچوق حكم اخلاقه [۱] وسياسيه ينى
جمع ايتش اولان بوكتاب غريب [۲] دنخى اوفيضينك
مؤلفات خارقه پردازانه سندنر .

موارد الكلمدن كچدك ، فيضينك برتفسير شريفى
واردرکه نامى [سواطع الالهام] در . بودنخى اسمى كې
باشدن باشه نقطه سز حرف لره يازلمشدر .

انصاف اولنسون ، مفسرده مفسر كې معجز دكليدر ؟
بن يالكز بوتفسيره خارقه دكل ، خوارق ديرم . بعض
اقواله كوره قرآن حكيمك هراوچ آيتى بر معجزه عد اولنديغنی

[۱] بزحه جانزدر .

[۲] كتبخانه كوشدرنده قلمش ، كيمسه يوزينه باقبور ، غريب

کبی فیضینک ده هر اوچ آیتک تفسیری ایچون یازدیغی
جهلر بر خارقه عد اولنه مزمی ؟

فیضی کبی بویله خرد فرسا اثرلر وجوده کتیرمش
اولان برداهییه خوارقما دینزه کیمه دینه جک ؟
مشار الیه بر منظومه سنده :

زین دم گرمی که نهان میزنم
دمبدم آتش بجهان میزنم
سوختکان ازدم گرم خوشند
سرد دمان غافل ازین آتشد
آه که صاحب نفسان رفته آند
هیچ کسان مانده کسان رفته آند
دهر چو با این همه کس بیکست
همنفس من نفس من بست

دیمشدرکه پک طوغریدر . بوراسنی استیضاحات ادبیه
صاحبنک نظر دقته عرض ایلم .

شونیده علاوه ایدیم که : حیران کمالی اولدیغیز
فیضی اگر عصر مزده بولنوبده کوندن کونه ترقی ایتمکده
اولان علوم و فنون حاضره ایله اشتغال ایتسیدی یازه جینی
شیلر البته الده بولنان آثار جایله سندن زیاده استفاده مزی

موجب اولوردی . بلکه اوزمان بویله نقطه سز کتابلر یازمغه
وقت بیله بوله مزدی .

ابن الفارض

مباهات عاشقانه

عاشقم . مظهر معجزات عشقم . وحیستان آیت افشان
لامکانیـدن مهبط اعلاى قلبه - جاذبه قابیلتی تشریفاً -
آیت ناسخه عشق نازل اوله لی بندن اول کلن اصحاب وجدك
تابع وتالی اولدقلری آیت محبتی - اورته ده بنم کبی بر مجدد
وار ایکن دوام حکمی موافق حکمت اوله میه جنی جهته -
نسخ ایدوب آنک یرینه کندی آیمی اقامه ایلدم . شمدی
حکم آنکدر . اکل عشاقم . حق حاکمیت بنمدر . برعاشق
نه قدر جذبه دار اولسه حدود حکمم خارجنده جولان
ایده مز . دور پرفیضنده بولنان بتون ارباب عشق سپاه
شور شنهامدر . سپهدار عاشقان زمانم .

غرق عشقی ام که غرقست اندرین
عشقهای اولین و آخرین

§

مادام که امر العاشقین بنم، هر منتسب سودا شاهراه
وفاده بکا اقتفا ایتلیدر .

تا بعیندن اک زیاده توجه فیاضانه مه مظهر اولانلر بو
طریقک سالیکی اولدقلری ایچون تصادف ایده جکلری
اعتراضات بهودیه قطعا اهمیت و یرمیهرک بی پروا [ولا
یخافون لومه لأم .] زمرة فاضله سنه التحاق ایله بکا کرچکدن
اقتدا ایدنلدر .

خاتمک ملامت غافلانه سنندن اندیشه ایدن تا پختکان
طریقت بنمله معنی قطع مناسبت ایش اوله جکلری جهته
بنده آنلردن تبرا ایلرم . بنمله همراه اولمق ایستین شرحجوی
عشق بنم کبی بی باک و چالاک اولملیدر .

نازکانرا سفر عشق حرامست حرام
آه ازین راه که دروی خطری نیست که نیست

§

فن اشرف عشقک یکانه معلمی یم . بنندن تعلم ایدن
نفوس زکیه واصل رتبه جلاله اولورلر . علمده عالیت
درس عشقه مداومتله میسر اولور . علم حقیقی عشقدر .

انسان عاشق اولدجه عالم اوله من . بوفندن بی نصیب
اولانر جهیل صرف ایچنده یاشارلر .

هرآنکه نیست درین کارخانه زنده بعشق
برونمرده بفتویء من نماز ککنید

§

بنم بیلدیکم محبت صاحبی اعلا ایده ایده اقصای
مراتب عزته ایصال ایلر . محبی تعزیز ایده جک محبوبیدر .
عاشقک عزتی معشوقنک عزتنه کوره اولور . نائل اجلال
عشق اولمنی آرزو ایدن او یله بر معشوق انتخاب ایتلیدر که
منتسبیلرینک قازانه جقلری شان سرمایه فخر عزیزان
اولسون . یوقسه سودیکنک سایه سوداسنده تعزز ایده مین
بر آدمی [بفرهم بعذاب الیم .] طرز متهمانه سنه اقتفاء
ذلتله تبشیر ایتلیدر .

بخط وخال کدایان مده خزینه دل
بدست شاه وشیده که محترم دارذ

§

برطام غنای صوری اصحابی واردر که محتاجینه بذل
اموال و تقود ایله اعلان جود ایدرلر . هر برینک قابی
غنای حقیقی ایله برکنز لایقنی اولان بزم عاشقلر ایسه اظهار

سَخَّادَه بِسَقَه بَرِيوَل طُوْتَمَش-اَرْدَر : بونلرِك جود محمودی
معشوقلرینک قارشیدینده جان افشان اولمقدن عبارتدر .
او اغنیاده اثر خست کوریه بیایر ، بوصفیاده تصور بیله
اولنه من .

عیان شدی که بها چیست خاک پایش را
اگر حیات کرانمایه جاودان بودی

§

بونلر سرا پردۀ حقیقتک او محرمان پاکیزه وجدانیدر که
کندیلرینه برسر تودیع ایدیله جک اولسه خزان السرائر
اولان سینهلرنده صدر نامحرمه انتقالدن منز اولق اوزره
کوشه کیر اولور قالیر ، [ص-دور الاحرار قبور الاسرار .]
سری ظاهر اولور .

جواهر بکنجینه داران سپار
ولی راز باخویشتن پاس دار

§

بونلر هجران جانان ایله تهدید ایدیله جک اولسه لر
هجراتی ال-عظیم ، ال-مدهش بر عذاب روحانی طانیسقلری
جهتله قورقولرندن جانلری تنلرندن آریلیر ، اما قتله دعوت
اولسه لر بونی افتراق یاره نسبتله بیوک برامت ، بلکه وسیله

مواصلت بیه جگر نندن بر شوق شدید ایله قر بانگاه عشقه
طوغری شتابان اولور لر .

از فراق تلخ میگویند سخن

هر چه خواهی کن ولیکن این مکن

§

عمر افزای عاشقان اولان حیاتم حتی ایچون بنجه
حقیقی عاشق قلمر ایشته بونلردر ! عشق جدی بونلرده تجلی
ایله شد . بوروشده اولیان مدعیان عشق عندمده هزل
بی مال ایله اشتغال ایدر بر طاقم ارباب قیل و قالدر .

بامدعی مگویند اسرار عشق و مستی

تا بخیبر بمیرد در درد خود پرستی

معارف اسلامیة ایله آز چوق معارفه سی اولانلرجه
معلوم بولندیغی و مقدا نشر ایتدیکم [اعجاز قرآن] مقاله .
سنده دخی سوزی کچدیکی اوزره حضرت فخرالدین رازی
حقایق اسلامیة بی مخالفینه قارشی براهین باهره ایله اثبات
ایده رک بحق یاوران دین مبین زمره جلیله سنه ملحق اولان
اکا بر کلامیوندن بولمغله آثار عالیة حکیمانہ سی دایما مد
ارباب ایمان اولمق شاننی محافظه ایدر .

از جمله بر مسیحی ایله آرد لرنده جریان ایدن مباحثه
 دینیہ بی حاکی اوله رق [مفاتیح الغیب] ده تصادف ایتدیکم
 بر مقاله غالبانه سی احمد مدحت افندی حضرت لرینک [مدافعه]
 و [مدافعه یه مقابله و مقابله یه مدافعه] سر لوحه لری آلتنده
 نشر ایلدکلری بی نظیر اثر لر دخی میدانده اولدینی حالده
 اهل حق نزدنده قیمتدن دوشه جک شیلردن اولدیغندن
 مباحثه مذکور دنک بوجه آتی ترجمه سنه صرف ایتدیکم
 زمانی هدر ایتدم ظن ایدرم .

فخر رازینک بر مسیحی ایله

مباحثه سی

مشار الیه سورة آل عمرانده واقع [مباحثه] آیتنی
 تفسیر ایتدیکی صروده دیورکه :

« خوارزنده ایدم . شهره ، تابع اولدینی مذهبده
 تحقیق و تعمق اربابندن بولندیغنی ادعا ایدر بر مسیحی کلدیکی
 بکا خبر و یردیلمر . قالدقم یانسه کیتدم . سویلشمکه باشلادق .
 « حضرت محمدک نبوتنه دلیل نه در ؟ » دیدی ، بنندن
 شو جوابی آلدی :

« موسادن ، عیسادن و سائر انبیادن » علیهم السلام »

خوارق ظهوری منقول اولدینی کبی حضرت محمدک دخی بر ظام خارقه لر اظهار ایلدیکی نقل اولنور . بو منقولات تواتر درجه سنده در . تواتر اثبات مدعاده درکار اولان حکمی نزد مزده مردود اولسون، مقبول اولسون، « مجزه یدنده ظاهر اولدینی ذاتک دعوی نبوتده صادق اولدیغنه دلالت ایتمز . » دیه جک اولور ایسه ک حضرت محمد کبی سائر پیغمبرانک دخی بطلان نبوتلرینه حکم ایتمه من لازم کلیر . یوق، حکم تواتری اعتراف ایله مجزه نك صدق دعوايه دلالتنی دخی تصدیق ایلا ایسه ک حضرت محمددن مجزه ظهوری متواتر اولدیغنه مبنی نبوتنه بالضروره ایمان ایدرز . بشقه درلو اوله من . زیرا دلیک ثبوتی حالنده مدلولکده ثبوتی چاره سزدر .

« مسیحی دیدی که :

« بن حضرت عیسی حقنده « پیغمبردر » دیمورم .

« آهدر » دیمورم .

« بن شویله مقابله ایتمم :

« سنک کبی نبوتدن بحث ایده جک اولانلر اولا الهی

بیلمیدرلر . نو بایده سویلدیکنک سوز ایسه باطلدر ، زیرا آله واجب الوجود بر موجوددرکه جسم ، متخیز و عرض اولماسی واجبدر . عیسی ایسه بر شخص بشری جسمانیدن

عبارتدرکه یوق آیکن وار اولدی وسزک قولکزه کوره قتل اولندی . اول امرده علی العاده طفل ایدی ، صکره بیودی ، بر جوان اولدی . یردی ، ایچردی ، سوز سو- یلردی ، یاتاردی ، قالتاردی : او یوردی ، او یانیردی . حال بوکه بداههٔ ثابت اولدینی اوزره محدث اولان برشی قدیم ، ممکن اولان برشی واجب ، متغیر اولان برشی دائم اولدیز . »

« تحت اعترافکنزده اولدینی اوزره عیسی فرار و اختفایه سعی ایتدیکی خالد یهود طرفندن طوتیابوب صاب اولمش و بو ائشاده تأثرات شدیدہ اظهار ایتمشدر . بیله مم که اعتقادکز وجه ایله آله اولدینی ، یاخود آله و یا جزء آله آکا حلول ایش بولندینی خالد نیچون مهاجرلندن نفسنی وقایه ایدوب آنلری بالکلیه محو ایتماش ! نیچون ائشای ابتلاده اظهار تألم ایش ! خصوصیه نیچون او یهودیلرک اللرندن قاچوب کیرلنه جاک یر آرامش طورمش ! بویله بداههٔ بطلاننه حکم اولنه جق شیرک حخته قائل اولوبده بونی براهمیتنه بحمه قاتانلرک عقلنه شاشارم ! »

« اوچ درلو سوزکز وار :

— « عیسانک شخص جسمانیسی الہدر . « دیورسکر .

بو ، باطلدر . اکر آله عالم او جسمدن عبارت اولسیدی سزک

اعتقاد کرده قتل اولن دینی وقت آله عالم قتل اولنمش دیمک
 اوله جغندن آندن صکره عالم آلهسنز نصل یاشایه بیایدی ؟
 یهودیلر خلقک اک ذیلی اولدقلری حالدہ بونلرک غلبه
 کامله سیله مقتول اولان آلهک شوکال عجز وابتدالی ایسه
 آریجه شایان دقتدر ! »

— « آله ، عیسیایه بالکلیه حلول ایتمشدر .
 دیورسکز . بوده باطدر ، زیرا جسم و عرض اولیان
 آلهک بر جسمه حلولی ممتعدر . آله جسم اولدینی تقدیرده
 آنک جسم آخره حلولی جسمین اجزاسنک یکدیگرله
 اختلاطندن عبارت اولورکه بوده اجزای آلهک تفرقی
 ایجاب ایدر . اوله متفرق آلهمی اولور ؟ آله عرض
 اولدینی تقدیرده دخی محله احتیاجی لازم کلیر . غیره
 محتاج اولان شی ایسه آله اوله مز . »

— « آله ، عیسیایه بالجزئییه حلول ایتمشدر .
 دیورسکز . بوده باطدر ، زیرا اگر حلول ایدن جزء ،
 آلهتده معتبر ایسه انفصالی حالده آله نقصان عارض
 اولق اقتضا ایدر . معتبر دکل ایسه او جزئک اجزای
 آلهدن اولماسی لازم کلیر . »

» برده عیسانک جناب حقه عبادتله اشتغاله پک زیاده

رغبتی اولدینی متواتردر. اکر عیسی آله اواسیدی بواشتغال
مستحیل اولوردی ، زیرا آله نفسه عبادت ایدمهز . «

« ایشته بو صایدیغیم براهین اقوال نصارانك بطلانی

کمال وضوح ایله اثبات ایلر . «

« بو ایضاحادن صکره مسیحی یه دیدم که :

« سن ده سویله باقهلم ! عیسانك آله اولدیغنی نهدن

آکلادك ؟ »

« شو جوانی ویردی :

« کندیسنده احیاء موتی، ابراء اگمه و ابرص کبی

آنحقی قدرت آله ایله حصوله کله ییله جك عجائب ظهور

ایتمسندن ! »

« بن ده سویله مقابله ایتمم :

« عدم دیلمدن عدم مدلول لازم کلیه جکنی تسلیم

ایدرمیسین ؟ ایتمیسین ؟ اکر تسلیم ایتمیه جك اولور

ایسهك « ازله بو عالم یوق ایدی ، دیر دیمز ینسه ازله

صانعك وجودینی نفی ایتمش اولورسین . تسلیم ایتمدیكك

حالده سویلیه حکمی دیکله مایسین : مادام که الهك

عیسایه حلوانی تجویز ایدیورسین، بکا وسائر حیواناته، حتی

نباتات و جماداته حلول ایتمدیکنی نهدن بیلیورسین ؟ »

« دیدی که :

« بونده کی فرق ظاهر در . الٰهک عیسیایه حلوانه حکم
ایدیشم کندیسینک دیدیکم وجه ایله مظهر عجائب اولمسننددر .
اولیه مجزات سنده ، بنده ظهور ایتیمور . بوندن بیانیرکه
عیساده تحقیقی ادعا ایتدیکم حلول بزده مفقوددر .
« دیدم که :

« عدم دلیلدن عدم مدلول لازم کلز ، نه دیمک اولدیغنی
آ کلامدیغک آ کلاشیایور . عیساده بو خوارقک ظهوری
الٰهک آ کا حلول ایتدیکنه دلیل ایسه بزده عدم ظهوری
بزده حلول ایتدیکنه نه دن دلالت ایتسون ؟ حلول آله متحقق
اولدیغنی حالده دلیلک ظهور ایتماسی نیچون جائز دکل ؟
هر حلول ایتدیگی جسمدن خوارق اظهارینه الٰهک بر
مجبوری وارمیدر ؟ »

« عدم دلیلدن عدم مدلول لازم کلیه جکی ثابت اولنجه
بندن ، سندن خوارق ظهور ایتماسی الٰهک بکاده ، سکاده
حلول ایلماش اولمسنه دلیل اوله مییه جنی تبین ایدر .
بو حالده کوپکه ، کدییه ، فاردیه دخی الٰهک حلولی ایچون
هیچ بر مانع قالمز . بر مذهب که جناب حتمک بو کبی شیلره
حلولنی تجویزه مدار اولور ، آندن دهها بایاغنی مذهبی
بولنه بیلیر ؟ »

« عصایی اثرده تحویل ایتک اولوبی دیرلتمکدن عقلاه

دھا بعید در . زیرا میت ایله حی بیننده کی مشاکله عصا
ایله اژدر آرد سنده کی مشاکله دن زیاد در . مادام کہ
عصائی اژدره تحویل خارقه سی حضرت موسانک آله ویا
ابن آله اولسنی ایجاب ایتیمور، احیاء موتی معجزه سی حضرت
عیسانک الہیتنه ویا شو یله بویله اولسنه نهدن لزوم
کوستریور ؟ »

« بن سوزی بودرجه یه کتیرنجہ مباحثم بردیہ جک
بوله مدی ، سکوت عاجزانه ایله مقابلہ یه مجبور اولدی .
قالدی . »

امام غزالی

آفات مناظره [*]

مناظره اظهار حق مقصدیله ایدلیوبده مجرد جریان
ایدن مباحثه ده غلبه قازانہرق اظهار فضل ایتک، عالمه
قارشى شارلاتانلق کوستردک جاب قلوب ایتک کبی منا -
ظردن مقصود اولان نتیجہ نافعہ ناک بالکلیہ خلافندہ

[*] احیاء علومدن خلاصہ .

برطاقم مقاصد خود پرستانه به منی ایدیایر سه اخلاق مذموه-
مه نك منبى عد اولئق لازم كلیر .

بو یولده ایدیان مناظره نك کبر، عجب، حسد کبی
فواحش باطنه به نسبتی شرب شرابك زنا، سرقت، قتل
کبی فواحش ظاهره به نسبتی آ کدیرر .

شرب شراب ایله فواحش سائرده ای ارتکاب آره سنده
تخیر ایدیان آدم اول امرده سائر قبایحه نسبتله نوش باده ای
استصغار و اختیار ایلدیکی حالده مؤخرأ سرخوشاق حالیه
قبایح سائرده برر لایالیانه ارتکاب ایتدیکی کبی او یله
فصاحتفر و شقله شان قازانلق ایچون مناظره ایدن آدم دخی
حسیات مذموه سنك هیجانیه خیانت نفسانیه سنی زمان
زمان اظهار ایدر طورر .

بودرلو مناظره نك انسانده تحریك ایلدیکی باشلیجه
فواحش باطنه دن برنجیسی « حسد » در .

قارشیدینی مباحثه لرده گاه غالب، گاه مغلوب اوله جنی
بدیهی بولنان او یله بر مناظر سامعین طرفدن بعضاً کندی
سوزلری شایان ثنا کورلدیکی حالده بعضاً دخی خصمی
اولان مباحثك بر حقیقت آشنا اولق اوزره تلقی ایلدیکنی
کوردکجه وقارشیسنده علم ونظر جهتیه کندیسندن اقوی

آدم لر دخی بولندیغنی آ کلا دجه حسدن خالی قاله بیلیرمی؟
ایکنجیسی « تکبر » در .

اوقییلدن اولان مناظرین، خلقه عظمت صاتمق
هوسندن بردرلو آزاده اوله مز لر، هر یرده هر کسه تفوق
ایتمک آرزوسنده بولنور لر .

مثلا بر مجلسه داخل اوله جقلری وقت اک اوکده
اوله رق کیرمک و اوطوره جقلری زمان صدر مجلسده
اوطور مق ایستر لر .

مقتضای طبیعت اوله رق ناچار اظهار ایتمکده اولدقلری
شوهاللرک تکبر دن نشأت ایده بیله جکی کندیلرینه افاده
ایدبله جک اولسه همان اظهار انفعال ایله « مؤمن هیچ بر
وقتده نفسی اذلال ایتمه کله مأموردر . علمک شرفی محم .
فظه ایتمک ایسه هر یرده واجیبدر . » کبی سفسطه لرده
بولنور لر .

حال بوکه ستر قباحت ایچون صفات ممدوحه دن اولان
تواضعی بویله سوز لر له تذلل صورتنده کوستردرک و صفات
مقدوحه دن بولنان تکبره عزت نفس سوسی و یردرک خلقی
اضلاله چاشمق نه بیوک مناسب سز لک اولدیغنی دوشونمز لر !
ذاتاً « حکمت » کبی، « علم » کبی حقیقتلرینه وصول
اخلاجه مکملیته توقف ایدن اسملرک دخی معنای

حقیقیارندن ذهول ایله بونلرک مؤدالرینی کندی ایشلرینه
یارایه جق صورتده کوسترمهک چاشمق او مقوله دن اولان
خود فروشان روزکارک مدار استفاده عد ایده کلدکلری
سوء استعمالات جمله سندن دکلیدر ؟

او چنجیسی « کین » در .

هیچ بر مناظر حق ناشناس کورمدک که اثنای مباحثه ده
خصمی طرفندن ایراد اولنان سوزلره قارشى سرجنبان
تصدیق اولدقاری حالد کندی سویلدیکی سوزلرک مقارن
حق اولدیغنی ایما ایدنلر حقنده اضمارکین ایتماک مزیتنی
حائر بولنسون !

بوکینی اظهار ایتماک ایچون بر غیرت منافقانه کوسترمهک
چالشسه بیله یورکندهکی افکارک آز چوق ترشخی بردلو
منعه قادر اوله من .

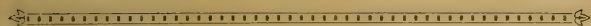
مناظر مسلهکنده دوام ایتدکجه حقلرنده اضمار غیظ
ایتمک جباله مجبور اوله جنی آدملره تصادفدن خالی قالمز ،
زیرا بر مجاسده خصمنه قارشى کندیسنک ایراد ایلدیکی
سوزلرک کافه مستمعین طرفندن ترجیح واستحسان اولغنی
ممکن دکلدر . البته خصمنک اقوالنی مرجح ومستحسن
گورنلر دخی بولنور . بو حالد مناظرک کیندارلق بلاسندن
آزاده بولغنی امکانده میدر ؟

حتى اثنای مباحثه ده خصمی طرفدن سوزینه پك ده
اهمیت ویرلما مکه اولدیغی حس ایده جك اولسه آنک
حقنده عمری اولدجه محافظه کین ایتمه طبعاً مجبور بولنور.
دردنجیسی « غیبت » در .

مناظر خصمندن ایشدیکی سوزلری شوراده بوراده
حکایه ایدرهك آنی ذم ایلکدن کندی منع ایتک اقتدارینه
مالک دکلر .

بو باده التزام ایدیهله جکی انسانیتک غایتی خصمندن
حکایه لساندن صادر اوله جق کلماتک ایچنه یالان قاتمامسندن
عبارت اولور .

تقوهات واقعه سنک غیبت عد اولغسی خصمی غیابنده
آکا اسناداً ارتکاب کذب ایتمامسنه وابسته اولدیغندن اکر
حکایاتنک آره سنه برطاقده یالان علاوه ایده جک اولورسه
غیبتکارلغه ضمیمه رذیله بهتانی دخی ارتکاب ایتمش اوله جنی
- غیبتله بهتانک فرقی بیانلره کوره - ایضا حدن مستغنیدر.
مناظر غیبتکو کندیسندن اعراض ایله خصمنک
سوزینی طوغری اولق اوزره قبوله جسارت ایدنلری
تجهیل و تحمیق ایلکله دخی قناعت ایدمه مهرك آنلرک
حقنده آنجق اراده یاقیشه بیله جک برطاق تعرضاتده بولنق
درجه لرنده پرده بیرونلق کوستر مکندن ده حیا ایتمز .

ایشنجیسی « تزکیه نفس » در .

« خودستایی » دیمک اولان تزکیه نفس دخی منہیاندن اولمغله حقیقته موافق بولنسهده مقبول اوله مز .
 کندیسینه « چرکین کورینن طوغری سوزهانکیسیدر؟ »
 سهؤالی ایراد اولنان بر حکیم « انسانک نفسنی ثنا یولنده
 سولدیکی سوزدر . » جوانبی ویرمشدر .

مناظر قوه علیه سی سایه سنده خصمانه دائما غلبه
 ایده جکتی بیان ایله تمدحه قالشدینی صرده « بن متقنم ،
 متبحرم . بویله اهمیتسز مسئله لری حل و ایضاح ایتک
 بو وسعت معلومات ایله بنم ایچون ایشدن بیله دکلدرد . »
 یوللو کلمات فخورانه ایراد ایتدکجه مستریح اوله مز .
 بوندن مقصدی ایسه شارلانا نقله ترویج مدعا ایده
 ایده خالقک نظرنده مهم بر موقع طوتهرق ایشنی یوریدوب
 کیتکدر .

آلتنجیسی « تجسس » در .

مناظر کندیسیه مباحثه ایده بیله جک اولان آدملرک
 احوال و اسرارینی تجسس و تحقیقه چالشقندن واز کچه مز .
 حتی بولندیغی شهره کندیسیه معارض اوله بیله جک
 بر آدمک کلدیکی خبر آیر آلر آنک نه سی وار، نه سی یوق،
 آ کلامغه چالشق برنجی ایشی اولور .

بر کون اولوبده کندیسسیله مباحث اوله سیله جکلیرینی
ملاحظه ایتدیکی ذواتک مدار تعریض اوله سیله جک احوالی،
عیوبنی ممکن اولدیغی قدر اطرافیه اوکرنیر .

بو جهتیه زیاده اهمیت ویریشی بولردن بریسیله بحثه
طوآشخبه او باده کی تحقیقاتنی میدانه قویهرق بی چاره بی
ترذیل و تحجیل اتمکدر .

خصنک عیوب نفسانیه سندن بشقه وجودجه دخی
بعض کونه معیوبیتی اولدیغی کشف ایده بیان مناظر
سوینیر، زیرا اثنای مباحثه ده بو قییلدن اولان عیبلرینی
دخی ایماء و یا تصریحاً خصنک یوزینه اورمق یوزسرلکنی ده
بشقه جه بر مدار غلبه عد ایدر .

بر مناظر ایچون خصنک هر درلو احوال خصوصیه -
سندن بحث اتمک بتون بتون صدک خارجنده اولدیغی
حالده غریبدرکه تعداد عیوب خصم ایله اشتغال ایدن
ارباب مناظر دنک شور ذالتی بر نوع ظرافته حمل ایلیه رک
بو یولده سو بیلکدن چکنمکاری چرکین چرکین لاقیردیلمی
لطائف مباحثانه دن عد ایدنلر پک چوق بولنور .

بدنجیسی « خالقک کدریله فرحلامق ، فرحیله
کدرلنک » در .

اخوانی حقمده نفسی ایچون ایستدیکی شیئی ایستهمک

وبالعکس نفسی ایچون ایستہ مدیکی شیئی ایستہ مامک فضیلتہ مالک اولیان آدمک اخلاق حمیدہ دن بعید بولنہ جعنی بیلدیکی حالده اظهار فضل ایله مباحثات دردینه دوشمش بولنان مناظر علماً، نظراً کندیسنه نظیر اولان بر دیکرینک دوچار آلام اولسنندن البتہ مسرور اولور .

بونارک آره لرنده کور یله جک تباغض هر برینه « اورناق » تعیر اولنان و یالکز بر زوج صاحبہ سی اولان ایکی قادینک یکدیگر حقنדה محافظه ایتدکلری عداوت قیلندن اولور . اور ناقلردن بری دیکرینی اوزاقدن کورنجه کمال تأثرندن نصل بکزی آثار، وجودی تتره مکہ باشلارسه بر مناظر دخی رقیبینی کور دیکی زمان شیطانہ و یا خود بیر تبحی بر حیوانہ تصادف ایتمش کبی فوق العاده مضطرب و متغیر و « بینهم داء الضرائر » مثانی مختار اولور .

شو حالده بر کره زمانزده کی علمانک حالنه باقاسون !
برده علمای اسلافک حالی دوشونلسون !

اولدن ملتک ارباب دانشی آره سننده جاری اولان بی غرضانه استیناس، مؤاخات، تناصر کبی فضائل انسانیه شمدی نرده !

حضرت امام شافعی « ارباب عقل آره سننده اک قوتلی رابطه علمدر . » دیور . بیله مم که بوکون بینلرنده اک قوتلی

قاضیه علم اولان برطاقم آغلیجویان زمان نصل مذهب
شافی به انتساب ادعاسنده بولنه بیلیورلر!

بونلرک آره سنده حضرت امامک دیدیکی رابطه دن.

اثر کوردلیکی وار میدر؟

هیئات ! ...

سکرنجیسی « نفاق » در .

بر مناظر مثلاً یولده خصمنه تصادف ایتدیکی وقت

آکا لساناً اظهار شوق و محبت و بعض احوال و افعالی

استحسانه مبادرت ایدر . حال بوکه او سوزلرک صرف کذب

و نفاق اولدیغی سویلین ده بیایر، دیکلین ده !

دیمک اولورکه بونلرک قلبلری متباغض اولدیغی حالده

یالکز لسانلری متودد بولنیور . « قبلرند اولمیان شیئی

لسانلریله سویلرلر . « مآلنده اولان آیت جلیله دن دخی

استفاده اولندیغی وجه ایله نفاق ده ایسته بوندن عبارتدر .

« انسانلر تحصیل علم ایتدکاری حالده تارک عمل

اولورلر ویالکز لساناً سونیشوب قلباً متباغض بولنه رق

یینلرند تقاطع ارحامی تجویز ایدرلرسه سزای لعنت اولورلر .

جناب حق آنلری سامعه دن ، باصره دن محروم ایلر . «

مفهومنده بر حدیث شریف واردر ، بونی « حسن »

روایت ایدر .

زمانمزده کی احوالی مشاهده اید نلرجه بو روایتک
صحتنده ذره قدر شبهه قالمیور .

طقوزنجیسی « قبول حقدن استنکاف » در .

مناظر حرص اشتهار و افتخار ایله بدرجه یه و اررکه
نظارنده اک مبعوض شی خصمنک لسانندن کلام حق صدور
ایتمسی اولور .

خصمی حق برسوز سویلدیکی زمان آنی قبول ایتک
شویله طورسون ، اولانجه قوت باطل پسندانه سییله ابطاله
چالیشیر . [۱]

بومقوله آدمارده ممارات عادات طبیعیه حکمنه کیرمشدر .
کندیارینه نصل سوز سویلنیرسه سویانسون ، طبیعتلرندن
همان اعتراض جوش ایدر . اک جلی بدیهیاته قارشى دخی
معترض بولتمق بونلرده نظر استغراب ایله کوريله جک
حالردن دکدر .

اوننجیسی « ریا » در .

[۱] بوراده ضیا پاشا مرحومک ظفر نامده کی :

اویله برجرزه نطقده وار کیم ایله
خصمنک حق دخی اولسه ائنده ابطاک

بتی خاطرلره کلیر .

ریا برداء عضالدرکه مبتلاسنی اکبر کبائری ارتکابه
قدر سوق ایدر .

مناظرک مقصد اصلیبی خالقک حسن توجهنی قازانوب
هرکسی حقنده ثناخوان ایتمکدن عبارت اولمغله بومقصدک
حصولی ایچون ارتکاب ایمیہ جکی سیئات ریاکارانه اوله مز.
ایشته شو تعداد ایلدیکمز اون خصات ، مناظره دن
متولد اولان فواحش باطنه نک امهاتندندر .

واقعا اثنای مناظره ده خصنی دوکوب سوکک و آکا
متعاق اولان آدملر حقنده آغزینه کلنی سوسلک کبی
ذالتلری ارتکاب ایدن مباحثلرده واردر ، فقط بونلر
بین الناس حائر اعتبار اولان طاقدن دکلدلر ، راست کله
شونکله بونکله مجادله ایدرلر .

بیان ایلدیکمز اون خصاتله متصف ومسلک مناظره ده
نابتقدم اولانلر ایسه هرکسدن احترام کورر ، اکابر و علمادن
کچنیر شیلردر .

بو اون خصاتلرین برطاقم خصال مذمومه ده تشعب
ایدرسه ده سوزی اوزاتمقندن احترازا آنلره دائر ایضاحات
اعطاسندن صرف نظر ایلدک .

علم دیدیکمز شی انسانی یا هلاک ابدییه دوچار ویاخود

حیات جاودان ایله بختیار ایلم، بناءً علیه مطابقاً علم
مدوح اوله مز . [۱]

حقیقهٔ مسعود او آدمدرکه تحصیل ایتدیکی علم نافعک
لوجه الله نشریله بنی نوعی مستفید ایتمهک چالیشیر .
عالم اوچ درلو اولور :

برنجیسی مقتضای طبیعتی اوله رق خاقتی سوء اخلاق
جهتنه سوق ایدندرکه بوهم کندینی، هم خاقتی اهلاک ایلم .
ایکنجیسی کندی حسن الخلق اولدینی حالدده خالقده
حسن اخلاق تعلیمیله اشتغال ایدندرکه بوهم کندینی، هم
خاقتی اسعاد ایلم .

اوچنجیسی کندی سیء الخلق اولدینی حالدده خاقتی
حسن اخلاق ایله اتصافه ترغیب ایدندرکه بو کندینی اهلاک
وخاقتی اسعاد ایلم .

ای عالم ! دقت ایدیورمیسین ؟ عجباً بو اوچ قسمک
هانکیسنده داخلسین !

ای جاهل ! کوزیکی آچیورمیسین ؟ عجباً بو اوچ
قسمک هانکیسنده داخل اولان علملردن استفاده
چالیشیورسین ! »

[۱] حضرت مولاناده شویله دیر :

بدکهر را علم و فن آموختن

دادن تیغی بدست راهزن

لاحقہ

مات بیضامزنک اک بیسوک اخلاق معلملرندن اولدینی
آثار باقیہ سنک شهادتیلہ ثابت بولنان حضرت حجة الاسلام
احیاء علومندن خلاصہ ترجمہ ابتدیکمز شومقالہء عارفانہ سنده
آفات مناظرہ بی بیلدردیکی خالدہ یینہ کتاب مذکورک دیگر
بر مقالہ سنده مناظرہ مشروعہ نیک نہ یولده اولمسی لازم
کلہ جکئی دخی کوسترمشدر .

بومقالہده « طلب حق مقصدیلہ تعاون » اساسی
اوزرینہ مبنی اولان مناظرہ نیک اصحاب واسلاف کرام
آرہ سنده صورت جریانی اجمالاً بیان ایلدکن صکرہ :
— نہ صقنده بولنان آدم مناظرہ ایدہ بیلیر .

— کیمکلہ نصل مسئله اوزرینہ مناظرہ ایدیلیر .

— زوده ، نہ وقت مناظرہ ایتلی .

— مناظرہ دن مقصد نہ اولمی .

کبی نقطہ لر اوزرینہ تفصیلات ویرمشدر .

غزالی کبی اکا بر امتک رأی صائبنه کوره صحت
مناظرہ نیک شرط اعظمی طرفینک اظهار حقندن بشقه بر
مقصدی اولمامسیدر .

بوشرطہ رعایت ایدن مناظرین اورتہ ده کی مسئله ده حق

نه ایسه آنک ظهوری حالنده حسن قبولندن البته استنکاف
ایتمیه جک لرندن بیوکلر مزک اثرینه اقتفا شرفنی قازانیر لر .
کوچککک بعض مسائله خطا ایتمک دکل ، ولو اک
کوچک بر آدمک معرفتیه اولسون ، میدانه چیقان حقی
قبول ایتممکدر .

بیوکلک حقی ابطال ایده جک قدرته مالک اولمق
دکل ، هر کیمک یدنده ظاهر اولورسه اولسون ، حقی قبول
ایلمکدر .

ایشای خطبه ده علی ملاء الناس کندیسنه اخطار حق
ایله انتباه ویرن برقادینک سوزی حضرت عمر طرفندن
« برقادین اصابت ایتدی . برارکک خطاده بولندی . »
اعتراف منصفانه سیله مظهر حسن قبول ایلدیکی مشهوردر .
غزالی صحت مناظره نك شرائطنی تعداد ایلدیکی
صرزده دیورکه :

— بر مناظر طلب حق خصوصنده غائب اولمش
قیمتدار بر شیعنی آرایان آدم کبی حرکت ایتملیدر . اویله
بر آدم غائبنی آرامقده کندیسنه معاونت ایدن ذاتی خصم
دکل ، معین طانیر . غائب آنک سایه سنده بولنورسه برچوق ده
تشکر ایدر . «

— طالب حق دخی مظلومنک کندی النده ظهور

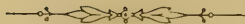

ایتمیوبده رفیقنک یدنده ظاهر اولسنندن ممنون اولمامق
شویله طورسون ، رفیقی طرفندن مظهر اولدینی معاونتک
شکرینی دخی ایفایه مسارعت ایتملیدر . «

غزالینک بو مجتده بردلنشین سوزی دها وارکه شو
مآلدهدر :

— انسان اول امرده وجدانیله بلنمناظره حق میدانه
چیقارمادی ده بشقه لرله مناظره یه صکره قالقشملی . «

مشار الیهک « آفات مناظره » مقاله سننده بیان ایلدیکی
احوالک زمانمزده جریان ایتمکده اولان مناظره لره تطبیقی
یک قولای اولمقله برابر بو بایده بر درجه یه قدر اولسون
تصحیح افکاره مدار اوله جغندن بو مشغولیتی ده شمدیلاک
ارباب مطالعه یه بخش ایدرز .

❖ ابن یمن ❖

قطعه

فیلسوفی که من در اسرارش
بید و نیک بودمی محرم

گفت پندی سه چار فرمودست
شاه کسری سر ملوک عجم

اولین آن که هر که مالش نیست
نیست کارش بکام در عالم

دومین آن کسی که جفتش نیست
باخوشی نیست یک زمان همدم

سیومین آنکه نیست فرزندش
نیست نسلش هیچ رو محکم

چارمین آن که هر که این هر سه
نیستش نیستش بکیتی غم

ای خردمند اگر تو میخواهی
 که دلی یابی از جهان خرم
 پند چارم کزین که آن حرفیست
 کاندرو هست خرمی مدغم

ترجمه

نیك و بد احوالنه واقف اولدیغ برحکیم بکا شو
 سوزلری سویلش ایدی :

شاهان عجمك اعظمی اولان نوشیروان درت حکمت
 سویلشدرکه شوناردرد :

۱ — ثروت صاحبی اولمیان آدمك اموزی مطلوبی
 وجه ایله حصولپذیر اوله من .

۲ — زوجه سی اولمیان کیمسه نك هیچ برزمانی خوشقله
 کچمز .

۳ — اولادی اولمیان آدمك سلاله سی منقطع اولور .

۴ — ثروتی، زوجه سی، اولادی اولمیان کیمسه نك
 غمی ده اولمز .

عاقل ! اگر مسرورالفؤاد اوله رق یاشامق ایسترسه ک
 شو حکمتلرک دردنجیسیله عامل اول . اوله یاشایش آنجق
 بو حکمتی دستورالعمل طوتمقله میسر اوله بیلیر .

• بلا حظه

فیلسوفك نوشیروان لساندن نقل ایلدیکی شو حکمتلرک
دردینی ده طوغری اولق اوزره قبول ایده حکمی یز ؟

برسوزی بر فیلسوف سوسلش ، آدینه ده (حکمت)
دیمش اولقله همان قبول ایلمسی هیج بروقتده لازم کلامشدر .
واقعا معقول اولیان برسوزک عین حکمت اولق اوزره
عقلایه جبراً قبول ایتدیرلدیکی وقتارده اولمشدر ، آنجق بزم
دیدیکمز قبول ، قبول ضروری دکل ، قبول وجدانیدر ،
بناءً علیه فقره سابقه من حقیقت محضه در .

وجدانه متعلق شیلرده انسان اوقدر حریت مالکدرکه
خارجده آکا تشبیه اولغغه صالح هیج بر حریت تصور
اولنه من . دنیاده وجداندن بشقه حر مطلق یوقدز . اما
ایشک ایچنه قوه جبریه قاریشیرسه اووقت وجدان نامی
لسانه دخی آنه من . لازم کلیرسه قوه جبریه نك کوستردیکی
شی ظاهرا قبول اولنور ، حال بوکه وجدان ینه کندی
ایشیله مشغول بولنور .

وجدان عاقلده بولنور . عاقلک رد وقبولی ایسه محاکمه
ایله اولور . فیلسوفک کوستردیکی حکمتلر دخی محاکمه ایله
رد ویاقبول اولغلیدر .

برنجی حکمت اولان : « ثروت صاحبی اولمیان آدمک
 اموری مطلوبی وجه ایله حصولپذیر اوله مز . « فقره سنی
 تدقیق ایتدیگمز حالده حقیقته موافق بولورز ، چونکه
 ثروتک ادنی درجه سی کیسه یه محتاج اولیه جق قدر نقد
 و مال صاحبی بولمق اولدیغنه کوره ثروتی اولمیان آدم البته
 بشقه سینه محتاج بولنور . احتیاج ایچنده ایسه استحصال
 آمالک بولی بولنه مز .

بر محتاج بالفرض معاونت احبا ایله نائل امل اولسه بیله
 بونائیت مطلوبی وجه ایله اولمش صاییه مز ، زیرا آنک
 مطلوبی آنجق کندی اقتداری سایه سنده نائل امل
 اولمقدر . هج بر انسان یوقدرکه بر آرزوسنه کندی اقتدار یله
 نائل اولمقی بشقه سنک معاونت یله نائل اولمغه ترجیح ائیمه جک
 قدر دون همت بولنسون .

ایکنجی حکمت اولان : « زوجہ سی اولمیان کیسه نک
 هج بر زمانی خوشلقله کچمز . « فقره سی خیلی سوز کوتورر .
 بر زمانی خوش کچیرمک مطلقا صاحب زوجہ اولمغه
 توقف ائیمه جکندن سائر اسباب سعادتہ مالک اولان ارباب
 تجردده کورلدیکی اوزره بر آدمک زوجہ سی اولمدیغی
 حالده دخی بختیارانه زمانلر کچیره بیله جکی جای تردد
 دکدر .

زوجه صاحبك بهره مند مسعوديت اوله بيلسي ايسه
 زوجه سي هر جهتله مشربنه موافق بريارجان اولمقله
 مشروط بولمق طبيعيدير ، زيرا مناسبتسز برزوجه سي اولان
 آدمك هر زمانى خوشمقله كچيرمسي شويله طورسون ،
 خوشاق ديدكلري شينك هيچ برزمانده يوزيني كوردميه چكي
 اسيرزن اوله رق ياشايانلرك احوالنه واقف بولنانلرجه
 معلومدر .

زوجه نك او يغونسز اولسي احتمالنه كوره شو فقره
 « زوجه سي اولان كيمسه نك هيچ برزمانى خوشمقله كچمز . »
 صورته تحويل اولنورسه تام بر حكمت اولمش اولور .

بو حالده زوجه ند اخلاقنك دنيايه برقير كتيرديكي
 گنديسنه تبشير صورتنده خبر و يرلديكي زمان اوچه اولان
 راحتسز ليكنك ترايد ايده چكنى مجزوماتدن بيلهرك :

مرا بزادن دختر چه خرمى باشد

كه كاش مادر من هم نژادى از مادر

ديه كنديسنك دخى دنيايه كلش اولمسندن پشيمانلى كوسترن
 بى چاره شاعره البته حق ويرياير .

مع مافيه قابل انكار دكلدركه هر حالى طبعه موافق
 برزوجه ايله برلكده عمر كچيرش دخى انسانك نائل اوله -
 بيله چكي سعادتلك اك بيوكلر ننددر .

اوچنجی حکمت اولان : « اولادی اولیان آدمک
سالا له سی منقطع اولور . « فقره سی پک طوغری اولغله
بوکا هیچ دیه جک یوقدر .

دردنجی حکمت اولان : « ثروتی ، زوجه سی ، اولادی
اولیان کیمسه نک غمی ده اولمز . « فقره سنه کلنجیه :
بو بر طاقم تهی دستانک تسلیء محرومانه طرزنده سویلیوب
کز دکبری هذیانلردندر ، بناءً علیه حکمتلری نقل ایدن
فیلسوفک نتیجه الحکم اولمق اوزره : « عاقل ! اکر مسرور
الفؤاد اوله رق یاشامق ایسترسهک شو حکمتلرک دردنجیسییه
عامل اول . او یله یاشایش آنجق بو حکمتی دستور العمل
طوتمقلاهی میسر اوله بیایر . « دیمسی پک بوشدر ، زیرا
بو نصیحتی قبول ایده جک هیچ بر عاقل بولنه مز .

ثروته ، زوجه یه ، اولاده مالک اولمق آرزوسی طبع
بشرده مرکوز اولدینی و بو آرزودن وارسته هیچ بر انسان
بولنه مامق مقتضای آفرینش بولن دینی حالده تمکیندرکه بو
اوچ شیدن محروم اوله رق یاشایان آدم آزاده قید غم
اوله بیاسون ؟ یوقسه بویله بر محرومیت الیمدن متأثر اولمز
ونامنه انسان دینیر برنوع مخلوق واردرده بزمی بیلیورز ؟
اگر حکمتک : « ثروتی ، زوجه سی ، اولادی اولیان

کیمسه نك غمی بونلره مالک اولان آدمه نسبتله آزا اولور .
 مائی متضمن اولدیغی ادعا ایدیله جک اولورسه بوده یا کلاشدر .
 مثلا حیننده برپارده سی بونغیمان برزوالینک النده بش
 غروشی اولان برآدم قدر غمسز بونغی احتمالی وارمیدر ؟
 — بکتاشی فقراسندن بریسی برقاچ زنکین آدماه
 برنکده سیاحتیه چیقمش ، یولده نصلسه برطاقم قطع
 طریقه تصادف ایشلر ، حریفلر زنکینلری صویغیه باشلا -
 مشلر ، بی چاردلر فریاد ایدرلر مش ، بکتاشی ایسه او آردلق
 براغاج کولکه سنه چکیله رک چبوغنی تلاندیروب آرداشر .
 ینک دوچار اولدقلری مصیبتی متبسماً تماشا ایله مشغول
 اولمش . مصیبت زده لردن بریسی بکتاشینک کوستردیکی
 قیدسزلقدن حدتانه رک کندیسنه : « بهی منحوس ! بزم
 بوراده جانمز یانیور ، سن اوراده شو حالمزه باقوب کولیور -
 سین ، هیچ مرحمتک یوقی ؟ » یوللو چیقشمش . بکتاشی
 هیچ طورینی بوزمیه رق : « آرنلر ! بونجه سنه در چکدیکم
 زوگردلیک ثمره سنی کوردیکم بروقتده ده کوکل خوش
 اولمسونمی ؟ » جوانی ویرمش . — کبی فقره لردن
 قلندرلیکی مدح دکل ، ذم چیقار ، زیر فقره ده رفقاسنک
 ابتلاسنه قارشى بالکلیه قیدسز بونغی کبی بردنائی ارتکاب
 ایتدیکی کورینن بکتاشی اوزمانه قدر زوگردلیکن هیچ برفأده

کورد مدیکنی اعتراف ایدوب طور یور . صوییلان آدمیر
ایسه اوبلایه تصادف ایتمزدن اول مالک اولدقلری ثروتدن
البته پک چوق استفاده ایتمشله، بلکهده سایه لرنده اویله
برقاج قلندر کچندر مشلردر .

فیلسوفک اک زیاده بکنوب هر کسی اتباعنه تشویق
ایتدیکی حکمتک انسانه ویره چکی فکر ندر ؟ عطالت
دکلی ؟ اویله ایسه بوندن مضر برشی اوله من . دنیا سعی
ایله یورر . عطالت مخرب انسانیتدر .

بالفرض بو حکمتک طوغریانی تسلیم اولنسه بیله ثروت ،
زوجه ، اولاد صاحبی اولوبده غملی یاشامق بونلردن مجرد
اوله رق غمسنز یاشامقدن اعلادر . هیچ برشی قیدنده اولمیان
آدمدن بی نوعی ایچون نه خیر اومیلور ؟

اک بیوک آدم بی نوعنه اک نافع اولان آدمدر . بو
بیوکک ایسه غمسنزلقله دکل ، چاشمقله تحصیل اولنه بیایر .
انسان چاشمقلی ، ممکن اولدیغی قدر هر شیئه مالک اولملی ،
انسانلرک حصول سعادتنه خدمت ایتملیدر ، غمسنز یاشامق
خیال محالیله تمی دست قاله رق آنلرک باشنه بلا کسلما ملیدر .

المنه لله که ندارم زروسمی

کز بخل خنسیسی شوم از حرص لئمی

کبی لاقیر دیلر یازه ایتمز .

اولد قسه بی نوا هله مأمون آفتتر
 یوقدر یانارسه عالم ایچنیده حصیرمنز
 قییلندن اولان تصورات خود کامانه نك یرینه :
 بسان دیده که کرید برای هر عضوی
 غمی بهرکه رسد میکند ملول مرا
 یولنده کی حسیات انسانیت پرورانه قائم اولمیدرکه سعادت
 بشریه نك معنای حقیقیسی دنیا ده تجلی ایده بیلسون .
 لا ابالیك بلاسیله وسائل بختیاریدن محروم اوله رق عمر
 کچیروبده عالمه نفسنده بر نمونه سقالت کوسترمکی مشرب
 شاعرانه مقتضیاتندن عد ایده جیک قدر همتمسز اولانلر
 شعرادن دکل ، شایان مرحمت اسافلدن عد اولنورلر .
 ذلت نفسنه چشم رضا ایله باقان آدمده علویت شا .
 عرانه تصور ایتمک دینلنجیده حسیات محسنانه آرامغه بکزرر .

مولانا جامی

حضرت فاتحه مکتوب

ای نسیم خوشبو ! کعبه الآمال جهان اولان بر منزل
 مقدسه طوغری شتاب ایتمه کی آرزو ایلمر .

اولا آرامگاه یازده اوغرا ، دهها زیاده مشکین نفس
 اول . آندن صکره کمال اخلاص ایله یوله دوش .
 بورادن (خراساندن) بریادشاه جهانکیرک همت
 عالیه سی سایه سنده مرکز ممالک عثمانیه اولان استانبوله
 کیده جکسین .

کیده کیده اورایه وارنجه بارگاه رفیع شهر یاری نره .
 سیدر ، صور ، اوکرن . کیت ، خاک راه در بانی بوس ایت .
 مساعده آلدقندن صکره تعظیم تام ایله حضور جلیل
 پادشاهی به چیق . مجاهد غالب ، فاتح معالی مناقب حضر .
 تلرینه محب حقیقیسی [جامی] طرفندن شووجه ایله
 عرض اختصاص ایله :

« ای قهرمان غازی ! مسند شاهانک شرف افزای
 سرفرازیدر . آبا واجداد عظامک ابوالبشره قدر برر برر
 تعداد اولنسه کوریلورکه هر بری برعالی مسند نشین ، هر
 بری برتاجدار عدالت قریندر . »

« برزمانلر دنیا آبا واجدادیکک وجودلریله فخر ایلشدر .
 شمعی ایسه جهانک یکانه مدار افتخاری سنسین . شمعی به قدر
 پیرایه سریر جلال اولان پادشاهان ایچنده سنک کبی کسب
 فضل و کمال ایتمش کیم واردر ؟ مشکلات حکمتی ، مجملات
 معرفتی سوزلرک حل و ایضاح ایدر . راه مشائیونی بیایر ،

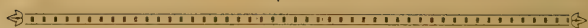
بیلدیررسین . نور اشراقیونی کورر، کوسترسین . برقهрман
 ایچون لازم اولدیغی قدر آتشین طبیعتسین . طبعاً فهامه
 غوامض حکمتسین . »

« قلبکه نور الهی اویله پرتوبار اولمشدرکه آنده ظلمت
 مالاھی به میل اثری قالمامشدر . فکر نقادک ریاضیاته
 مائلدر . بوندن ناشیدرکه ممالکک ریاض خلدہ دوتمشدر .
 شاهراه شریعت سالکیسین ، شریعت همت باندکه قوت
 بولور . نیجه دار الاصلام مجاهداتکه معبدالاسلام اولمشدر .
 « مراسم اشفاقه محب ، ذمائم اخلاقدن مجتنبسین .
 خدا حکمتی ، عفتی ، شجاعتی ، سخاوتی - ارباب حسدک
 رغنمه - سنده جمع ایتمشدر . »

« آسمان و خاکدان مداوم آیین دوران اولدقجه روش
 آسمان رأیکه موافق اولسون ، شرف خاکدان خاک پایکله
 متزاید بولنسون ! »

ای نسیم ! اخلاص و دعای حضور شاهانه به عرض
 ایلدکن صکره سکا ترفیق ایتدیکم شو برقاچ پارچه نظم
 غریبی - که حافظه پیرای هوشمندان اوله حق شیلردر -
 اونومه ، نظرگاه پادشاهی به تقدیم ایتده دی که :

« برقار نیجه سائقه اخلاص ایله سلیمانہ یاریم چکرکه
 آیانی اهدا ایتمشدر . ایشته بنمده المدن حضور خسروانه به

بو قدر جق بر شی تقدیم ایتک کله بیلدی . بر هدیه نك دگری
 صاحبنك قدر تیله متناسب اولق طبیعی دکلیدر ؟ «
 بونی ده سویلد کدن صکره طبع هایونه ملال کتیر مامک
 ایچون یالکز تکرار عرض تعظیم ایله اکتفا ایدرک ختم
 کلام ایله .

مشار الیه

بر جوائنامہ

قد جاء فی کتاب مستجمع الفضائل
 من مرجع الاهالی بل مجمع الافاضل
 نظم بدیع و نثرش هر کس شنید کفتا
 لله خیر ناظم لله در قائل

کندم ایچون بر شرفنامه عد ایتدیکم مکتوبکره قارشی
 حقیله ایفای شکران ایده بیلک بو بایده کی عجزمک انسالبنه
 توقف ایدر . حاوی اولدینی لطائفک شرحی ایسه هیچ
 خدم دکدر .

اونه سه سویملی نامه درکه آچلدقجه چشم رمد دیدمی
 تنویر ایدیور ، قاپاندقجه دل رمیده مه تعویذ اولیور !

عنوانی عنفوان جوانی بی آکدیرر . مضمون رنکینی
 امید قدر شیریندر . سوادینی حامل نور کوریورم . بیاضی
 مطاع سرور بولیورم . فاتحه سی فتوحات ابدیه دن نشاندر .
 خاتمه سی سعادتله ختم حیاتدن مژده رساندر . عرضی
 عاشقک معشوقنه عرض نیازی ، طولی ارباب صفانک
 عمر درازی قدر دلکشدر .

القصه بطولها اکر عمر دراز

درملک سختوری روم شیب و فرزاز

ناکرده بوصف آن یکی منزل طی

آخز بقرار کاه عجز آیم باز

او التفاتنامه ده کی لطافتی تعریف واقعا محالدر ، فقط
 سزک ایچون کوکلده صاقلادایغ محبتی توصیفده آکابر مثالدر .

آن تشنه لب که راهش زد لطف نیم قطره

چون آرزو نباشد سر چشمه زلالش

هر ذره عکس خورشید آنرا که گرم سازد

نبود عجب که سوزد خورشید بی زوالش

بو حالده عنان بیان سمت اختصاره توجیه اولنق طبیعی

کوری نور .

چون نبود غایت کاری پدیدار
تقاعد مصیحت باشد در آن کار

شوراسی ده وار که شمیدی خالدی ستم آتشی آتشی،
تیمه قاووشقی اوزرد بوانشدر . نه متخیله مده قوت تخیل
قالدی ، نه ده مفکر مده تا ماله تحمل ! رشته نظم اینجمله
اینجمله اوزلدی . سجه نتم قویدی ، طاغلدی . میدان قافیله
طارالدی . ساز سجم آهنکدن قالدی . شوق طبع قیرلدی .
گشا کش امور جهانه قاتلانهمز اولدم . نه کیسه ایله برکارم
وار ، نه ده برکارده قرارم !

هر نه به ربط قلب ایتک ایستورسهم چوق کچمیور ،
ترکی واجب اولدیغنی کوریورم . حالا بکا لزوم حقیقیسی
اولمیان شیلرله اشتغال ایدیورمده درجه لزومی [آنسز
اوله مم !] تعبیر یله بر درجه یه قدر افاده ایده بیله حکم شیدن
بعید بولنیورم .

مقصود جان ، درون دل و دیده مده اولدیغنی حالده
بن نایینا انمندن دیده کچی متجسسانه هر گوشه ده دونوب طولا
شتمله اوغراشیورم .

یار در جان و دلم در طلبش سرگردان
سیر مجنون سوی هر وادی ولیلی درحی

حضرت ذوالجلال حقی ایچون برساعت اولسون
 شو وجود مجازیدن قورتیلهرق مقصود حقیقی یه قاووشتمق
 بنجه دنیوی، اخروی سعادتلرک جمله سنه نائل اولمقدن
 بیک قات اعلادر!

ای مانده درین رنج کره بند بیچ
 بکسهسته زیار کرده پیوند بیچ
 یارست همه وآنجه بجزوی هیچست
 تاکی باشی ازهمه خرسند بیچ

[ابوعلی ثقفی] مجلسنده اکثریا « ای همه را بیچ
 بفروخته و هیچ را همه خریده ! » خطاب مرشدانه سیله
 تحریک زبان حکمت ایلدی .

شیخ شبلی یه « درجه عالیای تحقیقه واصل اولدیغک
 خالد نیچون مسترشدینه افاده حقایق ایتمز، سکوت
 ایدرسین ؟ » سؤالی ایراد ایلدکلی وقت « قلبک برلظه
 ترک ماسوی ایدرک حضور حقه بولغسی بنجه علوم اولین
 و آخیرینی اوکره نوب اوکرتمکدن اولادر . » جوانی ویر-
 مشدرکه الحق محققانه در .

ینه اکا بردن بری دیمشدرکه : « لان تردهمتک الی الله
 ساعة خیرک مماطاعت علیه الشمس . » اوت ! بیک درلو

آلایشه مستغرق اولان بوخاکدان فاینیک حضور قلب دولت
جالیله سنه نسبتله نه قدری اوله بیایر؟

بوسوزلری عرض ایدیشم کندی حامله آجیدلغنددر ،
یوقسه :

[حاجت تنیه نیست عارف آکاهرا]

« تفحات الانس من حضرات القدس » عنوانیله عرفای
امتک مقامات و مقالاتندن بحث ایدر برکتاب جمع ایتمش
ایدم . بوندن سزه برنسخه اهدا ایدیورم . امید ایدرم که
کتاب مذکورک مطالعه سنه دوام ایله شمدیکندن زیاده
جمعیت خاطره مالک اولمغه چالیشیرسکز .

میرزا صادق

فغاننامه

نیجه ییالردر ، درد آزماي دهرم . کوکلده کی کهنه امید
مسعودیتدن شرمسار اولیورم . هرکس برنصیبه ، هر درد -
مند برطیبه تصادف ایدر . ای حکیم رحیم ! بن نصیبسز می
یارادلدم؟ ... اولیورم ! بکادوا بخش اوله جق برطیب یوقیدر؟

نظر مده هر بری آفاقی استیلا ایتش بر بلای سیاه
 اولان کجه لرمده سکا یالوارمقدن خالی قالدیغم یوقدر .
 ایتدیکم تضمرات صادقانهك هیچ بر اثرینی کورده میه جگمی یم؟
 بوشب تاریک محنت بر صبح روشن سعادتہ منقلب اولیه جقمیدر؟
 نیجه ییلاردر، کجه لرم، کوندوزلرم هپ درد وسوزشله
 کچور . کجه نصل برنہاز حزن افزایه یاقلاشمقده اولدیغنی
 خیال ایتدکجه باغرم قان اولیور ! کوندوز نصل بر لیل
 شیوزایه طوغری کیتکده بولندیغنی فکر ایلدکجه کوزلرم
 خون افشان اولیور !

الہی ! ایتدیکم آہلر، فریادلر ہدر اولوب کیده -
 جگمیدر؟ چکدیکم محتسارک مکافاتنی کورمکه لایق
 گورلیورمی یم؟ بوامید مدید ایله برابر بو محنت نی نہایتی
 چکوب کیده جگمی یم؟ یامیدمی محو ایت، محو اولیم !
 یاشو محنتی یاشاتمہ، مسعود یاشایه یم !

یارب ! آہ آتشیغہ، جگر شکاف اینغہ، اشک خروشا -
 نہ، حال پریشانہ بر کرہ عطف نظر مرحمت ایله ! سنی
 سونارک نصل خاکسارانہ یاشامقده اولدقلرینی برسیر
 ایتزمیسین؟

الوہیتیکی بیابلی کوکلده حفظ ایتدیکم محبتہ، عرض
 ایلدیکم عبودیتہ قارشی مکافات یرینہ مجازاتمی کورملی یم؟

بروفادار کوپک بر کریمک خدمت آستاننده قوجاینجہ اولکنندن
 زیاده اعزاز اولنور ، وفاسنده ثبات کوستردکجه تبعیدی
 موافق مروت کورلمز . بن شو آستانده بونجه زماندن
 بری اثبات وفا ایلدیکم حالدہ شمدی بکا قپو مسدود
 بولندیریلیور !... آه ! آستانکده کوپکدن حقیر بولنیورم !
 کاشکی بشقه برقبویه انتساب ایده بیلش اولیدم !

برقول عبدیتده پیر اونجه - پک او قدر دکرلی اولسه
 بیله - آنی لطف ایله آزاد ایدرلر، اوجوزجه صاتیویرمزلر!
 دوستی دشمنه قربان اتمک وارمیدر ؟

هم مساکلر ! حامدن عبرت آلکز
 بز برطاقم آرقداشلر ایدک که برکک یاپراقلی کبی بر برمنزه
 صارلمش، یورکلرمن غرقه خون اولدینی حالدہ زیرخرقه یه
 چکلمش ایدک . قناعتده هالر بزه غبطه ایدردی . آب
 ودانه من قطرات سرشکمزدن عبارت کبی ایدی . کندی
 حاملزه مشغول ایدک . عالمک نیک و بدیله اوغراشمزدق .
 مکر روزکار جمعیت آشوب پرکین ودرکین ایش ! بز
 پریشان ایتدی . هر برمنزی برطرفه آتدی . کیجه فیتیل
 شمعی تشکیل ایدن ایپلکلر کبی مجتمعا مشغول سوزش ایدک .
 سحرده تعدی روزکار ایله متفرق اولدق .

بر زماندن بریدر آرزو ایتدکلری هر شیدم محروم

اولدقلری حالده آری آری محبوس بولندقلری قفسلرک
آردلقلرندن خارجددهکی خزان حزینی تماشا ایدن بلبلرکی
حسرت آشیان ایله مشغول فغانز .

هم آوازلرم عجباً زهله دوشمشلردر ! زهله زهله بولند -
قلرینی اولسون خبر آله بیلسم نه اولوردی !
نه در بو فراق جانسوز ؟ نه در بو آتش خانمانسوز ؟
بو ، قلمله تعریف اولنه بیلیرشیلردنمیدر ؟

سینه خواهم شرحه شرحه ازفراق
تا بکویم شرح درد اشتیاق

نوسفرلر ! تهارولر ! خانمانلرندن قفسلره دوشنلر !
کوزلری وطنلرنده قالانلر ! لذت حیات نه در بیلینلر !
وجودلرندن اوصانانلر ! آرزوی مرک ایله جان بکف کزنلر !
ای آرقداشلر ! سویلیک ، بنم کی بر آواره بی خانمان
کوردیکز می ؟ ...

کیجه اولنجه قارینجهلر یووهلرینه صیغیرلر . قوشلر آشیا -
نلرینه چکیایلرلر . هر مخلوق کندینه بریر بولور . بن نه
آواره کبوترم ! کوکلم حزین ، کوز یاشم خونین اولدینی
حالده زهده اولورسه اولسون باشمی قانادمک آتنه صوقوب
یا تیورم . بیللم بخت قهارم بنی نه وقتیه قدر بویله ازوب
طوره جقدر !

سحری نیازلرم ، آهلم ، فریادلرم بر درلو تأثیر ایتیمور .
نظر التفات یاردن ساقطم . روزکار غدار ایله دها چوق
ایشمز وار !

ای خدا ! هنوز امید وار لطفکم . عمرینی محبتکه
وقف ایتمش بر قولک دکلیمی ؟ البته بر کون اولور مظهر
التفاتک ، نائل مکافاتک اولورم .

ملاحظه

میرزا محمد صادق شدائد روزکاره اوغرامش آتشربانان
عجمدندر . آثار عاشقانه سنده تأثیر دیگر واردر .
ابو تراب :

کلکم بود آن شعله که ازدودوی افتاد

آتش بدرون کرم زبانان عجم را

یتتی میرزانک لسانندن سویلش ظن اولنور .

آثار افاضل عجمدن دائماً اقتباس مقال ومأل ایتمک
افتقارنده بولنان عثمانلی شاعر لرینک :

ای عشق بیلدیکک کبی یاق ییق دروغنی

بر کیمسه سز بلازده نک خانمانی در

کبی محرق سوزلری کورلدجه میرزانک بریتی ترجمه
اولنمش قیاس ایدیلیر .

بین الشعرا مشهور اولان :

چند روزی ترک آن نامهربان خواهیم کرد
طاقت خودرا واورا امتحان خواهیم کرد

مطالعی غزانندنده استدلال اولنه بیله جکی اوزره میرزا بعضاً
میل غزپردازی ایدردی ، فقط طبع شور انکیزی
اک زیاده مثنوی نظمنه مائل ایدی .

فرانسز شاعری [برتو] نک فغاننامه سیله موازنه یه
شایان بولنان ومقصد نوهوسان ادبه برفریاد عجمانه اسماع
ایتمک اولدینی جهتله خلاصه ترجمه اولنان بوشعری نی ده
مثنوی طرزنده سولمشدر .

میرزانک تصادف ایتدیکی مصائبک اک دلسوزی
نادر شاهک اوغلی (رضا قولی میرزا) ایله هم صحبت بولندی
اشناده برسوء ظن اوزرینه ایکی کوزدن محروم ایدلمش
اولمسیدر .

شاعر مشارالیهک « مقصودم نه دنیا در ، نه ده عقبادر ،
انجق خدادر . » مائی افاده ایدن :

کار بدنیا و بعقبام نیست
غیر خدا هیچ تمنام نیست

بیتی - که حضرت مولانا ناک :

ملت عشق از همه دینها جداست
عاشقانرا مذهب و ملت خداست

بیتنی آ کدرمقدمه در - کندیسنگ ذوق روحانی اربابندن
اولدیغنی کویستر .

سلطان محمود غزنویدن استفاده ایچون برچوق
یا لانرله قوجه شهنامه بی طولدرمش اولان شاعر یکانه
فردوسی به پیرو اولغه تنزل ایده جک مشربده بولمادیغنی ده :

گرچه زبون فلک قوسیم
من نه ابوالقاسم فردوسیم

بیتی اعلان ایدر .

ارتحالی ۱۱۸۴ سنه سنده در .

ابن یمین

برقاج قطعه

— ۱ —

کرتو میخواهی که آری بهترین چیزی بدست
 یار یکدل به بود از هر چه یابی درجهان
 ورنشان یار یکدل پیش رایت مهمست
 بشنواز ابن یمین تابا تو گوید شرح آن
 یار یکدل را نشان آنست کو باشد ترا
 خال روی دوستان و خار چشم دشمنان
 خود چنین یاری کم افتدور بدست آید ترا
 کر خرد داری همی دارش کرامی ترزجان

ترجمه

عالمده اک عزیز، اک نافع بر شیئه مالک اولمق ایسترسهک
 سنکله متحد القلب اوله جق بردوست بولمغه باق !
 بردوستک دیدیکم کبی اولدیغنی بیلمه نک یولی سنجه
 مجهول ایسه دیکله، ابن یمین آنی سکا اوکره دیویرسون :

او یله بردوستك دليل ماهيتي سنك دوستلرکله دوست ،
دشمنلرکله دشمن اولميسيدر !

بو یله دوست پك آز بولنور . عاقل ايسهك او یله
برخليل جليله مالك اولديغك وقت آني جانكدن عنيرطوت !

— ۲ —

هرکه دراصل بدنهاد افتاد

هیچ نیکی از ومدار امید

زانکه هرگز بجهدنتوان ساخت

از کلاغ سیاه باز سفید

بیدر اگر پرورند چو عود

برنیاید نسیم عود از بید

ترجمه

خلقت ردیئه صاحبندن هیچ بر ایلیک امید اتمه ،
زیرا سعی ایله قارغه ماهیتی شاهین ماهیتنه قلب ایتک
قابل دکدر .

سوکود آغاجی عود آغاجی کبی تربیه ایدلسهده آنک
کبی کوزل قوقو ویزمی احتمالک خارجنده در .

— ۳ —

من و نفس عزیز و فقر و فاقه
 نمیخواهم غنی گشتن بخواری

بود جان دادنم در آب خوشتر
 از آنک از غوک باید جست یاری

بمیرد کرشنه شهباز از آن به
 که جغد او را کند سیر از شکاری

ترجمه

بوعزت نفس ایله بن فقیرانه یا شامقدن آریله بیایر میم ؟
 حقارتله زنکین اولق ایستتم !
 بکا کوره صو ایچنده جان ویرمک صودن چیقوب
 قورتلق ایچون قور بغه لردن استعانه ایتمکدن اولادر .
 بر شهبازک آجالمقدن اولوب کیتیمی بر بایقوشک اعانه
 ویردیکی نفقه ایله دفع جوع ایتمسندن اعلادر .

— ۴ —

چون موی سپید گشت ای دل
 بگذر ز سر سیاه کاری

نیکی ندهند هیچ کس را
اندر عوض تباہ کاری

درمزرعہ دانہ چون توان کشت
حیفی نبود کہ گاہ کاری

کی سروسہی طمع توان داشت
چون براب جو گیاه کاری

ترجمہ

صاچک، صقالک آغاردی . آرتق کناہکارلقدن
واز کیچ !

کوتولک ایدن آدمہ هیچ پروقتدہ ایلیک ایتمز لر .
تارلایہ دانہ اکمک ممکن ایکن آکا بدل صمان صاچق
مناسبتمز اولمزمی ؟

ایرمغک کنارینی آنجق اوت بیتیرہ جک برحالدہ بولندیران
آدم اورادہ سروسہی یشمسنی هیچ امید ایتاملیدر .

— ۵ —

ای دل ارنیک داری از نقصان
جز سلوک رہ کمال ممکن

هر چه عقل اندر آن بود دستور
 جز بد آن کار اشتغال مکن
 شرف نفس اگر همی خواهی
 با فرومایه قیل و قال مکن
 منت از دوست بهر دنیایی
 و ربود حاتم احتمال مکن

ترجمه

آرقداش ! کندکده کوردیکک نقصاندن عار لنیورسهک
 هیچ طورمه ، همان کسب کمال یولنه سالک اول !
 قانون عقله موافق اولان ایشلرله اوغراش ، بشقه
 شیئه اهمیت ویرمه !
 نفسکده شرف کورمک ایسترسهک آچاقارله سویلشمکه
 تنزل ائمه !
 دشمن شویله طورسون ، دنیا ایچون دوستکک دخی
 سکا تحمیل ایده جکی منتی - حاتم زمان اولسهده - چکمه !

زیور ای دل زهنر سازنه از کوهر ولعل
 کآنچه شایدکه بود زیور عاقل هنرست

پارهٔ سنک بود آنچه تولعش خوانی
 عدهای صدفست آنچه تو کوی کهرست
 خواجکی تو کراز خلعت و پیرایهٔ تست
 تو بکر مابه در و خواهه بجای دگرست

ترجمه

انسان ! هنرله ترین ایت ، لعل و کوهرله دکل ! عاقل
 ایچون زینت اولمغه یاقیشه جق شی وار ایسه هنردر .
 سنک لعل دیدیکک برطاش پارچه سیدر . کوهر ایسه
 مثلا صدفک ایچنده بولنان دانه لردر .
 اگر سنک افندیلکک خلعت وزینتله قائم ایسه سن
 حمامک ایچنده چپلاق بولندیفک زمان اصل افندی
 طیشاریده اطور بیور دیمک اولور !

شیخ کمال خجندی

بر قایح قطعده

برکون بدایعپرستان کالدن بریسی شیخک زیارتنه کیدر .

زائرک حین ورودندہ شیخک کلیدی کوزل یازلمش مجموعہ اشعاری مکشوفاً یانندہ طورییورمش . شیخ ایله زائر یینندہ برطاقم کلمات محبانہ تعاطی اولندیغنی صروده زائر نظر تجسسنی مجموعہ شیخه طوغری انعطافدن منع ایدهمیه رک ایکیده برده کوزلرینی شیخک یوزندن چویروب صفحه کتابی سوزمکه چالیشیر ایمش .

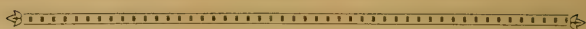
زائرک اصل نظر دقتی جاب ایدن شی مجموعہ نک گنارینه کیف ما اتفق یازلمش اولان پراکنده بیتلر اولدیغنی شیخ عارف آکلاینجیه مراقلی محبتک یوزینه باقوب تبسم ایدهرک قطعہ آتیه بی اوقومش :

ای آنکه دفتر مادیدی براز حواشی
دانم که بادل خود کفتی چه است اینها

بسیار دیده باشی خاشاک بر لب بحر
از بحر شعر ما هم خاشا که است اینها

ترجمه

ای بزم مجموعہ اشعارمزمک چوچه حاشیه لی اولدیغنی گورن ذات ! بیایم که بو حاشیه لر منظورک اولدجه کندی

گندیکه « عجبا شونلر ندر؟ » ديه مراق ايديورسين .
سوياليهيم :

البته سوق امواج ايله کنار دريايه دوشمش چورچوب
گوردیکک اولمليدر . هر دکزک کنارنده خس و خاشاک
بولنه بيير . ايسته بوکوردیکک حاشيه لر دخی بز م بحر
شعر مزک خس و خاشا کيدر .

*
* *

کال احياناً کيدر ، برشر بتجیدن ويره سي يه شربت
اچرمش . بويله بويله شر بتجی يه ايتديکی بورج ايجيه
برمبلغ تشکيل اتمش .

شر بتجی بس بالی شيخک زوکرد برشی اولديغنی آکلا .
ديغندن بورجنک دها زياده بريکمی شويله طورسون ،
دين موجودينک اهمال تحصيلی دخی کنديسنجه اهميتلی
برضرر ديمک اوله جغنه حکم ايتديکی جهته شيخی کوردکجه
برطاق طاتسز سوزلرله پاره لری ايتيوب حرمتسزک اتمکه
باشلامش . شيخ ايسه شر بتجی يه پاره يرينه شو قطعده
بيان ايلديکی جوابی ویرمه مجبور اولمش :

بافقاعی کفتم از روی نیاز

بدمعامل نيستم من ای خسيس

وجه شربت‌ها که دادی نسیمه ام
گرفراموشت شود برینخ نویس

ترجمه

شربت‌جی به ملایم لسان ایله دیدم که :

خسیس ! بن سنک بیلدیکک سوء معامله اصحابندن
دکلم . برکون اولور، البته آله جغکی ویریرم . بکا ویره سی یه
اوله رق ایچیردیکک شربت‌لرک مجموعی قاچ پاره ایدیورسه
اونوتماق ایچون بوز اوزرینه یاز !

*
* *

میر عبدالله نامنده صاغر برآدم وار ایش . آردصره
کالک زیارتنه کیدرمش .

کمال، رفع صوت ایله مصاحبتی سوه میه جک برطبیعتده
اولدیغندن صاغرله قونشدیغی زمانلر باغرمغه مجبور اوله رق
صیقیلیر طوررمش .

کمال صاغرک علیه‌نده هیچ برشی سونلیدیکی حالده
احساسی مشرنی بیلدکارندن کندیسنه « بوآدم یانکزده
بولدقجه بی حضور اولیورسکز . سز باغیره رق لاقیردی ایتمک
ایستمزسکز . او ایسه باغرمدقجه لاقیردی آ کلامز .
کاشکی زیارتکزده قصور ایتسه ! » دیرلر ایش .

بوحال كمالك زيرده كى قطعہ يى سويلسنى انتاج ايلش:

ماز تشریف مير عبدالله

نيك آسوده وقوى شاديم

نيست مارا ز صحبتش كله

ليكن از كوش اوبفرياديم [۱]

ترجمه

بز مير عبدالله خانہ مزی گاہ گاہ تشریف ایتمسندن
پك ممنونز . كنديسنك مصاحبتمدن بر كونه شكايتمز يوقدر .
فريادمز اولسه اولسه قولاغنه عائد اولور .

* * *

شيخ ايله بعضاً كورشمك شرفنى احراز ايده بيلان
بورونسز برصوفى يى بعض ارباب انف « خود بيندر ! »
ديه تعيب ايدرلرمش .

بركون بر مجاسده يينه بوبورونسزه دائر هر كس آغزينه
كافى سويلكه باشلاديني سرده اوراده بولنوب بولمى

[۱] « از كوش اوبفرياديم » تعبيرى قولافلرده ايكى درلو تاثير

حاصل ايدر .

ناچار دیکه مکده اولان شیخ شو قطعه‌ی انشاد ایدرک اهل
 بزمی ذم صوفیدن واز کچیرمک ارشاد شاعرانه سنده
 بولغش :

بما آن صوفی بپریده بینی
 بغیر از عجز و مسکینی ندارد
 نشاید جرم خود بینی برو بست
 که آن بیچاره خود بینی ندارد

ترجمه

او بورونسز صوفینک بزه قارشى عجز و مسکنتدن بشقه
 برشی کوستردیکی کورلما مشدر . آنی خود بینک ایله اتهام
 ایتک لایق دکدر ، زیرا زوالیده خود بینی [۲] یوقدر .

*
 * *

کاله بریسی بر عریضه تقدیمیه زمان زمان گرفتار غم
 اولدینی حالدی سببنی آکلایه مامقده و بو حالدن پک
 زیاده صیقلتمده بولندیغنی حکایه ایدرک شیخدن کندیسنک
 شو اضطر ابدن قورتارلسی ایچون استدعای همت ایش .
 کال مکتوبه قطعه آتیه ایله جواب ویرمش :

[۲] « خود بینی » تعبری ایکی یوزلیدر .

چو آید بردلم اندوہ بی وقت
 زدور دون صباحا اورواحا
 صلاح کار نقلست ومی لعل
 لعل الله یرزقی صلاحا

ترجمہ

ہر نہ زمان کوکلی غم استیلا ایدہ جک اولسہ بونک
 ازالہ سیلہ حامی اصلاح ایچون بولمش اولد بغم بر چارہ یہ
 مراجعت ایدرم : بنجہ صلاح اعلی شراب، بردہ کوزل مزہ
 ایلہ حصولہ کلیر . اومارم کہ جناب حق بنی دائما صلاح
 ایلہ مرزوق ایلر .

سالم اول

مناجات

— ۰ —

— ۱ —

ای معین سلاطین آفرین ! ہر پادشاہ شوکت پناہک
 ظہیر خیری سنسین . بوقدرت، بوجالات سکا مخصوصدرہ .

— ۲ —

اراده سَنکدر . عبادکدن رضاکه مخالف حرکتمده
بولسانلری اذلال ایدرسین . ایستدکاریکی ده اعزاز
ایلرسین .

— ۳ —

حقیقتده پادشاهاق سَندن بشقه کیسه یه یاقشتمز .
برپادشاه هر حالدن آگاه اولمیدر . اسرار کائناتک علامی
ایسه آنجق سنسین .

— ۴ —

بیک درلو تجلی ایله اظهار آثار الوهیتدن خالی قالمیان
منزه ذاتکک اثبات وجودی ایچون ثرادن ثریاه قدر هر
شی شهادت ، هر شهادت کمال کبریاکه دلالت ایتمکده در .

— ۵ —

رحیما ! عاصی یم، محتاج رحمتکم . بی مظهر غفران ایله!
جهان مفتقر عفو واحسانکدر . سکا قارشی کیم
بی کناهق دعواسنده بولنه بیلیر ؟

— ۶ —

مادام که طریق خطرناک عشقکده طورمنز کیدر

بر مرد جهانگرد اولمق اوزره یارادلمشم، توفیقکله تسخیرینه
چالشدیغم اقلیم عظیم عدالته طوغری بکا یول کوستر!

— ۷ —

کناهمک چوقلغندن اوتانه اوتانه زمان زمان کریان
اولیورم. قطرات خونین سرشکمدن چهره نادمانم کواکینما
بر شفق لوحه سی تشکیل ایدیور.

— ۸ —

دود ممدود آهم پرده چشم کریه خواهم اولمقده در.
ابراز ندامت، استدعای رحمت ایچون بویله نامه کبی روسیاه
اولشم بکا وسیله کافیه در.

— ۹ —

بن که سندن وجود بولدم، سندن بشقه کیسه م یوقدر.
الهی! سلیم ائیمکه غفورانه معامله ایله!

مشار الیه

نعت

— ۰ —

— ۱ —

کوکل! صفای جان آنحق التفات مفخر پیغمبران ایله

حاصل اولور . بتون کائنات روح الارواح اولان اوسریر
لولاک پادشاهنک سایه سنده وجود بولمشدر .

— ۲ —

ایکی عالمدن هیچ بریسنه تنزل قیدنده بولنمان عنقای
روح ، الله شکر ایدرم که حضرت مصطفی کبی برصیاد -
القلوبک گرفتار دام عشقی اولقله متعالیدر .

— ۳ —

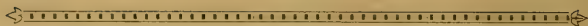
شراب کوثر چشمه لطف احمدیدن بر رشحه در . آب
حیات ایسه اورحمت عظمانک پیمانہ فیضندن بر قطره در .

— ۴ —

قدی بولکش فلک نصل استقامت قامت کوستره بیلیر؟
یوم حسابہ قدر ارحم شفعا اقدمزک مظهر احسان بی
حسابی اولوب طوره جقدر . شوهیت متدارانده بولنسی
قاعدہ نعمتشناسی به رعایتندندر .

— ۵ —

ابو جهل مدبر ، کلام اهل حق نیچون منکر اولیور؟
باقیایدر که بتون بو بزم حق پسندانه سوزلرمز جناب
ابوالقاسمک الهامات امت پرورانہ سندن بشقه برشی دکلدر .

— ۶ —

« محمد » نام جلیلی هیچ بر وقده خاطرمدن چیتقز .
 آنی لسانمه دخی دائما یاد ایلدیکم حالده زیور السنه
 روحانیان، آیات آرای قرآن اولان بویله برکله لاهوتیه بی
 شولسان ایله آکمقدن - افراط تعظیم جهتیله - شرمسار
 اولقدهیم .

— ۷ —

قفس آسمان رابعده کوردیکمز آفتاب دوار، بردونک
 کوکر جیندرکه اوشاهباز عوامشکارک دام اراده سنه طوتلمشدر .

— ۸ —

ای پادشاه ملک لی مع الله ! افراد امتکی نائل اجر
 عظیم ایله ! شراب عشقی ده نصیب قلب سلیم ایله !

مشار الیه

مباهات قهرمانانه

— ۱ —

مقصد اقصای شاهانهم توحید افکار اسلامیان ایله
 بتون دنیایی مسعود ایده جک بر قوت حصوله کتیرمک
 ایدی ، عزیمک آثارینی کوستردم .

مرکز معالی سلطنتم اولان استانبولدن قالقوب اجداد
واحفادمی مفتخر، جهانی متخیر ایده جک صورتده مودوع
فطرت ملوکانه بولنان جلادت ممتازدن اقتباس ایله هربری
برقهرمان برق جولان کسین عسکر مظفرمله ایرانه
طوغری جهانگیرانه یوریدم .

موفق اولدم : اوراده بزمله یکرنگ اولمیان ارباب
ضلالی غریق خون مغلوبیت ایلم .

— ۲ —

مصره واردم . سلطان غوری ، نه جوال آتش
موانعسوز اولدیغمی تقدیر ایدم دیکندن اولملی که سدرا هم
اولق ایستدی . طبیعی برآز چارپشدق . زور بازوی
سلیمان دن آکاده بر نمونه عالی کوستردم .

غوری باقدی که بویله علم عالم آرای غالیبتی تا عرش
اوزرنده متموج بولنان بر صاحبقرانه مقاومت قابل دکل ،
همت بلندمه سرفرو ایلدی .

— ۳ —

بزم خسروانه مه دایما زینت ویرن ارغنون ظفرک آواز
اصدقا نوازی عراقدن حجازه عکس انداز اولدی . مژده
غایبتم عالمه یایلدی . دنیایی بر آهنگ جهانگیرانه در طوتدی !

— ۴ —

عثمانیلمنی الك زیاده پارلادان شانلی قیلیمک دوکدیکی
قانار ماوراء النهری بردریای خون حالنه کتیردی . اعدا
المدن قان آغلادی ، کوزلرنده سرمه اصفهاندن اثر قالمدی .

— ۵ —

دشمنه شویله برکزه باقدم : مهابت نظر زهره کدازمدن
تتره مکه ، تر دوکمه باشلادی . هر قیلنک اوچندن ایچدیکی
نهر « آمو » صوی روان اولدی .

— ۶ —

بساط فسح سلطنت اوزرنده مهارت مشهورده ماه متناسب
اولیه بر شطرنج دولت اوینادم که اولور اولمز شاهلرله
مصادمه بی عادی بازیچهلردن عد ایدن عسکر نصرت پرورم
حکمدار هندسی برنجی حملاهده مات ایلدی . عثمانلی
شهبسوارینک یاننده پک پیاده قالدی .

— ۷ —

قهرمان سلیم ! سکا بو موفقیتلر آذرر بیاه ! زر خالص
کبی مهرو وفا پوته سنده اریدیکک ، هر یرده انسانیت
پرورانه حرکت ایتدیکک ایچوندرکه قائل « وانزل جنوداً
لم تروها » سکه ملک جهانی نقش نامکله مجلا ایلور .

بغداددن

ترجمان حقیقت هیئت شعر بریدسنه

ای ادیبان کرام!

سو ویلورسکز ، هر کسی سو ویلدینورسکز . شمعی به
 قدر التزام سکوت ایله امرار اوقاته آلتشمش اولان بنده -
 کزیده عاقبت ترك آیین خاموشی به مجبور ایلدیکز . مادام که
 بوفیض انطاق سزذن منتشر آفاق اولیور ، سو ویلنلری
 دیکله مکه منطقاً و انسانیةً بورجلوسکز . شو حالده بنده کز
 سو ویلیه جکم بر قاچ سوزله دخی سامعه کزی بر آزا اشغاله
 تنزل بیورمکز ضرور یاتدن کورینور .

سو ویلیه جکم شی بعض افکاره کوره اهمیتسز کورنسه
 بیله بنده کزجه خیلی اهمیتلدر .

ممالک عثمانیه ده بعض بلاد مشهوره واردرکه بونلرک
 اهالیسی بر زمانلر صنعت و معرفت جهتیله محسود جهان ایکن
 صکره دن ترقیات یومیه نك کیدیشنه کوره خطوه انداز
 غیرت و نکهدار حسن شهرت اوله جق یرده اولکی موقع
 معنویلرینی دخی ضایع ایدرک عادیلک درکسنه متنزل
 وارباب دفته حیرت ویره جک درجه ده متحول اولمشلردر .

ایشته بغداد مزده او بلده لرك بريدر . بغدادك زمان
 قديمه ادبياتجه قازانديغي شهرت معلوم عالمدر . شمدي
 زده او حالت ؟

خاك پاك بغداد بيلم نه يوزدن مغبر اولمش كه بر خيلى
 مدتدن برى اديب يتشدرمامك ، شاعر بسله مامك انصا -
 فسزلغنى تجويز ايدوب كيديور !

حال بوكه شهرمز وقتيله « ادب آباد » اطلاقنه شايان
 برمعموره عرفان ايمش ! حتى روحى بغدادى مرحوم حال
 اغتراب قلندرانه سنده يازوب وطننه اهدا ايلديكى :

بغداده دوشسه رهكذرك اى نسيم صبح
 كور اولا كه زمرة اعيان نه دمدهدر

بيتيله مصدر قطعه طويله سنده او عصرك شعرا سندن قرق
 قدر ذاتك اسملرني لسام احترام ايله تعداد ايدر .
 شمدي ايسه حال بوس بتون بشقه اشمشدر . اولكى
 پارلاقلغك يرينه برسونوكلك ، اولكى نطوقلغك يرينه بر
 طوتوقلق قائم اولمش .

بنجه تاديبه لايقز يكسر

ادبانك يرنده يللر اسر

بغدادك شو و انقراض ادبى دورى غيرتمه طوقتيور .

سزده یازدیغکز بندلرله حسیاتی بتون بتون تمیج ایدیور -
سکز . آرتق نصل تارك سكوت اولیهیم ؟

قارشیمده ادبیات حاضرده مزه متعلق معقول سوز
سویله بیله جك کیسه کورده مدیکم ایچون بوراده :

وانی وان کنت الاخیر زمانه

لآت بمالم تستطعه الاوائل

یوللو فخریه لردن آرتق کف لسان ایده مامکه باشلامش
ایسه مده بر زماندن بری استانبولجه مشاهد اولان ترقیات
ادبیه نك حضور عالیسنه سوق خیال ایدر ایتمز اعتراف
عجزه مجبوریت حس ایلکدهیم .

مع مافیه انسان عجزینی معترف بولدیغی بر موقعده
دخی اداره کلام ایتمکدن هیچ بر قانون ایله ممنوع اولدیغندن
آره صره ترجمان حقیقتی کئنده واسطه تکلم اتخاذا ایلکه
قرار ویردم .

بو قرارمک اقتضاسا ننددرکه اون طقوزنجی عصرک
یتشدردیکی فرانسز شاعر لرینک اک کزیده لردن اولان
« لامارتین » ک « میدان حرب » عنوانی منظومه سنی

خلاصهٔ ترجمه ایدرک بودفمه حضور هیئت عالیہ کزہ تقدیم
ایدم . بر التفان کزہ نائل اولور ایسم افتخار ایدم . [۱]
بغدادک یکی روحیسی

زلیبهر

بر قیرده اضطراب سودا

حیرانی اولدیغ جو یبار ! کنار کده کی آغا جلرک یاپرا -
قلرندن کسب لطافت ایدن هوادن استفاده ایچون یانکه
کلیورم .

سنی نظر تماشایه آنجه نیچون کوکلم آچلمغه باش-ایور
بیلمیسین ؟

عاشقم - وفاسز شمدی بنی اونوتدی یا ! لکن اوزمان
پک سوردی - عمری اولدجه بنی پرستشکارانه سوه جکنه
دائر قسملر ایتدیکی وقت سنک کنار کده اوطورمش ایدم .
« اوت ! ایشته شو کوردیکک ایرماق منبعنه طوغری دونه

[۱] منظومه نك ترجمه می انجمن معارف طرفندن طی
اولتمشدر .

بیاسه دخی بن سکا ویردیکم پیمان محبتدن دونه نم ! «
دیوردی .

آه! مرحمتسز! باقسهك آ! سوزنده ثبات ایتدیمی؟ بن
ایسه حالا کندیسنی سویورم . یمنینی بوزمدم . اوسوزندن
دوندی . سنده منبعکه طوغری دونه بیایر سین دگلی ؟
ایرماق !... لکن موجهلرکینه اولکی سرعتده اینوب
کیدیور . آه نه طالعهسزم ! بن عاشقی کرچکدن المذن
آدرمشم ! آنک ایچون دها یانه جقمی بم؟ سوادسنی چکوب
طوره جقمی بم؟ بوجانکداز آتش عشقی هیچ برشی اطفای
ایدهمیه جقمی ؟

اوت ! بلکه آنی بشقه برقیز، اما البته بنم قدر حسن
وآنی اولمیان برقیز حکمنه رام ایشدر .
احتمال که بی وفا عاشقک لسانی، اونجه یه قدر سوه جکنه
دائر بکا ایتمش اولدیغی یالان یمنلری شو دقیقهده او قیزده
ایتمکده در !

ایرماق ! اوزواللی قیز شاید کلتمک ایچون بورالره
اوغرایه جق اولورسه آکا یکی عبایی یاقمش اولان بزم
چوبانک - وقتیه بکاده دائما بنی سوه جکنه دائر اویله نیجه
یمنلر ایتمش ایکن - سوزنده طورمدیغنی کندیسنه خبرویر !

پرودوم

شبنم

بن فکړه طالبو ټور ييورم . چنزارده دست طراوتناک
ليل ايله ازهارک اوزرينه اوټوردلمش اولان بکزی اوچوق
شبنمده قارشيمده اينجی کبی پارلايوب ياتور .

ياغمور ياغمدينی ، هوا آچیق اولدینی حالده بو قطرات
مهتره زهدن کلیور ؟ ... هوادن !

اوت ! بو قطرات شو شکل دلفریبی آلمزدن اول
هواده موجود ایدی .

بو آقشام سما پک ساده وخوشنما ! يا بوسرشک آتشینم
زهدن کلیور ؟ ... کولکدن !

اوت ! کوزلرمدده محسوس اولمزدن اول کولکده موجود
ایدی .

انسانک قلمبنده بررقت واردرکه آنده آلام واحزان
تترر طورر .

بعضاً بر نوازش بيله انسانی پر هیجان ، کوز یاشلرینی
ریزان ایدر .

برق

فغاننامه

مرحمتسز فلک حقمده اویاه غدارانه معامله ایډیورکه
اک زیاده مصیبت زده عد اولنان انسانلر حاللرینی حامله
مقایسه ایتدکلری زمان کندیلرینی بختیار بولیورلر .

هر درلوراحت و مسرت کوکلی بی حساب اضطراب
جانکداز ایچنده بر اقرق بکا وداع ایتمشدر .

قلب بشرده کی مودت، عدالت، مرحمت، فتوت کی
پارلاق حسارک - بکا کلنجه - هر بری برهواى حق ناشناسی به
مغلوب اوله رق سونوب کیدیور .

دوستیء صادقانه مه کفران نعمته مقابله اولنیور . حقمده
ایدیلن بهتانلر شین رحیمان اوله حق صورتده چکمکده اولدیغم
عذاب الیمی تشدیده چالیشیور .

طوتدیغم هائل و مهلك فورتنه ده هیچ برامداده
یتشمک ایستین بولنیور .

سفیئه وجودم غرقه کرداب هلاک اولمق اوزره ایکن
بنی نوعمک بکا آحیر کی اولدقارینی ، فقط هیچ برینک
معاونت قیدنده بولمخدیغنی کوریورم .

ایچنده یاشامقده اولدیغم سفالتک اشتدادینه اک زیاده
خدمت ایدن شی کردون بی سکونک المدن الدینی سعادتلی
زمانلرک یادیدر .

ای عودتی مستحیل اولان سعادت ماضیه ! ای عذاب
روح ! سنی ضایع ایتدیکم وقت کاشکی مفکره می ده ضایع
ایتمش اولیدم !

ایواه ، او سعادتدن آنی ساعت بساعت مبدل نحوست
ایتمکده اولان بریاد جانکاهدن بشقه الذه برشی قالمدی !
طالع ستمکر بکا عاقبت عذابدن بشقه برشی اولمیان
بویادکاری براقدی . آنجق حیات بنی ترک ایتدیکی وقت
مسعود اوله بیله جکم .

ای عودتی مستحیل اولان سعادت ماضیه ! ای عذاب
روح ! سنی ضایع ایتدیکم وقت کاشکی مفکره می ده ضایع
ایتمش اولیدم !

ملاحظه

بزم آثار ادیه مزده دخی برتونک بو فغاننامه سنه بکرر
برچوق سوزلره تصادف اولنه بیایر .
مادام که حسده مشترکدرلر ، نره لی اولورلرسه اولسونلر
انسانلرک مصادف اوله جقلری مسرتلر ، محنتلر اوزرینه

ایده جکاری شکرلر، شکایتلر بر برینه آز چوق بکزه مک
طبیعی دکلیدر؟

ادبای شرفیوندن برچوغنک مالا شو فغاننامه غربی بی
آ کدی زر برخیلی آتارینی تخطر ایده بیله دیکم حالدہ بونلر
ادبیاتمزلہ برآز اشتغالی اولانلرجه معلوم بولنه جنی جهتہ
یازمغه لزوم کورمیورم .

برتونک بو اثری نظر مطالعہ مه واصل اولمزدن اول
یازیلان وقرباً نشر ایدیله جک اولان (تصویر جانان)
سرلوحہ لی منظومہ مدہ کوریلہ جک شو بیتلر دخی بدرجه یه
قدر فرانسز شاعرینک افکار مایوسانہ سنی اوقشامقده
اولدیغندن مدعای تنویر ایده بیلیر :

چشمم که غریق خون دلدر

مستقبه منعطف دکلدر

مستقبلی فکر ایچون نه حق وار

ماضی بی آکوب ده آغلامق وار

فرقتله حیاته دشمن اولدم

دیوانه مرکجو بن اولدم

ای روح ایده‌رک شو جسمی صدچاک

فکر م کبی ایله عزم افلاک

ایتمیسین ای روان مسعود

محتکده زمینه پد رود

بوندن برق‌چ سنه اول غزته منزله نشر اولنان و (تعلیم ادبیات) ده مندرج بولنان (فریاد) عنوانلی منظومه کوزدن کچیریله جک اولسه آندهده :

مشر بجه برآشنا بولغز

دنیا نه غریب غربت آباد

دردا هلنه ملتجا بولغز

بزپارهیه صد هزار فریاد

کبی بورایه مناسب پارچه لر بولنه بیایر .

رتونک بوفریاد غریبسی شرقیله یالکز بویله آثار ملیه بی دکل ، « اوچ درلو آدمی شایان مرحمت کورکز : عزیز ایکن ذلتسه دوشنی ، غنی ایکن فقره اوغرایانی ، برده عالم اولوبده جهله آره سنده قاله رق حقارت چکنی ! » مائنده اولان حدیث جاییلی بیله اخطار ایلمکده در .

کیم سویلیورسه آل سخن سود بخشنی
باقز ایسه کده سویاینه ، باق نه سویلیور

بی چاره (برتو) عجبا حدیث شریفک کوستردیکی شو
اوج قسعدن هانکیسنه منسوب ایدی ! مطلقا او چنجیسنه
اولمی !

ژلبهر

عاشق مایوس

تنها ، حزین اورمان ! گرفتار الم شدید اولدیغم حالده
بندن کریزان اولان حلاوت حیاتی حس ایده بیلمک
امیدیه برآز تنفس ایچون سایه لطیفکه انجا ایدیورم .
هرزه کردانسانلر ! شهرک ازدحام قسو تخشندن نه آیر -
سکز ؟ سزک کوزلرکزی قاماشدیران شی بکا عین الم
کورینور .
مضطرب کوکلم شو مؤثر سکوتی ، شو حزین یرلری
سویور .
آغاچلر ! سویلیک ، سودیکم سزک آره کزده میدر ؟

سودیکم ! سودیکم ! ... آه ، سسمی ایشتیور ! انصافسنز
اورمان ! سودیکمی المذن سغنی آلدک ؟ ... ایواه ! حیران
حیران ایزینی آرایوب کزییورم .

دلفریب یار اقلر ! بیلزمیسکز ؟ سزک سایه کزده قاج
دفعه دیدۀ اغیاردن نهان اوله رق صحبتده بولندق ! او حلال-
وتلی دقیقه لر نه قدرده سرعتلی کچدی !

اورمان ! سودیکم یانمده عاشقانه ترنملره باشلا دینی
زمان سن ده آنک تکریر نغماتیه مشغول اولوردک . شمعی ده
آواز روح افزاسنی ایشیدیور میسین ؟ سویله ! عجباً سودیکم
ینه بنمله برلشه حکمی ؟

افسوس ! بوسؤالمه قارشی « خیر ! » جوانبی ایشیدر
کبی اولیورم .

قولانمه کان سس ندر ؟ صدای تبشیر هاتف !
خلجانلی کولکه « سودیکک ینه سکا کلیور ! » دییور .
سودیکم کلیور . نه طاتلی کلیش ! همان قوجاقلاشم !
ایشته آواز پانی ایشیدیورم . چن اوزرندن فیشر فیشر
یوریه رک کلیور .

هیئات ! صداسنی ایشتدیکم اودکل ! شوراده برقیانک
اوزرینه آهنک حزین ایله دوکیله رک بیاض بیاض کوپوکار
صاحقهده اولان جو بیار ایمش !

ایرماق نه حزين چاغلايور ! بنم طالعسر ليكمه آغلايور !
 کنار جويباره لطافت افزا ، فقط آماده فنا اولان
 آغاجلر ، بوسر استما چاملر ، شو سرورلر ، ساکت و غمناک اولان
 اورمان هپ بنم حال حزن آورمدن متأثر کورينيور . آه !
 سويديکم حالا کاه جگمي ؟ آرتق وقت قالمدي . کلسه ده کوزل
 کوزلري ، شهيد شمشير حسرتي اولان عاشقنک جسم
 بي حياتي ، برده آنک اوزرينه سرپه جيکي کوزياشي قطراتي
 کوره جقدر .
 آه وانيني ، نظر حزيني قبرمي زيارته کله رک موجب
 ازدياد الم اوله جقدر .

پرودوم

مفکره

ای سلسله ازمان متکامله بي ساعت حاضره به ربط
 ایدن مفکره ! حيرانکم ! ای عالم وجوددن چيتمش
 اولانلرک جلوه گاه بدیعی ! جبینی لوحه دها ویا حرب آشنا
 اولان بونجه بيوک آدماری محو اولش قیاس ایتک نار وادر .
 سن آنلرک ناملرینی هر نه زمان یاد ایلسه ک قالقوب قارشیمزه

کلیر لر . مکالمه لریله متلذذ اولورز . بو عقول عالیه اصحابیله
سویلشمه مزه مساعده ایتدیگک حالده محبت مشفقانه مزی
جالب اولان برطاقم حزین کوکلرک دخی دعوت واحضا -
رینه مساعد بولمیسین .

زمان حاضر اوشهر آیین قندیلارینه بکزرکه کوزه
کورینور کورنمز منطقی اولور کیدر ، فقط سن آرزو ایدرسهک
کچمش بیگ شهر آیینی تکرار ضیا نثار اقتصار ایده بیایرسین !
زمان حاضر ایشیدیلیر ایشیدلمز بیترکیدر بر فریاد مضطربانه دن
بشقه برشی دکلدر ، فقط سن ایسترسهک درد مندان اسلافک
ایدوب کیتدکلری نوحه لری جمع واحضار ایله او فریادی
دنیاپی برناله زاره دوندیره جک درجه ده بیوده بیایرسین !
سن ماضیدن حال ایجادی کبی بر ائقدار . معجز نمایه
مالک اولدیغک ایچون قابل مشاهده اولیان اموات اولینه
حوصله ادر ا کدن خارج بر صورتده حیات تازه بخش ایده
بیایرسین !

بر میت اولان پدرمی خیاله آلدیغ زمان آنده مشاهده
ایلدیکم او موجودیت نه در ! اوغلیله ملاقات ایچون عودت
ایتمش اولان بو پدرک کوکلده جولان ایتمکده اولدینی
فضانه فضا در ! حیات ومات کبی یکدیگره ضد اولان ایکی
حال بزى بر بر مزدن آرمش ایکن سن نه قوت اعجاز
کارانه ایله بزى ینه برلشدیره بیایورسین !

ماضی ایله مستقبل آره سنده کی حاجز کی پدرمه بنم
 بئغزده دخی بر حائل وار ایکن سن بو حائلی نصل رفع
 ایدوبده ایکیغزی جمع ایدیورسین ! بو حائلی اورته دن
 قالدیران ایکیغزدن هانکیغز؟ پدرمی بکا کلیور؟ بنمی
 آکا کیدیورم؟ حال بوکه بنم حیاتم ماضی به طوغری امتداد
 اتمک احتمالی یوقدر، پدرمه بوکون حیات جسمانیه به
 عودت ایدمغز !

ای مفکره ! دل دهشت زدهم سنک حقلده بر علم
 تام یقینی حاصل اتمک امیدنه وداع ایدیور، فقط سنین
 سالفه بعیده نك طالب کیتدکاری نطمت آباد بی منتهایه
 طوغری کیدوب کیدوبده نظر دقتکک نردلره قدر تعمق
 ایتدیکنی کورمهک چالیشه جم . اسلاف هالکه دن قالمش
 خرابه لرده بوله جم تورات مسوده الاوراقه مراجعتله ساحه
 وجودده شمعی به قدر قطع ایتدیکم مسافه نك مبدائی
 تدقیق ایله اوغراشه جم . حیات مضطربه، النده زرین
 فانوسنی یوکسلده یوکسلده اوکم صره کیدیور، بنده باشمی
 شمعی به قدر کچوب کلش اولدیغ مظالم رهگذاره طوغری
 دوندیره دوندیره آنک آرقه سندن قوشوب کیدیورم .
 حیات دیدکاری بودیوانه بی قرار نرددن کلوب نره کید-
 بیور؟ آنک پریده رنک و بی درنک فانوسی، سالیکی بولندیغ

پایانسز یولک آنجق تہی براقدیغم بشیکدن املا ایدہ جکم
مزارہ قدر اولان مسافہ قصیرہ سنی تنویر ایدہ بیلور .
بن بوموجودیتدن اولدہ وار ایدم ، موجودیتک ابتداسی ،
انتہاسی یوقدر !

ای مفکرہ ! دنیاہ کلزدن اول نہ اولدیغمہ دائرہ
وقوفک یوقیدر ؛ بتون قوتلریکی جمع ایت ! شمدی یه قدر قاچ
قالہ کیرمش ، قاچ آفتاب رخشان کورمش اولدیغمی حدود
اطلاعمزک خارجندہ قالان زمانلردن سؤال واستیضاح ایله !
آہ ! سکوت مصرانہ ایله مقابله ایدیورسین . نیم پوشیدہ
اولان طالغین کوزلرک کرہ ارضی تجاوز ایدہ بیلوبدہ بنم
عالم ازلیدہ کی اصلی کوردہ میور !

بندن تباعد ایتکده اولان اصلی ، مقدراتمی کشفہ
چالیشوب طوررکن سلسلہ عمرمک هر ایکی اوجی بررشب
دیجور مجهولیتہ مر بوط اولدیغمی حس ایدیورم ! برسیار
فراموشکار اولان تاریخ بکا نرہدن پیدا اولدیغمی بردرلو
اوکرده میوز ، خاک خاموش ایسه امواتک نرہه کیتکده
اولدقلرینہ دائرہ ییج بر خبر ویرد میور !

به راتره

چچکلرم

سویملی چچکلر! نه طور یورسکیز؟ برآن اول آچیلکیز!
 پک اختیارم ، بر نفس اول آچلدیغکیزی کورمک
 ایسترم .

همان شکفته اولکیزکه لطافتکیز صباخمی پرتبسم ایتسون،
 بوی لطیفکیز آقشامی تعطیر ایلسون .

آچیلکیز فردایه قاله جق اولورسه بنجه پک کجکمش
 اولور . اختیارلره کوره هر نفس نفس واپسین صایایر .
 نه بیایرسکیز ! بوکون سزی ایتسامه تشویق ایدن شوکونش
 یارین بامکه بنم تابوتم اوزرینه پرتوانداز اولور .

جهانه یادکار هندوستان اولان منتقم قولرا ایشته ینه
 کلیور . آچیلکیز چچکلرم ! باری شو هوای سمنایکی کوزل
 قوقولرکیزله ممتزج اوله رق تنفس ایدیم .

چچکلر ! بزم کبی سزده بلادن آزاده اوله مزسکیز .
 مضر قوردلر اوزرکیزه اوششورلر . شدتلی روزکارلر اسر .
 دهانلر اولور ! بن که بونجه سنه یاشامش بریر جهان دیدیم ،
 آچلدن صولمش نه قدر غنجه کوردم !

قورقمیکز ، سزی قوپارم ! برسالخورده دکلی یم ؟
سزدن کوزل بردمت یاپوبده هانکی دابره تقدیم ایده بیلیرم ؟
باشمده چیچکدن تاج ایله تزین سوداسی ده قالمامشدر .

محاربات زانده ونظاریات بی فائده ایله پک یورلدم . زیر
سایه کزده اولمق اوزره آماده ایدیله جک صوک خوابگاهمه
چکلسه مده آرتق خواب جاویده طالسه م !

دنیا به وداع ایده جکم ساعت بوراده ، یانکزده حلول
ایدرسه مخطرّه شباب اولان رواج لطیفه کز بی اوساعتمده .
دخی نغمه پرداز عشق ایده بیله جکدر ! ...

سن لامبهر

بورا

افقده عظمتلی ، هیبتلی ایکی ابر ظلمانی کور بیورم .
بونلر کیتدکجه تکائف ایدیور . تکائف ایتدکجه باران
دهشت یاغدی ریور .

برنقطه ده طور میور ، آن بان یوکسلیور ، یانیلیور ،
بیویور ، کوک یوزینی قاپلا یور .

اوزاقدن اوزاغه شدتلی برکوک کورلتیسی ایشیدیورم .
 کره نسیمی طالغه لندی ریور ، سطوح میاهی لزه ناک ایدیور .
 شو درین دره ناک ایچنده نه قدر یاپراق کوریورسه م
 جمله سی لریز شده ! بویدن بویه برسیلابه رعشه در آقوب
 کیدیور !

سلاسل جبال ، کدور بخش اولان آوازده هول انکیز
 رعدی ایستدیکی قدر چکوب اوزادوب کوتوریور . جهان
 ایکله یور . بوکوراتی پی متعاقب اورتلانی مدهش برسکوت
 استیلا ایدیور . یریوزی خشیت وحیرت ایچنده ظهور
 عاقبت کاره منتظر بولنیور .

باقیز ! عظیم طاغیر ، جسم قیالر بردن بره قویورنک
 خاکسه تریده بر پرده جهانه پوشه بورندی . کیتدجه بسط
 اجنجه ایتش اولان قوجه بولوتلر بونلری کوزدن نهان ایلدی .
 آردلق آردلق خطوط برقیه ، بولوتلری شرحه شرحه
 ایدیور . صاعقه آفاقی پرنین ایدن صحه لرله پارلدایه
 پارلدایه بولوتلرک آره سندن قایوب کیدیور .

کیجه پک مظلدر . کیتدجه توسیع دائره تنویر ایتدکه
 اولان شمشکلر چاقدجه بولیمه ظلمای بلادن کوندوزلر ایجاد
 ایدیور . کیجه برآنده کوندوز اولیور ، دیگر برآنده کوندوز
 کیجه کسیایور .

غرب تاريكدن فيرلامقده اولان ريح شديده ييلديرم
 كبي صحرادن كچركن چيلدر مشجه سنه دونوب طولاشمغه
 باشلايه رق يوللر اوزرنده موجود ايزلري نابيد ايلديكي
 ائنده هوايه قالدرديني ريك سياه ايله قاريشيق موخس
 برقاصرغه تشكيل ايديور . يكي برابر مظلم ميدانه كترين
 بوكرداب مدهش دوران بقيه ضياي برقي ده انظاردن
 ستر ايليور .

معابلك نواقيس ولوله پردازي اصوات خاشعانه سيه
 پريشان اهالي ني برسيل عظيم كبي عبادخانه لره طوغري .
 روان ايديور .

يارب العالمين ! زير قدم عزتكده مجتمع اولان شو
 فلكرده قوللريكه باق ! برسال كاملك مكافات مساعيسي
 سندن استيورلر .

هيهات ! آتئين آسمانن ياغمقده بولنان كرات منجمده
 ذاتاً يرله سرلمش اولان باشاقلري ازوب محو ايديور .
 وعد وروزكار بولوتلري ياروب ييرتور .

زواللي جفتجي كمش ، الدن كيمش اولان تارلاسنك
 حالني ياس وحيرتنه تماشا ايليور .

بودا هيه نك دهشتندن بوزلمش قالمش اولان چو -
 جقه لريني قوجاغنه آلمش ، مشفقانه باغرينه باصيور .
 ييلديرم ينه آتشر صاحيور ، آواز هونلك ايله دوشيور .

صاعقه زده اولان يوكسك طاغلردن عظيم ولولدرله
قوملر، طاشلر، قبالر ايندرمكده اولان سيللر منبت تارلالرى
چيكنه يوب كچيور .

آه ، نه وار ايسه هپسى الدن كيتدى ! برسنه لك
مساينك حاصلاتنى الله بركونده محوايتدى !

صومه

زوانلى قير:

اچنده هيج بركوزل رؤيا كورملك احتمالى اولميان شو
منخوس اويقودن اويانير اويانمز طاغ باشنه چيقوب كونشك
ايلك شعاعلرني قارشيلادم .

هنوز اويقودن اويانمز برياورو قوشجغز تازه چچك
آچمش بر آغاجك اوزرنده حزين حزين اوتيوردي .
اوزمان بنم كوزلرم ياش ايله طولمش ايدى .

آه ، نچون والدم يوق ؟ يووهسى آغاجك دالى اورته -
سنده آهسته آهسته ساللانمقده اولان شو قوشجغز كبي
نچون بختيار اوله ميورم ؟

ريوزنده هيج برشى بنم دكلدر . بشيكم بيله يوقدر .

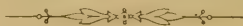
فقیر والدہ سی طرفندن کویمزک کلیسائی اوکنده کی
طاشک اوزرینه براقمش زواللی قیزجغزم !

آنامدن بابامدن آری دوشدم . اوقاشایشارنده کی لذتی
بیلیم . کوی چوجقلماری بکا هممشیره دیمزلی . بونلرک
اویونلرینه ده قاتیلدم .

کیفلی جفتجی بنی کولکه لکنک آلتنده او طورمغه هیچ
چاغرمز . یانوب چیتردامقده اولان آصمه دالترینک
قارشیسندہ چوجقلماری قوجاغنه آھرق اوپوب او قشادیغنی
اوزاقدن سیر ایدرم .

نہ یاپیم ! آغلاہ آغلاہ کلیسایہ طوغری روان اولورم .
دنیادہ بنم ایچون قپوسی آچیق بولنہ بیایر بریر وارایسہ
آنجق اوراسیدر . دنیا آلامنی ، اوزرنده چکمک باشلادیغم
طاشہ کوزلرمی دیکرم . بنی براقدیغنی زمان والدہ مک
سرپمش اولدیغنی خیال ایلدیکم کوز یاشلرینک اثرلرینی
آرارم . بعضاً دخی تنہا مزارلغہ طوغری قوشارم . بکا
مزارلرک ہپسی برکورینور . بی چارہ قیزجغزک یر اوستندہ
آناسی باباسی اولمدینی کبی یر آتندہ ده یوقدر !

اون درت بہار موسمی کچدی کہ بنی ترک ایتمش اولان
آغوشدن جدا اولہرق آغلا یورم . والدہ جکم ! کل کل !
بنی براقدیغک طاشک اوزرنده سنی بکلیورم ...

پرودوم

قارینه

اشعارمی سزه تقدیم ایتدیکم زمان کوکلم آنلره هیج
 آشنا اولمامشه دونیور . اک لطیفاری یینه بنده قالیور .
 اصل اشعارم زیور السنه قارئین اوله میور واوله میه جقدر .
 دوچار مهاجه اولان کوزل چیچکلرک چوره سنده
 بیاض کله بکلر خلیجان ایله طیران و دوران ایلدکلری کبی
 بنمده سویملی افکارمک اطرافنده برطاقم اهتزازلی ابیات
 لطیفه طائر و دائر بولتیور .

هان که الارم بونلره طوقنیور نازک ووحشی قانادلرنده کی
 اوخفیف غازه لطیفک اثر جزئیسنندن بشقه برشی براقیه رق
 پرواز و تباعد ایلدکلرینی کورییورم .

بونلری لطافت و شعله لرینه خلل ویرمه رک طوتوبده
 اولدر مکسزین ایکیشر ایکیشر سوزن دلدوزه دیزمک المدن
 کیلیور .

ایشته بویله حس اولنمش و فقط مجهول قالمش برطاقم
 ابیات ایله بزم کوکلرمز مالامالدر . سز بولطیف کله بکلری
 کوره مزسکز ، یالاکز بزم آنلردن رنک آلمش اولان
 پارماقلمزی کوره بیایرسکز .

آفره ددوموسه

الهدن اميد

ای حقیقتنی کیسه نك آکلایه مدینی، یا کلدجه وجودنی
انکار ایده مدیکی مبدع کائنات! مادام که بنی ایجاد ایدن،
یارین افنا ایده جک اولان سنسین، ینه سن تسلی بخش قلب
حزینم اول!

مادام که بیلنک استیورسین، نیچون برطاقم ذهنلری
وارنلکده شبهه دوشور سیورسین؟ انسانلری بویله برامتحان
ایمان موقعنده بولندرمقده کی حکمتک عجبا نهدر! [۱]
عبرتخانه کائنات، نظرنده برپرستشگاه واسعدن بشقه
برشی دکدر.

انسان نفسنه مراجعت ایتدیکی زمان آندوده سنی
بولیور. حیاتی سنسین. متالم اولسی، آغلامسی، سومسی
هپ سنک آثار تصرفکدر.

اک عالی ذکا، اک بیوک شرف سنک وجود واجبکی
اثبات ایتک، مقدس نامکی عالمه یاد ایتدرمکدر.
« ژوپیتهر » « مسیح » کبی بیک نام ایله یاد اولنسه ک
ینه برسین. هر دست نیاز سکا طوغری رفع اولمقده در.

[۱] انجمن بورادن برفقره طی ایتشددر.

اولاد ارضك الك حقيرى بيله سفالت ايچنده ايكن برآز
سعادت يوزى كورمكه باشلاينجه سكا عرض شكرانه
شتاب ايلر .

بتون كائنات سنك وحدتكي ، عظمتكي اعلان
اينلكده در . قوشلر يووه لرنده نغمه پرداز حمد كدر . برطامله
ياغمور ايچون بيكارجه مخلوق هم آواز تقديس كدر .

هيچ برشى ياراتماش سين كه حيرتله تماشايه شايان اولسون .
بزم ايچون عالم وجودده هر نه لازم ايسه آماده ايتمشين .
جهان پرستشكار كدر . معنوى تبتلارك يوزمزي كولدر دجه
حضور كده زانوزن شكران اولوزز .

لكن اى رب اعلى ! بيلم كه عالمده شروالمى ارباب
فضيلته دهشت ويره جك درجه ده چوق ياراتمقده كي حكمتك
نه اولمليدر !

نصل اوليورده كائناتى طوتمش اولان انوار مقدسه ك
ايچنده ، بويله اميد اجابته لب جنبان تضرع بولنان ارباب
دردى دمبسته حيرت ايد جك امور مدهشه ظهوره
كلوب طور نيور !

متخيرانه سير ايتمكده اولديغمز شو زواللى دنيا برچوق
محاسن و مساويسيه برابر وسعت آباد غيبدن ميدانه

آیلویوردیکی زمان کاشکی دها زیاده مرحمتکه مظهر
اولسی ارادهکه موافق دوشیدی !.....

مادام ده زولیهر

جویبار

دلکش جویبار! طالجه سنکه یلغزده مشاهت وار .
ایغزده شتابان شتابان آقوب کیدیورز . سن بحر بی کرانه
طوغری روانسین . بن مرک بی درمانه طوغری دوام .
بونکه برابر حالرمزده مطابقت کوریه میور . سن الم
وجدانیدن آزاده اولدیغک حالد بی پروامیل طبیعی به
اقتفایله کلیشی کوزل کیدیورسین .

انهار بیننده جاری برقانون وارمیدرکه سنی بوحرکتکدن
طولای مؤاخذه ایده بیاسون ؟ انسانلری آهسته رفتار ،
رفتاردن بیزار ایدن شیخوختک سکا کلنجه حکمی یوریمز .
انسانلرکی قطع راه ایتدکجه قوتک کسلمز . یاشادکجه
لطاقنک ا کسلمز .

جریانک امتداد ایتدکجه قوتک ، لطاقنک آرتار . طورمز
کیدرسین . کیتدکجه یکی یکی لطاقنله تصادف ایدرسین .

مصادفك اوله حق مشجره لرك طراوتنى تزويد ايدرسهك
ايلكك ضايع اولمز . آنلرده روحپرور سايه لريابه سـنـك
ساحلـلـريـكـه دها زياده لطافت ويرلر .

پاك ولطيف موجه لرك يرير آچلش چچكلراه مزين
تازه چايرلري ايكي به بولن او پارلاق قوملى رهگذاركن
كچوب ايتمكده در .

درونكده پرورده اولان بيكلرجه ماهيلردن هيچ بركدر
وضرر كورمزسين .

امان ! طالعك نه قدرده مهربان ايمش !
مادامكه بوقدر حرите ، سعاده نائلسين نچون فرياد
ايدرسين ؟

سن صوص ! طبيعتدن شكايـت ايتـك بزه دوشـر !
كوكلرك بسله مكده اولديغي بونجه هوساتدن هيچ بريسي
يوقدر كه كدورته ، آفته ، ندامته منجر اولسون .

بوهوسات آتـشـناك هر زمان كوكلزي چاك چاك ايلكده در .
ليكن بونلرك اك دهشتليسي ، اك نحوستليسي چكـمـكـده
اولديغـمـز سـودـادر ! حـلاوتـلـري مـرارتـله قـارـيشـيـقـدر . حال بـوكـه
بتون آرزولري شيرين كوسترن اودر . ذوقلر ، صفالآنسز
لذت بخش دماغ اولمز .

فقط زمان اك قوتلى رابطهلري انحلالپذير ايدر . اك

سودالی کوکلار یوریلور ، آرام بولور . یاخود سوداسی
سودای دیگره منقلب اولور .

جویبار ! نه بختیارسین ! آرقداشلرک اولان انهار
خوشرفتار ایچنده هیچ بر بی وفا بولمز .

امترا جخانه کائناده سراسر حکمی جاری اولان حکیم
مطلقک اراده سی سنی کندک کبی بر جویبار ایله هم
آغوش وهم جوش ایدنجه اختلاطکز هیچ بر وقتده افتراقه
مبدل اولمز .

ملاحظه

۱۶۳۳ سنه سنده پارسده تولد ایتمش اولان مادام ده
زولیه ره طبیعی طور ظرافت پرورانه سی دلسستان ، مالکده
حسن و آن برشاعره شیرین زبان ایدی .

تحصیل معارفه پک زیاده خواهشکر بولندیجی جهتله
لاتین ، ایتالیان ، اسپانیول لسانلرینی اوکرنمش اولدیغندن
بو اوچ لسانک اک پارلاق ادباسی کندیسلیله همبزم اولمغه
متهالک ایدیالر .

۱۶۵۱ سنه سنده زوجیتله قبول ایتدیکی (کیوم
دولافون) آتی یدی سنه صکره وفات ایتدیکندن شاعره
برقاج کوچک قیزيله اضطراب ایچنده قالمش ایدی .

بونک اوزرینه سوریسَنک محافظی اولان کوپکنی
غائب ایتمش بر اعیه نك ، یالکز باشنه محافظه و اداره ایتمه
چالشدینی قوزیلر حقننده جلب مرحمت ایچون اساطیر
قدیمده چوبانلر و کویلیلر الهی عد اولنان (پان) ه
یالواریشنی مصور اوله رق بر منظومه یازوب اون دردنجی
لوئییه تقدیم ایلشدر .

فرانسز ادبسنک تمیز و حکمنه کوره مادامک فکر
و خیال شاعرانه سی نازک وشوخ اولدینی حالده پک اوقدر
وسعتلی دکدر .

آئارندن بر قاج پارچه سی اولسون طبیعی ، لطیف ،
حزین اشعار ایچون نمونه اولمق اوزره انتخابه شایان کوریه
بیایر . مادام آنجق لطیفه آمیز وخوش آینه بدض آتاری
سایه سنده قیمت سنجان ادبک تحسین جدیدینی قازانه بیلشدر .
ینه اوسایه درکه عصرنده ، شعری دکرلی اولسون
دکرسز بولسون ، نظم ایله اشتغالی اولار هر محبوبیه ارباب
مداهنه طرفندن ویرلمکده بولنان « اونجی موز » عنوانی
آلشدر .

مادامده زولیه رک شاعر لرمز طرفندن تقدیر اولنه جغنی
امید ایتدی کمز شو منظومه سی صانیر زکه عصر مزک مدار
افتخاری اولان شاعر لرمز ده پک خوش کورینه جکدر .

بناءً عليه قلمرینی برآزده بویولده اثرلریازمغه آلسدرمق
آرزوی ترقیجویانهسنه دوشه جکالرینی امید ایلرز .

زده بویله مصورانه شیر یازمق هوسی بدعت حسنه
طرزنده یکی پیدا اولدیغندن تأسف اولنورکه اعصار سالفه نك
هجزه اوله رق یتشدردیکی شاعر لرمنز ملته مادامك
منظومه سنه بکزر بر یادکار قیتمدار براقه مامشلردر .

یا شاعر لرمنز براقه بیلمشلمیدر ؟

شاعر لری علو افکار اربابی نظرندن دوشه ورمکده
اولان جهانه مداحلغنه، سوق زمان ایله یك زیاده طالدفقره
ندمیدر، نهدر، آنلرده خیالات و مبالغات بارده ایچندن
حقیقوبده بدایع باعمره طبیعتی تصویر و ترین جهته اماله
فکر ایتمیوب کیتمشلردر .

یوز سکسان بو قدر سنه اول وفات ایتمش اولان شو
مادام اثریله اثبات ادوب طور ییورکه شمعی بیله قالقوبده
پارنده کیمسه ایله کورشمندن، اوروپانک ترقیات اخیره سندن
هیچ معلومات آلمدن طوغر بجه استانبوله کلسه افکار لطیفه
شاعرانه جه همان هجزه میدان او قویه بیله جک و بر انجمن
شعرا من بولنسه اعضالغنی قبول اید بیلک ایچون برخیلی
تترالات فکریه ده بولنغه مجبوریت حس ایده جکدر .

یا بوراده بر انجمن شاعرات بولنسه بیلوبده زیارته

کیدہ جک اولسه مجلسده مادامی اوطورده جق بریر بولق
نه قدر مشکل اولوردی !

« شعر نه قدر مبالغهلی اولورسه اوقدر عالی اولور . »
فکر قدیمی انقراضه یوز طوتهلی شعرا من حقیقه لطیف
شیلر یازمغه باشلامشیر و ایچلرنده ساده کوزل بریتی ائک
مبالغهلی حالوتسز بریتسه ترجیح ایتیه جک آدم همان
قالماشدر . بو حال تبشیر ایدیورکه یتشمش ویتیشه جک
و آثار غریبه دنده لازم اولدینی قدر استفاده ایتمه مزک
لزومنی تقدیر ایتمش و ایده جک اولان اذکیامن شرق
وغربک تحسیننی جالب آثار ادبیه وجوده کتیرمکه موفق
اوله جقلردر .

برقاج سنه صکره مادامده زولیه ری آکدیره جق
درجهده قدرت ادبیه کسب ایتمش شاعر لرمزک دخی
ظهوری استبعادمی اولنور ؟

میلووآ

چیچک

ای آچیلوب لطافتبخش وادی اولمش وچوق کچمدن
صاراروب صولمش چیچک ! دست بی پروای روزکار ایله

پريشان اولان يازاقلرك يرلره سريليور . مزرعۀ دنياده .
 سزى و بزى لايئقطع بچمكده اولان اوراق بردر . هچمز بر
 اللهه سرفرو برده تسليم اوليورز . بئم برذوق الدن كدييور .
 سنك بريپراغك تناقص ايدييور .
 سرعتله كچوب كيتمكده اولان زمان بزذن هر ساعت
 برشوق برشطارت ، هرآن برذوق برحلاوت آلب كوتورييور .
 انسان بو حالى كورنجه كندينه متألماه شويلاه برسؤال
 يراد ايدييور :

عمر بشرمى دها سرريع الزوالدر ، يوقسه چچكمى ؟

ملاحظه

كذار عمرك سرعتنى خواجه حافظ :

بنشين براب جوى وكذر عمر بين

كاین اشارت زجهان كذران مارابس

بيت مشهوريله تصوير ايلشدركه « ايرمق كينازينه او طورده .
 عمرك نصل سرعتله كچمكده اولديغنى سير ايت . جهانك
 سرعت فنا سندن خير اولق ايچون بو اشارت بزه كافيدير . »
 ديكر .

راغب پاشا دخى بومالى حافظدن اقتباس ايتمشجه سنه :

کذار باش-تاب عمری اشرا به کلور دائم
لب جووده صماخ جانه حوش آبدن فریاد
بیتیه افاده ایدیور .

ابن کمالک شو-بیتی ده کندیسنک جالب نظر تقدیر
اوله جق آثاردن عد اولنور :

کوز یوم جهاندن آج کوزیکی کندی حالکه
سن کوز بوموب آخچه بو عالم کلور کیدر
سرعت کذار عمری اک کوزل ، اک مؤثر بر-صورتده
افاده ایدر برسوز آرایه جق اولور ایسهک تصویرات خارقه سی
اک عالی فکری شاعر لری حیرتده بر اقان قرآن مجز بیانه
مراجعت اتملی بز .

بر صحیفه شریفه-سنده تصادف ایده حکمز نیجه حقایق
غیبیه آردسنده « قیامت قوپدیغی کون مجرملر- بز دنیا ده
بر آندن زیاده اکلندک- دیه قسملر ایده جکلر . » حقیقت
جلیله سنی کورد-یکمز زمان آرتق بو بایده کی اولور اولمز تصویرات
شاعرانهک نظر تقدیر مزی جالب اتمک مزیتندن محروم
قلمسی طبیعی دکلیدر ؟

میلو و آنک بولطیف چیچکی ایرانک اک حزین آواز
شاعر لردن کنج ایکن عزم چمنزار بقا اتمش اولان عرفینک
بر قصیده رقتبخشنده کی :

منم آن غنچه پرمرده که از باد خزان
خنده بر لب کره و سر بکریبان رقم

بیتنی اخطار ایله کده در که بوندن « بن بر صولش غنجه یم که
هوسکار اظهاری اولدیغ معصومانه تبسم تاثیر باد خزان ایله
دوداغده معقد قلمش ، بوینم یتیمانه بوکیش اولدیغی حالده
کلزار جهانده وداع ایلدم . » مائی چیقاره بیله جک قدر
سخنشناس اولانلر البته متأثر اولورلر .

شو پارچه بی بازار ایکن بعض تصویرات محزونانه سنه
مفتون اولدیغ عرفینک بر چوق حزن بیتلری حزن
ری توصیف ایدن آیات قرآنیسه کبی کوکلدن کچمکه
مش ایدی .

بونلردن بریسی بر مفارقت ابدیه تصویر ایدن :

دم رفتنست عرفی برخش نظاره کن

که امید باز کشتن کس ازین سفر ندارد

یدی که « عرفی ! آرتق آریلوب کیتک زمانیدر .

ککک یوزینه بر کره دها باق ! ایده جکک بو سفر دن

له بردها رخسار یاری تماشا امیدی منقطعدر . » دیمک

فی ایچون مرارت آشنای فراق اولانلره حقیقه بک

ن کلیر .

فلوریان

حقیقت - افسانہ

مرور زمان ایله جاذبه جمالی بر درجهیه قدر قوتدن
دوشمش اولان بزم حقیقت خانم برکون چیر چپلاق اولدینی
حالدہ میدانہ چیقیویرمش ایدی .

کندیسنه تصادف ایدن پیرو جوان منظره سندن
متوحش و کریزان اولدیلر . بی چاره حقیقت کیسه نك التفاتنه
مظهر اوله مدی . التجا ایده جک بریر بوله مدی . زقاق
اورته سندنه قالدی . فنا خالدہ اوشوددی . تیرل تیرل
تتره مکه باشلادی .

حیران حیران ، لرزان لرزان اطرافنه نکران ایکن
برده مکمل کینمش ، طاقش طاقشدرمش ، هرنه کیش هرنه
طاقش ایسه کوزل یاقشدرمش ده کز مکه چیقمش اولان
افسانه خانم - که نه مال اولدینی اولور اولمز دقتله کشف
ایدیله میه جک درجه ده پارل پارل پارلایوب کوزلری قاماشدر .
مقدمه ایدی - بالتصادف قارشیدسنه چیقیویرمسونمی ؟

بردن بره حقیقت خانمی اوحالدہ کورنجه دیدی که :

« وای ! حقیقت خانمچم ! سزمیسکز ؟ صباح

شريفڪنر خير اولسون ! جانم افندم ! بونه حال ! بويله
 زقاق اورته سنده يالڪنرجه چير چيلاق نه ياپيورسڪنر ؟
 حقيقت شويله خواب ويردي :

« نه ياپه جنم ! کوربيورسڪنر يا ! تيرل تيرل تتره يوب
 طوريه وورم . كلوب ڪچنلردن بنم اچون برصيغنه جق ير
 بوللرني رجا ايديورم . ڪيمسه رجاي قبول ايتيور . هرڪس
 بندن قاجيور . آرتق ايجه آ ڪلادم كه زواللي اختيار حقيقت
 بوندن صكره سعادت كوره ميه جڪدر . »

بونك اوزرينه افسانه خانم شو يولده بيان مطالعه
 ايلدي :

« مراق ايتيڪ . چاره سي بولنور . سز بنم كوچڪ
 همشيره مسڪنر . اوڪنك كبي اولسون ، بن هرزديه ڪيتسه م
 فوق العاده برحسن قبوله مظهر اولورم . سز نيچون
 اوليه سڪنر . »

« ايڪي كوزم حقيقتجڪم ! هچ بويله چير چيلاق ميدانه
 چيقيامري ؟ نيچون بويله ايديورسڪنر؟ بو عاقلانه برحرڪت
 دڪدر . »

ڪليڪنر ، برلشهلم . برلباس اچنده بولنهلم . برلآڪده
 اكرهلم ، آريليهلم . ايڪييزده استفاده ايدرز . ايڪييزده حسن
 قبول كوررز . »

« سزك شرف رفاقتكز ارباب معرفته بنی سودیرر .
 نه عرفا بنی رد ایدر، نه سفها سزدن توحش ایلر . برلکده
 بولنور ایسهك نژد عالمیانده مقبول اولوزر . »

دائما سزك علویتكز بنم شطارتمه بورنمهلی، بنم شطارتم
 سزك علویتكزله مترج کورنمایدر . بویله اولوزسه هر یرده
 بر برندن آیرلمز ایکی کوزل همشیره اولمق اوزره تلقی
 اولنورر . هر کسدن رعایت کورررر . آکلادیکرمی ؟ سوکیلی
 همشیره جکم ! »

شیلر

وجد

دلبرم ! نكاهم نكاهكله هم آغوش اولدقجه، تصويرم
آسمانی رنگ اولان آینه دیده فروز چشمكده جنوه كر
بولدقجه صانیورم كه عالم لطیف ائیره صععود ایتشمده
اوراده تنفس وتتره ایدیورم .

صانیورم كه جهان بالاده دلخواهم اوزره جولان
ایده ایده برضای ریعی نشریله سراپا سمایی پرتولره
غرق ایلیورم .

حال غلبه وجدمده رقیق وحزین برصدای دلنشینك
اوپمكله طویه مدیغ دوداقلر كدن آهسته صدورینی حس
ایتدكجه کویا فردوس برینده چالئیر بر ساز مقدسك بزم
كره مزدن چوق لطیف اولان سائر كرات حكمت آیاته
موجا موج عكس ایدوب كیدن آوازی ، هر تانك بر درلو
كوزل اهترازی كوش پرچوشمه کلیورده كندمی آفاق
تصورك خارچنده بشقه بر عالم روحانی ایچنده مستغرق
صفا اولمش بولیورم . سنكله ایكیز معانقانه ، متواجده
رقص ایدرکن او مینی مینی آیاقلر ك كوچك كوچك موجهلر

کبی شوق افزا بر صورتده حرکت و سرعت کوسه تر دجه
 طائر آتشبال عشقک - بر ارغنون آهینک تمادی نغماتندن
 متهیج اولمش عاشق طوریه - اطراف جمالکده طیران
 ودوران ایلدیکنی کورییور مده کره زمینک تام مشربجه
 دونمکده اولدیغنده شههم قالمیور .

سن سودا بخشانه بر تبسم ایده جک اولور ایسهک هر بر
 نظر احیا اترك اکی یاچین قیائره هیجان ، اکی متین خازالره
 جان ویره بیایر . کوزلم کوزلر کدن اقتباس انوار ایدوب
 طوردجه هر بر خیال بر حقیقته منقلب اولمق استعدادنده
 بولنور .

سودیکم !... کل بکا !

لامارتین

مناحات

وقت غروب حلول ایش . آرتق شهریار ششمه بار
 نهار کردونه ظفر شعارندن کمال عظمت ووقار ایله اینور .
 وجه رخشاننی نظرلردن نهان ایدن سحابه تابان
 آسمانده براقدینی ممدود وزراندود ایزلی محافظه اتمکله برابر
 انعکاسات ارغوانی رنگ ایله آفاقی مستغرق انوار ایلور .

کرده قمر ایسه قبه فیروزه فام ایچنده معلق برفانوس
 زرین کبی کنار افقده جنبش نما اولیور . پرتولطینی چمنزار
 اوزرینه بی تابانه دوشدیکی حالدہ پردہ جهانیپوش لیل طاع
 باشلرینی اورتہرک سطح صحرایہ طوغری میل ایدیور .

بوساعت ، طبیعتک حلالول ایتکده اولان کیجه ایله
 اوزاغه کیتکده بولنان کوندوز بیننده اکتساب شوق جدید
 وخالق لیل ونهاره طوغری رفع روی امید ایدہرک برلسان
 بایغ ایله قدرت فاطرہسنه قارشی متحیرانه عرض تعظیبات
 مقدسه ایلدیکی ساعتدر .

اوزمان طبیعت ، کائنات طرفندن پیشگاه الہہ تقدیم
 اونمش برقربان مطیعہ دوتر .

کائنات بر تعبد خانہ بی کراندر . کرہ زمین آنک
 محرابی ، آسمان ایسه قبه سیدر .

تمامیله مشاہدہ ایدہ مدیکمز ظلمت آرا کواکب
 لالتحصی - کہ شو کنبد لاجوردی دروننه برنظام بدیع
 اوزره سر بلشدر - تعبد خانہ منور مرکز مقدس قنادیلیدر .
 رسیدہ نفس واپسین اولان نہار معجز آثار طرفندن
 غرق رنگ ایلدیکی حالدہ غروب آفتابدن طلوعه قدر
 خفیف بر روزکارک ابعاد کرہ نسیمه طوغری پارچه پارچه
 سوق ایدوب کردردیکی لطیف بولوتلر دخی او تعبد خانہ نک

بخورات مقدسه سيدرکه طبيعتک ده پرستش ایتمکده اولديغی
معبود اعظمه طوغری صعود ايدر کيدر .

لکن بوتعبد خانه ده هيچ صدا يوق .

شهنشاه کائناتک مدايح قدسيه سنی کنديسنه طوغری
اعلا ايدە جک هيئت ارباب ترتيل زرده ؛ هرشی ساکت .
بوسکوت عمومي ايجنده يالکز کوکلم سويليور . صدای
کائنات بنم حس دراکانه مدر .

بودلجو صدای متوالی ، اشعه آخر نهاریله اجنحه
روزکار ايله بر بوی ذی حیات کبی قبل رحمانه طوغری
تعالی ایدە رک سراسر کائناتی کویا ورب العالمینه عرض
عبودیت ايجون بنم روحی طبیعته القا ایلر .

شوراجقده يالکز اولديغم حالده مولای مکوناتک برنگاه
رحمتی استدعا یولنده فضای بی منتهای الله آواز سهیله
طولدر مقدمه ایم .

کبریا کاه رحمت پناهندن آهنگ عمومي کائناتی ایشدوب
طوران خدا البته بنم عظمتنه قارشی جمله دن زیاده حیران
ونام عالمکیرینی آکمقده جمله ايله یکزبان اولان ادراک عاجز .
مک زمزمه سنتی ده ایشدر .

تخیلات بی نهیاه سکا ای ذاتک و ماسواسنک اصل
اقدسی اولان وجود واجب !

سن که بر نظره ابعاد نامتناهی بی مظاهر آثار قدرتکده
مالا مال ایدرسین، خالقسین، مرئی عوالمسین، روح
کائناتسین الہی !

بویله بیک نام ایله یاد اولندیغک، هیچ بریسیلهده بحق
تعریف اولنه مدیغک حالده سکا جداً ایمان ایدنلزدنم .
سنک سوزیکی ایشتمدیگم حالده دخی کلمات ایمانیه می
کائناته قارشی زیور زبان ایقان ایدر طوررم .

فضای حیرتقرا نظر اخلاصمده بر معرف عظمتمکدر .
بکا کره ارض نمونه احسانکی، سائر کرات انجم دخی شعشعه
نور بی پایانکی کوستر .

سنک وجودک کندکدن اولدیغی حالده بتون مخلوقاتک
وجودی سندنذر . هر شیده کوریتورسین .
کافه کائنات سنک صورت معنویه کی مصوردردر، بنم
روحم ایسه کافه کائناتی متصوردردر .

فکر م تجلیات رنگا رنگکی تماشا ایله هر شیدن سنی
استدلال ایدرک هر یرده سکا تعبد ایلر .

فکر م کندی کندینک پرستشکار حیرانیدر . ماء پاک
ایچنده عکس حورشیدرخشان کورلیدیکی کبی کندیسندهده
سنی کورنیور .

ای حسن اتم واحسان اعظم صاحبی ! بو ایمان ده سکا

تقدیمه شایان عد اولنه جق برشی دکدر . هر یرده سنی
آرام ، سنی سورم ، سنک عاشقکم .

روحم آز بر زمان خارجه دوران ایچون کانون مکنون
حکمتکدن صیچرامش بر شراره جواله عشققدرکه درد
آزمای هجران اولهلی اصل نورانیسه عودت آرزوی
شدیدیه سوزان اولمقدهدر .

تنفسم ، تفکریم ، توددم هپ سنکهدر . غطای وجهه
جیلک اولان عالم شهادت چشم حق بیغه کوره شفافدر .
طبیعتک اکیرلی کوشه لرند سنی کشف ایدرم . هانکی
مخلوقکی تقدیس ایتسه م سنی تقدیس ایتمش اولورم .

عالم تنه ایدیه کزینشم سکا دها زیاده تقرب ایچوندر .
او عالمده وقتا که پرده جنبانی شفق بر روز نوظهورک تلون
ایلدیکی هوای نسیمی بی شق ایدوب یوکسک طاغارک
تپه لرینی لالی لامعه ایله تزین ایتمه باشلار ، بکا اویله
کلیرکه عرش اعظمک آره لانوب بر مجرای نور آچیلیورده
عالمه انوار قدسیه کی صاحقه باشلایور .

وقت زوالده کونشک ضیای حیاتبخشنه مستغرق اولنجه
خواسمک اک زیاده کسب قوت ایتدیکی شوزمانده دخی
حس ایلدیکم هپ سنک فضل و حکمتک ، هپ سنک عون
وقدرتکدر .

لججه ، قوافل کواکبی ایستدیکک کبی روبراه وعالم
 خوابیده بی مستور پردۀ سیاه ابتدیکی زمان عظمت لطیفه
 لیلی تفکر ایلیه رک تنها قالججه بوسکون ، بوسکوت ، بوظلمت
 ایچنده روحم سکا دها زیاده متقر با تعبده مشغول اولور .
 اوشب تاریکده بنی برروز روشن درونی تنویر ایلدیکی
 صروده برصدای روحانی ایشیدرم که مالی دائما امید وار
 بولنمه می توصیه دن عبارت بولنور .

اوت ! دائما امیدوار احسانکم . سن هریری موجود-
 دیتله طولدردیغک حالده بنم ایام حیاتی بوجهان فانیک
 ایام معدوده الم آمیزیه هم حساب ایتمزسین ظن ایدرم .
 سنی هریرده خالق وحافظ کورییورم . ایجاده مقتدر
 اولان اعدامه تنزل ایتمز .

شاهد شانک ، مطمئن احسانک اولدیغم حالده حیات
 ابدیه ایام نامعدودینی بکلیورم .

ظلمت مدهشه موتک بنی احاطه سی روحه هول انداز
 اوله مز . فکرم بوظلمتک ایلریسنده کی نوری ده کورییور .
 موت بنی سکا تقریب ایدن درجاتک اک عالیسیدر .
 اوسنکله بنم آردمزده زوالی مشتاقانه آرزو ایده کلدیکم
 برحائلدر . شودقیقه زواله سرعت حلول احسان ایله .
 اگر برسرر بسته یه مبنی تأخیرتلاقی بیوریه جق ایسه صدای
 فضا پیمای استغاثه می ایشتکه اولسون تنزل ایت .

کهان و مهان ، حاصلی بتون جهان ملتجیء سایه
 صیانتکدر . بدن هیچ بر زمان آریلیان افتقار ایچون سندن
 بشقه بر ظهیر قدیر یوقدر . فقیر یکی عنایتکه اغنا ایله .
 جسمی نان ایله ، جانمی امید ایله بسله . ظلمات حواس
 ایچنده خسوف حالنه کلش اولان فکرمی انعطاف نظر
 شفقتکه منور قیل . وجدانمی کونش شبنم جذب ایدر کبی
 دائماً کندی طرفکه جذب ایت .

قورنهی

« بر محسنه نك كتابه سنك مزارى »

زائر ! بوقبرك اوزرینی صاقین آلوده سرشك حسرت
 ایله ! بوشایان اعزاز بر آرامگاه ممتازدر .

بونده بر پاکیزه وجود پوشیده چشم خواب خلود
 اولمشدر . فقط علو قلبنه دال اولان آثار احسانی شورالرده
 هنوز یاشامقدهدر .

تنی آرامکزین آغوش خاک اولمزدن اول جانی آسمان
 پیرای تعالی اوله رق خالقنه مخلوقنی قاووشدرمش ایدی .
 جسمی یر یوزنده سائر ایکن روحی سماده طائر ایدی .
 ثروتی ، قدرتی کندیسندن زیاده فقرایی مستفید

ایتمشدر . ارباب احتیاجه تواضعکارانه معاونتی کوکلنک
سرمایه مسرتی ایدی .

صوك نفسندهده عشق حقیقی ایله اشتغال ایلمشدر .
زائر ! انسانیتده صاحبه قبرك پیروی اولمغه چالش که
برنور الهمی قلمکی لبریز پرتو ایلسون .

حیات دیادن محرومیت اندیشه سی انسانی نیچون
اغلا تملیدر ؟ انسان که دیادن بوصورتهده کیدنلر برحیات
جاودانی به مالک اوله رق کیدر لر !

ملاحظه

بزم قبرستانلرده بویله معنیدار وشایان اعتبار سوزلرله
تزیین سینه ایتمک امتیازینه نائل اولمش طاشلره پک نادر
تصادف اولنور .

بزم طاشلرک کیمسنه باقیلیر، بیت صورتنده یازلمش برقاج
سطر کوریلور، مقبولیتدن مبرا طاتسز بردعادن عبارت اولدیغی
آ کلاشیلیر . چاره نه ؟ صدق ایله برآمین دینیر ، کچیلیر .

کیمسنهده تصادف اولنور که کتابه سی اوراده یاتان
ذات پک کنج ایکن وفات ایدوب شبان بهشت برینه التحاق
ایلدیکی بیانیله حیاته طویه مامش اولان بونوجوان ایچون
بتون عالملرک قیامته قدر کوز یاشلاری دوکوب طورمسنی
توصیه ایدر . انسان بونی کورنجه اوله پک چابک کچه مز ،

برآز ایرکیلیز . دوشونور ، موانست و مواصلتلیری بتون
 ارباب ایمان طرفندن کیجه کوندوز آرزو اولنان جنت جوا-
 نلرینه قاتلمش ، بناءً علیه دنیاده بولنه میه جق برطاقم اذواق
 ابدیه ایچنه آتلمش اولان برآدمک وفاقی ایچون او قدر
 آغلامق نه دن لازم کله جکئی بر درلو آکلایه مز ، جانی
 صیقیایر ، بویله برسوزک معناسی اوله میه جغنه حکم ایتمکدن
 چکمنز ، متوفی ایچون کوزندن بر طامله یاش بیله آقمامغه
 قرار ویرر ، کچر ، کیدر .

بو طاشلرک اویله لری واردرکه اوز لرلنده کی یازیلر کندیلرندن
 چوق ثقیلدر . بونلر نظر نفرته چاریدججه آدمک برکون
 اولوبده باشی اوچنه اویله برشی دیکلمامک ایچون هیچ
 اولیه جکی ویا هیچ اولمزسه اولوزکن قبرینه طاش دیکلما-
 مننی براهمیت مخصوصه ایله وصیت ایده جکی کلیر .

برسنک مزاره یاعبرت آمیز سوزلریازلملی ، یاخود
 صاحبنک اسم و شهرتی ارئه ایله اکتفا ایدلملیدر .

مزار طاشلرندن بحث ایدیورز . ارباب مطالعهیه
 قسوتمی ویریورز ؟ ظن اتمیز . ارباب مطالعهیه قسوت
 ویره جک مزار طاشلریدر . بز دکاز . مزار طاشلرینه
 کوزل شیلریازلمسی ادبیات عثمانیه مباحثندن دکلسه آداب
 انسانیه جمله سنندن دمی دکلدر ؟

هر برسنگ مزار منسوب اولديغى قومك عمومه عرض اولغوش برلوحه افكاريدر . اولدن بيلدكارى بر مملكتته كيررلركن تصادف ايده جكارى قبرستانلردن طاش او قويه رق مملكتك عادات واعتقاداتنه اطلاع حاصل اتمكه چاليشانلر، بوندن بر درجه يه قدر اولسون معلومات آلانلر بزده يوقسه صورت وسير تلرینی تقلیده چالشدلغمز اوروپا . لیلرده پك چوقدر .

بزده اوتهدن بری بوماده نظر اهميته آلتاماش، بعض مشاهیر منك مراقدی حقدنه بيله حرمتسنلك روا كورلمشدر . مثلاً سیواسده مدفون شاعر مشهور عزت ملانك : قبرینه قوجه مكلف برطاش ديكلمش اولديغى خالده اوزرینه هنوز حرف واحد يازلامشدر .

مشار اليك مدفنیه نرهمی اولديغى آكلامق ایچون سیواسده وفات ایتدیكنی بیان بر آدم اوراده اهالییه مراجعت ایتلی ، یاخود قوه قدسیه قوللانمیلدر .

بو بایده بر حرمتسنلك نمونه سی دهها كورمك ایسترسه كز اسكداره كچكز . قره جه احمد جوارنده مشاهیر شعرامزدن نابینك قبرینی زیارت ایدیکز . باشنده كوره جككز طاشده برقچ سطر یازی واردر . اولدن نه اولديغى بیلدیككز خالده بونی درسجه او قویوب ده معناسنی آكلایه بیایرسه كز سنزه

برآفرین! پک مغلق برشی اولدیغندن دکل، پک فناحریف
و تغییر ایدلدیکی ایچ-ون آکلاشلق احتمالی یوقدر. حال بوکه
بوسطرلرناینک وفاتندن اولجه کندی لسانندن صادر اولدینی
سروری بولنان شونظم فارسیدرکه تاریخ وفاتی متضمندر:

چون روح کمین نابی درلجه نور آمد
ازتسکی تن داری درصحن سرور آمد
تحقیق شناسان معنای شهود الغیب
کفتند پی تاریخ « نابی بحضور آمد »

شمدی اوقودیکز ، همده آکلادیکز ، دکلکی ؟ فقط
بزم آفرینی آله مدیکز ، چونکه آنی آلتق اوسطرلرک شویله
برشی اولدیغنی اوکرتمزدن اول کیدوب شاعرک سنک
مزارینی اوقویوب آ کلامقله مشروط ایدی .

اثرلرندن استفاده اتمکده اولدیغمز شوایکی شاعردن - که
وطنزک نادراً یتشددردیکی ارباب معرفتدن صاییلرلر -
برینک مزارینه طاش دیکوبده اسمتی اولسون یازمامق ،
دیگرینک طاشنه کندی آتارندن اولان برنظمی آکلاشیه -
جق صورتده بوزهرق یازمق بزهشین دکمیدر ؟

هنروران ملتک حیات وممانده مظهر احترام اولدقلری
دائماً کورلملیدرکه هرکس شوقه کلسونده آنلردن اولمغه
چالشسون .

فرانسه شعراسندن « ماینار » ک بر نهرک ساحلنده
مدفون بر سرخوش ایچون یازمش اولدینی « نیهیتاف » کچنلرده
بزم مسعود خراباتی طرفدن شوپله ترجمه اولنمش ایدی :

مثلی نابود بر خراباتی
ایلمشدر بو قبری مرکز خواب
متصل نوش ایدردی باده ناب
بوپله لکله کچردی اوقاتی

۲

حقدن ایتشدی کسب آگاهی
بریلیردی خدایی هر یرده
اولور اما یاشار کولکلرده
بوپله برمی پرست اللهی

۳

آنی برکون نصاسه برنانه
آتیویردی شو کوردیکک نهره
ایتدی سرخوش وداعنی دهره
صوقاتلیدی شرابنه اوزمان

بزده زیارتنه رغبت اولتور ارباب ازوادن برقاچ
سنه اول ارتحال ایدن « خواجه رضوان » ك سنك
مزارینه یازملق اوزره شویتلری سولیش ایدك :

زوار ! بوکفت وکوروامی
تشیویش ایدیورسکز صفامی

عمرم کذرایتدی ازواده
معتادم ایدی او حال ساده

وحدت ایدی کوکلك انیسی
پرکولرك اولمدم جلیستی

بیلز میسکز که خواجه رضوان
سزندن اولیوردی الامان خوان

حالا بوکورلی بیتسوونی
قبرنده ده راحت ایتسوونی

افکارمی ! آکلایك طاشمدن
چوق سولیک کیدك باشمدن

پرودوم

روابط

ہرہانکی وجوددہ بر کوزللك متجلی اولسه بنی جذب
ایدیور . ہرذی جمالی سویورم .

بو حسده بولندیغ ایچون بختیاریم ؟ خیر !... نصل
بختیار اولہ ییلیرم کہ کوروب سودیکم شیلرک عددیله متناسباً
اسباب اضطرابم آرتیور .

کوکلمدن بیک الم افزا رشتہ رقیق محبت چیقہرق
استطاله ایدوب کیدیور . ہر رشتہ حسن آباد کائناتک
بر جہتتدہ کی بر مصنوع دلقریبہ واروب باغلانیور .

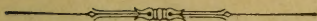
ہر شیدہ بر جذبہ وار . ہرشی بنی کندینہ طوغری
چکیور . جمال حقیقتی کوریورم ، تابش بی زوالنہ مفتون
اولیورم . حقیقتی بیلہ مدیکم شیدہ باقیورم ، لطافت نقابنہ
حیران اولیورم .

کوکلم دائما اہتر از ایدر . بر رشتہ زرین ایلہ کونشہ
بستہ در ، سائر بر طاقم خطوط رقیقہ ایسہ بو عاشق پر علائقی
نظر کاہمدہ جلوہ کر اولان دیگر ییلدیزلرہ ربط ایشدر .
سس ایشیدیرم ، نشوہ زا آہنکنہ مائل اولورم . چچک
کوررم ، دلربا رنگنہ قاپیلیرم .

کوزلرم بر تبسم تماشا ایدر، بی تابانه سوزیلور قالیر .
 دوداقلرم بر بوسه یه تعلق ایلم، تترر طورر .

بی اختیار سودیکم بیک دزلو شیک اسیری یم . حیاتم
 آنره باغلیدر .

بونلردن بری مشرف زوال اوله جق اولسه حیاتمک
 بر پارچه سی قوپارلدیغنی کمال تأثرله حس ایدرم .

مؤلفك آثارندن كتابخانه عازانه مده باشليجه صائلمقده

اولانلر زيرده بيان اولنور . كتابجي آراكل

	غروش	باره
معمای الهی	۴	
عجاز قرآن	۳	۲۰
معلم اجزا جزو ۴	۲۰	
مجلد » ۴	۲۵	
شراره	۵	
آتشپاره (طبع ثانی)	۱۰	
حمیت	۲	۲۰
نوادر الاکار	۳	
شویله بویله	۶	

3 1761 08145198 1

PL

261

A1N34

1887